

Hallitus 24.4.2025

Kokoustiedot

Aika 24.4.2025 klo 10.00 - 12.00

Paikka Etäkokous, Microsoft Teams

Torstai 24.4.2025

klo
10.00

Hallituksen kokouksen avaus

Kokousasioiden 23 § - 27 § käsittely

Tarvittaessa kokoustauko ryhmäkokousten ajaksi

Kokous jatkuu

Kokousasioiden käsittely jatkuu, 28 § - 41 §

Kokouksen päättäminen

Hallitus 24.4.2025

Osanottajaluettelo

Puheenjohtaja	Lyly Lauri	SDP
I varapuheenjohtaja	Vuornos Henrik	Kok.
II varapuheenjohtaja	Rossi Markku	Kesk.
	Ahola Lotta	Kok.
	Kummola Kalervo	Kok.
	-	Kok.
	Nahkuri Miia	SDP
	Räsänen Joonas	SDP
	Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
	Kankaanniemi Toimi	PS
	Pentikäinen Pia	PS
	Lumela Meri	Vihr.
	Sauri Pekka	Vihr.
	Korhonen Martti	Vas.
	Johansson Johan	RKP

Varajäsenet puolueittain sijaantulojärjestyksessä

Kataja Sampsa	Kok.
Virsunen Jussi	Kok.
Kaunistola Mari	Kok.
Vierunen Maarit	Kok.
Alatalo Juuso	SDP
Valtananen Pirkko	SDP
Väätäinen Tuula	SDP
Jalonen Vesa	Kesk.
Häggman Johanna	Kesk.
Ylhäinen Taito	PS
Nieminen Mira	PS
Mustakallio Jaakko	Vihr.
Lintula Tiia	Vihr.
Järvinen Anni	Vas.
Brännkärr Malin	RKP

Valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Puheenjohtaja	Sazonov Daniel	Kok.
I varapuheenjohtaja	Rantanen Piritta	SDP
II varapuheenjohtaja	Vehkaperä Mirja	Kesk.

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Stenman Ulf	johtaja, ruotsinkieliset asiat
Liippola Elina	talousjohtaja, kokouksen sihteeri

sekä työjärjestyksessä mainitut puhe- ja läsnäolo-oikeudet.

Hallitus 24.4.2025

Asiat

23	Kokouksen avaus
24	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
25	Pöytäkirjan tarkastajan valinta
26	Esityslistan hyväksyminen
27	Ajankohtaiskatsaus
28	Kuntaliiton talouskatsaus tammikuu - maaliskuu 2025
29	Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024
30	Kuntaliiton vuosikertomus 2024
31	Kuntaliiton nelivuotiskertomus 2021–2024
32	Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2024
33	Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu vuonna 2026
34	Eropyyntö Kuntaliiton hallituksen jäsenen tehtävästä ja täydennysvalinta
35	Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkiot 1.1.2026 alkaen
36	Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetys- ja matkakulukorvaukset 1.1.2026 alkaen
37	Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokous 22.5.2025
38	Yhtiökokousedustajan valinta sekä toimiohje Inservio Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen
39	Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous
40	Muut asiat
41	Kokouksen päättäminen

Hallitus 24.4.2025

23

Kokouksen avaus

Ehdotus Puheenjohtaja avaa hallituksen kokouksen.

Päätös

24

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Kutsu lähetetään hallituksen varsinaisille jäsenille ja varajäsenille 17.4.2025.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Hallituksen kokouksiin osallistuvat myös varajäsenet.

Kokouksen sihteeri laatii etänä kokoukseen osallistuvista läsnäolijoista läsnäololistan, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Ehdotus Todetaan kokouksen osanottajat ja päätösvaltaisuus.

Päätös

25

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Hallituksen työjärjestyksen 17 §:n mukaan hallituksen pöytäkirjan allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjan oikeellisuuden tarkastaa kokouksen siihen valitsema jäsen.

Ehdotus Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi hallituksen jäsen Miia Nahkuri.

Päätös

26

Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus Hallitus hyväksyy kokouksen esityslistan muutoksitta/seuraavin muutoksin:

Päätös

27

Ajankohtaiskatsaus

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön tilanne ja ajankohtaiset yhteistyökysymykset

*projektipäällikkö Liisa Jurmu
varatoimitusjohtaja Hanna Tainio
koulutusasioiden johtaja Irmeli Myllymäki*

Kuntaliiton vuosikertomus 2024
viestintäpäällikkö Hanna Kaukopuro-Klemetti

Kuntaliiton talousarvio vuodelle 2026
talousjohtaja Elina Liippola

Hallitus 24.4.2025

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Nina Eriksson, p. 050 569 5301

28

Kuntaliiton talouskatsaus tammikuu - maaliskuu 2025

Liite 28.1 Kuntaliiton talouskatsaus tammi-maaliskuu 2025
Liite 28.2 Talousraportti kum maaliskuu 2025
Liite 28.3 Sijoitussalkun markkina-arvon kehitys, maaliskuu 2025

Jakso tammikuu-maaliskuu 2025

Kuntaliiton varsinaisen toiminnan tuotot ovat yhteensä 4 060 720 euroa alittaen budjetin 4 152 749 euroa 92 029 eurolla.

Kaikki kustannukset ovat yhteensä 5 410 166 euroa, jolloin budjetti 5 724 219 euroa alittuu 314 054 eurolla.

Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitus- ja rahoitustoimintaa on -1 349 445 euroa budjetin ollessa -1 571 470 euroa. Eroa budjettiin on +222 025 euroa. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos on +1 208 702 euroa budjetin ollessa +1 411 355 euroa. Eroa budjettiin on -202 653 euroa.

Suomen Kuntaliitto ry:n tulos jaksolla on -140 743 euroa, kun se budjetissa on -160 115 euroa. Ero budjettiin on +19 372 euroa.

Sijoitussalkun markkina-arvo 31.3.2025 on 90,9 milj. euroa, joka on -3,8 milj. euroa (-4,0 %) verrattuna 28.2.2025 tilanteeseen ja -0,3 milj. euroa (-0,3 %) verrattuna salkun markkina-arvoon 31.12.2024 (91,2 milj. euroa)

Suomen Kuntaliitto ry:n taseen oma pääoma oli tilikauden alussa 107,2 milj. euroa ja maaliskuun lopussa 107,1 milj. euroa. Muutos tilikauden aikana on -0,1 milj. euroa. Taseen loppusumma on 122,0 milj. euroa (vuosi 2024: 112,4 milj. euroa)

Ehdotus Merkitään tiedoksi. /MK

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola, p. 050 565 0271

29

Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024

Liite 29.1 § Kuntaliiton tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Kuntaliiton sääntöjen 31 §:n mukaan yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuosittain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajan tarkistettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

Hallitus 24.4.2025

Edelleen sääntöjen 21 §:n mukaan valtuuskunnan tehtävänä on kevätkokouksessaan vahvistaa yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös saatuaan asiasta tilintarkastajan lausunnon.

Kuntaliitto-konsernin 2024 ylijäämä on 14 439 798 euroa (v. 2023: -634 582 euroa) ja Kuntaliiton (emoyhdistys) ylijäämä 4.115.158 euroa (v. 2023: -9 615 134).

Konsernitaseen loppusumma on 149 214 146 euroa (v. 2023: 137 161 807) ja Kuntaliiton (emoyhdistys) taseen loppusumma on 112 377 901 euroa (v. 2023: 108 523 543).

Liitteenä olevan Suomen Kuntaliiton (emoyhdistys) vuoden 2024 tilinpäätöksen keskeisiä lukuja ovat:

1000 euroa	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2024	Tilinpäätös 2023
Varsinainen toiminta			
Tuotot	4.355	4.122	5.339
Kulut	-20.184	-22.430	-20.375
Kulujäämä	-15.829	-18.308	-15.036
Varainhankinta	12.375	12.640	12.426
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	7.310	5.590	-7.005
Tilikauden tulos	4.115	-78	-9.615

Luvut ovat tilintarkastettuja.

Esityslistan liitteenä on ehdotus Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätökseksi ja toimintakertomukseksi vuodelta 2024.

Ehdotus

Hallitus päättää

1. hyväksyä ja allekirjoittaa Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin vuoden 2024 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esityslistan liitteen 29.1 § mukaisena,
2. esittää liiton valtuuskunnalle, että valtuuskunta päättää vahvistaa esityslistan liitteen 29.1 § mukaisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2024 ja
3. esittää liiton valtuuskunnalle, että Suomen Kuntaliitto ry:n vuoden 2024 tilikauden ylijäämä 4.115.158,27 euroa kirjataan Edellisten tilikauden ylijäämä -tilille liiton oman pääoman vähennykseksi. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola, p. 050 565 0271

Hallitus 24.4.2025

30

Kuntaliiton vuosikertomus 2024

Liite 30.1 Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2024

Vuosikertomuksessa on esitelty liiton toimintaa ja toiminnan tuloksia vuonna 2024.

Ehdotus

Hallitus päättää

- hyväksyä Suomen Kuntaliiton vuosikertomuksen 2024 esityslistan liitteen 1, 30 § mukaisena,
- antaa tiedoksi liiton valtuuskunnalle Kuntaliiton vuosikertomuksen 2024 esityslistan liitteen 1, 30 § mukaisena,
- valtuuttaa Kuntaliiton toimitusjohtajan tekemään tarvittaessa kertomukseen mahdollisia viimeisteleviä muutoksia ennen sen julkaisua. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Markus Pauni, p. 050 439 5612
Hanna Kaukopuro-Klemetti, p. 050 597 4918

31

Kuntaliiton nelivuotiskertomus 2021–2024

Liite 31.1 Kuntaliiton nelivuotiskertomus 2021–2024

Kuntaliiton sääntöjen 15 §:n mukaan varsinaisten Kuntapäivien on käsiteltävä hallituksen antama, valtuuskunnan hyväksymä kertomus edellisten varsinaisten Kuntapäivien jälkeen tapahtuneesta yhdistyksen toiminnasta.

Kuntaliiton nelivuotiskertomus tiivistää liiton toiminnan, talouden ja henkilöstön päätulokset ja muutokset vuosilta 2021–2024.

Ehdotus

Päätetään ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta hyväksyy esityslistan liitteenä 31.1 olevan nelivuotiskertomuksen. Valtuuskunnan hyväksymä nelivuotiskertomus viedään Kuntapäivien käsittelyyn. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Hanna Kaukopuro-Klemetti, p. 050 597 4918

32

Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2024

Liite 32.1 Pienten kuntien neuvottelukunnan toimintakertomus 2024

Liite 32.2 Ruotsinkielisen neuvottelukunnan toimintakertomus 2024

Hallituksen hyväksymän neuvottelukuntien toimisäännön mukaan neuvottelukunnan on laadittava vuosittain toimintakertomus.

Valtuuskunta on asettanut seuraavat neuvottelukunnat:

Hallitus 24.4.2025

- Pienten kuntien neuvottelukunta
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta

Neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2024 ovat tämän esityslistan liitteinä.

Ehdotus Hallitus ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta merkitsee tiedoksi esityslistan liitteiden mukaiset neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2024. /MK

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Taina Väre, p. 050 462 7279 (Pienten kuntien nvk)
Oscar Ohlis, p. 050 409 6010 (Ruotsinkielinen nvk)

33

Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu vuonna 2026

Kuntaliiton tulojen suurimman osan muodostaa kuntien jäsenmaksut. Sääntöjen 9 §:n mukaan varsinaisen jäsenen jäsenmaksu muodostuu jo aiemmin noudatetun käytännön kaltaisesti kahdesta osasta.

Kolme neljäsosaa varsinaisen jäsenen jäsenmaksusta kerätään asukasluvun perusteella ja yksi neljäsosa maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta on kunnan asukasperusteinen jäsenmaksu 40 prosentilla alennettu ja, jos jäsenkunnan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrä asukasta kohti ylittää kaikkien jäsenkuntien keskimääräisten maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrän asukasta kohti, alennetaan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaaviin verotettaviin tuloihin perustuvaa kunnan jäsenmaksuosuutta keskiarvon ylittävältä osalta 25 prosentilla.

Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun 1. päivään mennessä, ellei valtuuskunta toisin määrää.

Suomen Kuntaliitto ry:n vuoden 2026 jäsenmaksuna esitetään perittäväksi kunnilta liitolle varsinaisten jäsenten jäsenmaksuja yhteensä 12 miljoonaa euroa.

Ehdotus Päätetään ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta päättää

- vahvistaa sääntöjen 9 §:n mukaisesti liiton varsinaisten jäsenten jäsenmaksun suuruudeksi 12 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja todeta, että liiton sääntöjen mukaan jäsenmaksu on suoritettava maaliskuun 1. päivään 2026 mennessä. /MK

34

Eropyyntö Kuntaliiton hallituksen jäsenen tehtävästä ja täydennysvalinta

Kuntaliiton hallituksen jäsen Mari-Leena Talvitie on 31.1.2025 ilmoittanut eroavansa Kuntaliiton hallituksen jäsenen tehtävästä tultuaan valituksi valtioneuvoston jäseneksi. Talvitien kotikunta on Oulu ja hän edustaa Kokoomusta.

Kuntaliiton sääntöjen 23 §:n mukaan hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden

Hallitus 24.4.2025

jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää.

Hallitus valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti puolueiden tai muiden ryhmien edellisissä kuntavaaleissa yhdistyksen jäsenkunnissa saamia äänimääriä. Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikoisten kuntien edustavuus.

Kuntaliiton sääntöjen 21 §:n mukaan valtuuskunnan tehtäviin kuuluu valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimetä jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Ehdotus Päätetään ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta valitsee hallitukseen uuden jäsenen Mari-Leena Talvitien tilalle. Uuden jäsenen tulee edustaa Kokoomusta. /MK

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Katariina Martikainen, p. 046 922 0216

35

Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkiot 1.1.2026 alkaen

Kuntaliiton sääntöjen 15 §:n mukaan varsinaisten Kuntapäivien on päätettävä valtuuskunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista. Seuraavat Kuntapäivät pidetään 13.11.2025.

Sääntöjen 21 §:n mukaan valtuuskunta päättää hallituksen ja muiden toimielinten jäsenten palkkioista ja muista korvauksista. Valtuuskunta päättää seuraavan toimikauden palkkioista ja korvauksista kevätkokouksessaan 22.5.2025.

Palkkioita koskevan esityksen mukaan Kuntaliiton toimielinten palkkiot ehdotetaan pidettäväksi ennallaan.

Ehdotus Päätetään ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta päättää

- ehdottaa Kuntapäiville 13.11.2025, että Kuntapäivät päättää valtuuskunnan jäsenten palkkioista 1.1.2026 alkaen seuraavasti:

Valtuuskunta

Puheenjohtajan vuosipalkkio	9 000 e
Varapuheenjohtajan vuosipalkkio	4 000 e
Kokouspalkkio (pj, vpj, jäsenet)	350 e

Etäkokouksesta maksetaan kokouspalkkio edellä olevan mukaisesti. Sähköpostikokouksesta ei makseta kokouspalkkiota.

- vaalilautakunnan, vaalivalmistelutoimikunnan, hallituksen, hallituksen työvaliokunnan ja ruotsinkielisen neuvottelukunnan jäsenten palkkioista 1.1.2026 alkaen seuraavasti:

Vaalilautakunta

Vaalilautakunnan jäsenille ei makseta kokouspalkkiota.

Hallitus 24.4.2025

Vaalivalmistelutoimikunta

Puheenjohtajan kokouspalkkio	300 e
Jäsenen ja varajäsenen kokouspalkkio	200 e

Hallitus

Puheenjohtajan vuosipalkkio	14 000 e
Varapuheenjohtajan vuosipalkkio	6 000 e
Kokouspalkkio ((pj, vpj, jäsenet))	450 e
Kokouspalkkio valtuuskunnan kokouksesta	350 e

Hallituksen työvaliokunta

Kokouspalkkio	450 e
---------------	-------

Neuvottelukunnat

Puheenjohtajan vuosipalkkio	1 000 e
Kokouspalkkio (pj, vpj, jäsenet)	200 e

Etäkokouksesta maksetaan kokouspalkkio edellä olevan mukaisesti. Sähköpostikokouksesta ei makseta kokouspalkkiota.

Kokouspalkkiosta voi myös halutessaan luopua. Tällöin asiasta ilmoitetaan kokoussihteerille. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola, p. 050 565 0271
Nina Eriksson, p. 050 569 5301

36

Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetys- ja matkakulukorvaukset 1.1.2026 alkaen

Kuntaliiton sääntöjen 15 §:n mukaan varsinaisten Kuntapäivien on päätettävä valtuuskunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista. Seuraavat Kuntapäivät pidetään 13.11.2025.

Sääntöjen 21 §:n mukaan valtuuskunta päättää hallituksen ja muiden toimielinten jäsenten palkkioista ja muista korvauksista. Valtuuskunta päättää seuraavan toimikauden palkkioista ja korvauksista kevätkokouksessaan 22.5.2025.

Korvauksia koskevan esityksen mukaan Kuntaliiton toimielinten korvaukset esitetään pidettäväksi ennallaan.

Ehdotus

Päätetään ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta päättää

- ehdottaa Kuntapäiville, että Kuntapäivät päättää valtuuskunnan korvauksista 1.1.2026 alkaen seuraavasti:
 - Liiton luottamustehtäviin osallistumisen aiheuttamasta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joista aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä suoritetaan korvaus.

Hallitus 24.4.2025

- Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamus-
henkilön on esitettävä työnantajan todistus. Työnantajan
todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen
hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja
että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Työnantajan
todistus tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä Kuntaliiton
laatimalle pohjalle.
- Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä ole-
matta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeu-
dellisessa toimisuhteessa, on esitettävä kirjallisesti riittävä
selvitys (esimerkiksi tilitoimiston laatima todistus) ansion-
menetyksestään ja liiton luottamustoimen aiheuttamista
kustannuksista. Ansionmenetyksen on tullut kohdistua
säännölliseen työaikaan, joten korvausta ei makseta yli-
töistä tai muista lisäpalkkioista.
- Edellä mainittuja todistuksia tai selvityksiä ei tarvita, mikäli
korvattava määrä on enintään 18 euron tuntipalkka.
- Mikäli erillinen todistus tai selvitys ansionmenetyksestä
esitetään, Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja saa päättää
enintään 75 euron tuntipalkkaa vastaavan korvauksen
myöntämisestä.
- Ansionmenetyskorvaus maksetaan enintään 8 tunnilta/työ-
päivä.
- Luottamushenkilöille korvataan matkakulut samoin perus-
tein kuin liiton toimihenkilöille.
- Etäkokouksista maksetaan kokouspalkkio ja tarvittaessa
ansionmenetyskorvaus. Matkakustannuksia ei korvata etä-
kokousten yhteydessä.
- vaalilautakunnan, vaalivalmistelutoimikunnan, hallituksen, hallituksen
työvaliokunnan ja ruotsinkielisen neuvottelukunnan jäsenten korvauk-
sista 1.1.2026 alkaen seuraavasti:
 - Liiton luottamustehtäviin osallistumisen aiheuttamasta
säännöllisen työajan ansionmenetyksestä samoin kuin kus-
tannuksista, joista aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, las-
tenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä
suoritetaan korvaus.
 - Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamus-
henkilön on esitettävä työnantajan todistus. Työnantajan
todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen
hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja
että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Työnantajan
todistus tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä Kuntaliiton
laatimalle pohjalle.
 - Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä ole-
matta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeu-
dellisessa toimisuhteessa, on esitettävä kirjallisesti riittävä
selvitys (esimerkiksi tilitoimiston laatima todistus) ansion-
menetyksestään ja liiton luottamustoimen aiheuttamista
kustannuksista. Ansionmenetyksen on tullut kohdistua

Hallitus 24.4.2025

säännölliseen työaikaan, joten korvausta ei makseta ylitöistä tai muista lisäpalkkioista.

- Edellä mainittuja todistuksia tai selvityksiä ei tarvita, mikäli korvattava määrä on enintään 18 euron tuntipalkka.
- Mikäli erillinen todistus tai selvitys ansionmenetyksestä esitetään, Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja saa päättää enintään 75 euron tuntipalkkaa vastaavan korvauksen myöntämisestä.
- Ansionmenetykskorvaus maksetaan enintään 8 tunnilta/työpäivä.
- Luottamushenkilöille korvataan matkakulut samoin perustein kuin liiton toimihenkilöille.
- Etäkokouksista maksetaan kokouspalkkio ja tarvittaessa ansionmenetykskorvaus. Matkakustannuksia ei korvata etäkokousten yhteydessä. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola, p. 050 565 0271
Nina Eriksson, p. 050 569 5301

37

Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokous 22.5.2025

Liite 37.1 Valtuuskunnan kevätkokouksen kokousohjelmaluonnos ja kokouksessa käsiteltävät asiat

Kuntaliiton sääntöjen mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuu-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on vuoden 2025 kokousaikataulun hyväksyessään päättänyt, että valtuuskunnan kevätkokous on 22.5.2025.

Kuntaliiton sääntöjen mukaan kutsu valtuuskunnan kokoukseen on toimitettava kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen lähetetyllä kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Jos kokoukseen voidaan osallistua tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla (etäosallistuminen), kokouskutsussa on mainittava tästä. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Valtuuskunnan esityslista laaditaan sekä suomen että ruotsin kielellä. Kuntaliiton hallituksen tulee valmistella valtuuskunnan käsiteltäviksi tulevat asiat.

Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun.

Ehdotus

Hallitus kutsuu valtuuskunnan koolle kevätkokoukseen 22.5.2025 Kuntatalolle. Kokoukseen ei ole mahdollista osallistua etänä.

Hallitus 24.4.2025

Samalla hallitus hyväksyy valtuuskunnan kokouksessa käsiteltävät asiat hallituksen esityslistan tämän asian liitteen 1, 37 § mukaisesti. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Katriina Martikainen, p. 046 922 0216
Nina Eriksson, p. 050 569 5301

38

Yhtiökokousedustajan valinta sekä toimiohje Inservio Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen

Liite 38.1 Inservio Oy Tilinpäätös 2024
Liite 38.2 Inservio Oy Tilintarkastuskertomus 2024
Liite 38.3 Kutsu Inservio Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen

Inservio Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään 20.5.2025 klo 15.00. Yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen mukaiset sääntömääräiset asiat. Yhtiökokouksekutsu on esityslistan liitteenä 38.3.

Ehdotus

Hallitus päättää valtuuttaa Kuntaliiton lakiasiaain johtaja Juha Myllymäki tai hänen määräämänsä edustamaan Suomen Kuntaliitto ry:tä Inservio Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 20.5.2025.

Hallitus päättää antaa yhtiökokousedustajalle seuraavan toimiohjeen:

Inservio Oy:n tilinpäätös 2024 vahvistetaan ja hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle myönnetään vastuuvapaus tarkastetulta tilikaudelta.

Hyväksytään tilikauden 2024 hallituksen esitys yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio 1 707,53 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille eikä osinkoa jaeta.

Päätetään, että hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten kokouspalkkiot pidetään ennallaan niin, että kokouspalkkiota maksetaan 400 euroa/kokous.

Päätetään, että tilintarkastajille maksetaan palkkiota laskun mukaisesti noudattaen tilintarkastuksesta annettujen tarjousten korvausmääriä.

Yhtiöjärjestyksen 4 §:n mukaan hallitukseen kuuluu 3-7 varsinaista jäsentä ja yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan ja tarvittaessa varapuheenjohtajan. Yhtiöjärjestyksen mukaan kullakin osakkaalla on oikeus nimetä hallitukseen yhden jäsenen. Yhtiössä on tällä hetkellä kolme osakasta, joten hallitukseen valitaan kolme jäsentä.

Suomen Kuntaliitto ry nimeää Inservio Oy:n hallituksen jäseneksi Kuntaliiton talousjohtaja Elina Liippolan ja ehdottaa, että Elina Liippola valitaan hallituksen puheenjohtajaksi.

Valitaan yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. /MK

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola, p. 050 565 0271
Nina Eriksson, p. 050 569 5301

Hallitus 24.4.2025

39

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous pidetään Kuntatalossa Helsingissä torstaina 22.5.2025 klo 8.30-9.45.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola p. 050 565 0271

40

Muut asiat

41

Kokouksen päättäminen

Kuntaliiton talouskatsaus, tammikuu-maaliskuu 2025

TUOTOT

Kuntaliiton varsinaisen toiminnan tuotot ovat yhteensä 4 060 720 euroa alittaen budjetin 4 152 749 euroa 92 029 eurolla.

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat

Asiantuntijapalvelutuotot ovat 28 885 euroa alittaen budjetin 40 000 euroa 11 115 eurolla. Kunnia- ja ansiomerkkien myynti on 79 080 euroa budjetin ollessa 47 500 euroa eli budjettiylitys on 31 580 euroa. Muita tuloja kertyi 51 208 euroa ylittäen budjetin 23 053 euroa 28 155 eurolla.

Palvelutuotot, tuotemyynti ja muut tulot ovat yhteensä 159 172 euroa. Niiden budjetti on 110 553 euroa eli budjetti ylittyy 48 620 eurolla.

Ulkoinen rahoitus

Ulkoiset rahoitustuotot (projektit ja hankkeet) ovat 799 288 euroa budjetin ollessa 948 429 euroa, joten budjetti alittuu 149 141 eurolla.

Edellä mainittuihin toteutuneisiin ja budjetoituihin ulkoisiin rahoitus-tuottoihin sisältyy saatuna avustuksena Kuntasäätiön tuki 456 743 euroa, josta yleisavustuksen osuus on 175 000 euroa.

Jäsenmaksut (kunta- ja yhteistyöjäsenet sekä palvelusopimusasiakkaat)

Jäsenmaksut ovat 3 102 260 euroa. Budjetti 3 093 767 euroa ylittyy 8 493 eurolla.

KUSTANNUKSET

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (ml. palkat, palkkiot, eläkkeet ja henkilösivukulut) ovat 3 273 922 euroa budjetin ollessa 3 242 205 euroa, jolloin budjetti ylittyy 31 716 eurolla.

Muut henkilöstö- ja koulutuskulut sekä matkakulut

Yhteissummaltaan 101 060 euron muut henkilöstö- ja koulutuskulut, alittavat budjetoidun 188 453 euroa yhteensä 87 393 eurolla.

Matkakustannuksia toteutuu 72 789 euroa, mikä alittaa budjetoidun 112 950 euroa 40 161 eurolla.

Vuokrat

Vuokrat ovat 375 770 euroa budjetin ollessa 363 290, joka ylittyy 12 480 eurolla. Pääosan vuokrista muodostaa Kuntasäätiölle maksettavien toimistotilojen vuokra 281 743 euroa, jonka saatuihin avustuksiin kirjattu Kuntasäätiön tuki kattaa.

ICT-kustannukset

ICT-kuluja toteutui 329 424 euroa alittaen budjetoidun 423 747 euroa 94 323 eurolla. Konsernin sisäisten tukipalvelujen tuottamien tai läpi-laskuttamien ict-kulujen osuus toteutuneista on 41 243 euroa alittaen budjetoidun 78 550 euroa 37 307 eurolla.

Ulkopuoliset palvelut

Ulkopuoliset palvelut ovat 1 088 011 euroa budjetin ollessa 1 197 277 euroa, jolloin budjettialitus on 109 265 euroa.

- Asiantuntija- ja ulkopuolisia palveluita toteutuu 816 569 euroa. Niitä budjetoitiin 1 035 221 euroa, joten budjetti alittuu 218 652 eurolla.
- Konsernin hallintopalvelukuluja toteutuu 163 507 euroa. Budjetti 89 723 euroa ylittyy 73 783 eurolla.

Markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskulut

- Markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskuluja on yhteensä 49 891 euroa alittaen budjetoidun 51 275 euroa 1 384 eurolla.

Muut toimintakulut

Muut toimintakulut ovat 118 405 euroa. Budjetti 144 281 alittuu 25 875 eurolla.

- Kokous- ja neuvottelukuluja toteutuu 32 742 euroa. Budjetti 54 600 euroa alittuu 21 858 eurolla.
- Vakuutus- ja jäsenmaksuja toteutuu 38 749 euroa. Budjetti 39 818 euroa alittuu 1 068 eurolla (Kuntasäätiön edelleen veloitus, 5 625 euroa).

Muut kulut yhteensä

Muut kulut yhteensä ovat 2 135 351 euroa. Budjetti on 2 481 271 euroa, joka alittuu 345 921 eurolla.

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ

Kaikki kustannukset ovat yhteensä 5 410 166 euroa, jolloin budjetti 5 724 219 euroa alittuu 314 054 eurolla.

TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ ELI OPERATIIVISEN TOIMINNAN TULOS

Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitus- ja rahoitustoimintaa on -1 349 445 euroa budjetin ollessa -1 571 470 euroa. Eroa budjettiin on +222 025 euroa.

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos on +1 208 702 euroa budjetin ollessa +1 411 355 euroa. Eroa budjettiin on -202 653 euroa.

Sijoitussalkun kirjanpitoon merkitty nettokurssivoitto on +1 035 119 euroa ja arvonalennukset +156 565 euroa, yhteensä +1 191 684 budjetin ollessa +667 500 euroa. Eroa budjettiin on +524 184 euroa.

Kuntaliiton sijoitusomaisuus on hoidettavana kolmella varainhoitajalla (Aktia, Evli ja Nordea Asset Management), jotka hoitavat sijoitusomaisuutta Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti, joka löytyy Teamsista. Hallitus hyväksyi päivitetyn sijoituspolitiikan vuodelle 2025 lokakuussa 2024. Varainhoidon kuukausiraportti kuvaa sijoitusomaisuuden arvonkehityksen markkina-arvoihin perustuen.

Sijoitussalkun markkina-arvo 31.3.2025 on 90,9 milj. euroa, joka on -3,8 milj. euroa (-4,0 %) verrattuna 28.2.2025 tilanteeseen ja -0,3 milj. euroa (-0,3 %) verrattuna salkun markkina-arvoon 31.12.2024 (91,2 milj. euroa)

Sijoitustoiminnan tuotot esitetään kirjanpidossa varovaisuuden periaatetta noudattaen, jolloin sijoituksen hankintamenoa alempi arvo kirjaetaan aina, mutta kurssivoitto vain myynnin yhteydessä.

YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ

Suomen Kuntaliitto ry:n tulos jaksolla on -140 743 euroa, kun se budjetissa on -160 115 euroa. Ero budjettiin on +19 372 euroa.

YHTEENVETO

Maaliskuun 2025 kumulatiiviset tuotot ovat 92 029 euroa budjetoitua pienemmät.

Kumulatiiviset kustannukset ovat 314 054 euroa budjetoitua pienemmät.

Kumulatiivinen toiminnallinen tulos on 222 025 euroa budjetoitua suurempi.

Kumulatiiviset sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ovat 202 653 euroa budjetoitua pienemmät.

Jakson tammikuu-maaliskuu kumulatiivinen tulos on 19 372 euroa budjetoitua suurempi.

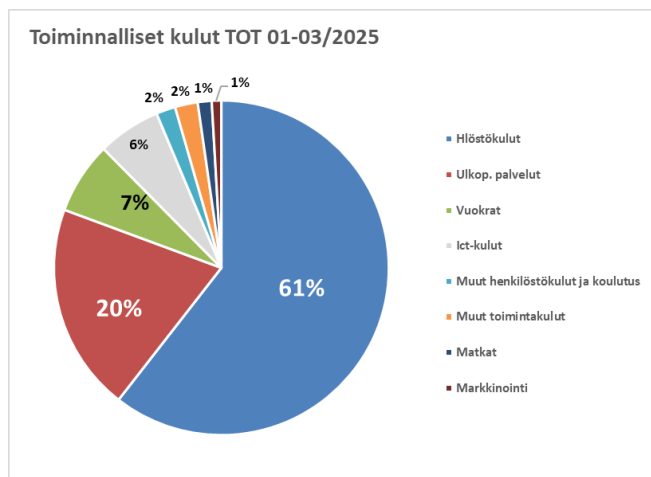
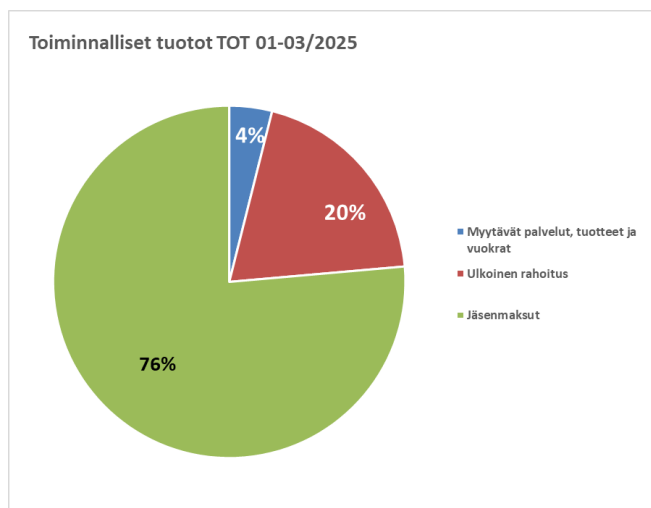
Kuntaliiton tulos 1-3/2025

Hallituksen kokous 24.04.2025

Talousjohtaja Elina Liippola

Suomen Kuntaliitto ry	Toteuma	Budjetti		Toteuma		Budjetti	Toteuma
	01-03/2025	01-03/2025	ERO	01-03/2024	ERO	2025	2024
TULOSLASKELMA							
TUOTOT							
Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	159.172	110.553	48.620	189.690	-30.517	434.661	706.995
Ulkoinen rahoitus	799.288	948.429	-149.141	892.703	-93.415	3.002.019	3.647.880
Jäsenmaksut	3.102.260	3.093.767	8.493	3.093.768	8.492	12.375.068	12.375.072
Tuotot yhteensä	4.060.720	4.152.749	-92.029	4.176.161	-115.440	15.811.748	16.729.946
KUSTANNUKSET							
Palkat ja palkkiot	-2.746.326	-2.717.116	-29.210	-2.628.056	-118.270	-10.406.137	-10.254.048
Eläke- ja muut henkilösivukulut	-527.596	-525.090	-2.506	-475.594	-52.002	-1.985.038	-1.870.269
Henkilöstökulut yhteensä	-3.273.922	-3.242.205	-31.716	-3.103.650	-170.272	-12.391.175	-12.124.317
Poistot	-893	-743	-151	-893	0,00	-2.971	-3.574
Muut henkilöstökulut ja koulutus	-101.060	-188.453	87.393	-102.743	1.683	-765.710	-345.790
Vuokrat	-375.770	-363.290	-12.480	-384.744	8.974	-1.446.160	-1.439.087
Ict-kulut	-329.424	-423.747	94.323	-448.479	119.055	-1.694.986	-1.587.379
Matkat	-72.789	-112.950	40.161	-51.100	-21.690	-546.030	-394.986
Ulkopuoliset palvelut	-1.088.011	-1.197.277	109.265	-524.009	-564.003	-4.358.551	-3.475.854
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-49.891	-51.275	1.384	-42.951	-6.940	-226.800	-148.951
Muut toimintakulut	-118.405	-144.281	25.875	-163.362	44.957	-735.524	-663.642
Muut kulut yhteensä	-2.135.351	-2.481.271	345.921	-1.717.387	-417.963	-9.773.761	-8.055.689
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	-5.410.166	-5.724.219	314.054	-4.821.930	-588.235	-22.167.907	-20.183.580
TOIMINNALLINEN TULOS	-1.349.445	-1.571.470	222.025	-645.769	-703.676	-6.356.159	-3.453.633
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	1.208.702	1.411.355	-202.653	532.313	676.390	6.356.163	7.309.931
Verot							258.861
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-140.743	-160.115	19.372	-113.457	-27.286	4	4.115.158

SUOMEN KUNTALIITTO RY

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1. – 31.12.2024

	sivu no
Toimintakertomus	1 - 2
Tuloslaskelma	3
Tase	4.touko
Rahoituslaskelma	6
Konsernin tuloslaskelma	7
Konsernin tase	8-9
Konsernin rahoituslaskelma	10
Liitetiedot	11-18
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	19
Luettelo kirjanpitoKirjoista ja tositelajeista	20

Liitteet:
budjettivertailu

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2034 asti.

Osoite Toinen linja 14
 00530 HELSINKI

Y-tunnus 0926151-4
Kotipaikka Helsinki

Suomen Kuntaliitto -konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Suomen Kuntaliitto ry:n (Y-tunnus 0926151-4) konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy:n sekä Kuntaliiton omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätökset. Kuntaliitto omistaa Hansel Oy:stä 35% ja Inservio Oy:stä 33,3%. Osuus Hanselin tuloksesta (419 247,82 euroa) on yhdistelty, mutta Inservion osuutta (-568,61 euroa) ei. Kuntaliiton toimintaa on selvitetty vuosikertomuksessa erikseen ja toiminnasta on lisäksi annettu erillinen raportti valtuuskunnalle.

Suomen Kuntaliitto ry:n (emoyhdistys) tilinpäätös

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 4 115 158,27 euroa ylijäämäinen.

	2024 (1000 euroa)	2023 (1000 euroa)
Tulos		
Tilikauden ali-/ylijäämä (konserni)	14 440	-635
Suomen Kuntaliitto ry:n tilikauden ali-/ylijäämä, (emoyhdistys)	4 115	-9 615
Tytäryhtiöiden jakamat osingot		
KL- Kuntahankinnat Oy	1 000	3 500
Kuntaliitto Holding Oy	1 450	1 000
FCG	1 500	1 050
Yhteensä	3 950	5 550
Liikevaihto		
Varsinainen toiminta (konserni)	6 635	8 157
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	4 355	5 339
Varainhankinta (emoyhdistys)	12 375	12 426
Taseet		
Taseen loppusumma (konserni)	149 214	137 162
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	112 378	108 524
Henkilökunta (keskimäärin)		
Henkilökunta (konserni)	565	708
Henkilökunta (Kuntaliitto)	132	133
Henkilökunta (tytäryhtiöt)	433	575

Liiton sijoitus- ja rahoitustoiminta on 7 309 930,64 euroa ylijäämäinen. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus on 12 000 000,00 euroa. Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus on 375 071,98 euroa.

Muutokset konsernirakenteessa

FCG myi FCG Digital Oy:n maaliskuussa 2024 ja FCG Povvik EAD:n lokakuussa 2024. FCG yhtiöitti suunnitteluliiketoimintaan keskittyneen Rakennettu Ympäristö liiketoimintaryhmän omaan yhtiöön FCG Rakennettu Ympäristö Oy:ksi 1.1.2025. Liiketoimintaryhmän toiminta jatkuu ennallaan uudessa yhtiössä. Kuntaliiton kokonaan omistama KL-Kuntahankinnat Oy lopetettiin vuonna 2024 omaehtoisen selvitystilin kautta. Lopetus merkittiin joulukuussa kaupparekisteriin.

SUOMEN KUNTALIITTO**Toiminnan ja talouden riskit**

Vuoden 2024 talousarviossa Kuntaliiton tuloksen arvioitiin olevan noin 80 000 euroa alijäämäinen sijoitus- ja rahoitustuottojen jälkeen.

Alijäämän arvioitiin aiheutuvan toiminnallisen tuloksen alijäämäisyydestä sekä sijoitussalkun neutraalista kehityksestä. Tilinpäätös on kuitenkin positiivinen 4,1 miljoonaa euroa johtuen toiminnallisen tuloksen budjettialituksesta ja hyvin positiivisesta kehityksestä pääomamarkkinoilla. Maksuvalmius pysyi erinomaisena koko tilikauden.

Kuntaliiton sijoitussalkun markkina-arvo kasvoi 11,3% vuonna 2024 ollen vuoden lopussa 91,2 miljoonaa euroa (v. 2023 lopussa 81,9 milj. euroa). Varainhoitajina toimivat Aktia, Evli ja Nordea Asset Management. Salkussa oli vuoden lopussa 66,6% osakkeita, 29,7% korko- ja 3,5% vaihtoehtoisia sijoituksia. Parhaiten vuoden 2024 aikana Kuntaliiton salkussa tuottivat eurooppalaiset, pohjoismaiset ja USA:n osakkeet. Sijoituspolitiikka päivitettiin salkun omaisuusluokkien osalta niin, että neutraaliallokaatiossa osakkeiden osuus on 60%, korkosijoitusten 25% ja vaihtoehtoisten sijoitusten 15%.

Vuosi 2023 oli ollut sijoittajalle tuottoisa ja suotuisan kehityksen odotettiin jatkuvan vuonna 2024. Näin kävikin, erityisesti Yhdysvaltain osakemarkkinat nousivat vahvasti isolta osin mahtiseitsikon takia. Heinä–elokuun vaihteessa markkinoilla tapahtui notkahdus, kun samaan aikaan Yhdysvaltain työllisyysluvut olivat odotuksia heikompia herättäen pelkoa taantumasta ja Japanin keskuspankin yllättävän suuri koronnosto vahvisti jeniä sysäten Japanin pörssin roimaan laskuun. Hermostuneisuus jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi ja loppuvuoden aikana julkaistut Yhdysvaltain talousluvut siirsivät taantumahuolia taka-alalle.

Geopoliittinen tilanne pysyi haastavana koko vuoden, kun Lähi-idän kriisi eskaloitui useasti ja Ukrainan sota jatkui kolmatta vuotta. Markkinavaikutukset jäivät kuitenkin vähäisiksi eivätkä konfliktit aiheuttaneet suurempia häiriöitä raaka-ainemarkkinoilla eikä rahtiliikenteessä.

Keskuspankkien rahapolitiikat olivat markkinoiden päähuomion kohteena. Inflaation talttumisen loi odotuksia keskuspankkien rahapolitiikan keventämiseen.

Euroopan keskuspankki aloitti koronlaskut kesäkuussa ja Yhdysvaltain keskuspankki syyskuussa. Ohjauksorkoja laskettiin lisää loppuvuoden aikana, joskin korot pysyivät edelleen talouskasvua hidastavalla tasolla. Vuosi 2024 oli vilkas vaalivuosi, joka huipentui marraskuussa Yhdysvaltain presidentinvaaleihin.

Sijoittajamyönteisenä pidetyn Donald Trumpin vahvan vaalivoittoon reagoitiin pörssissä positiivisesti. Alkuvuonna 2025 sijoitusmarkkinoilla on jatkunut edelleen positiivinen kehitys.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Vuonna 2020 tehdyn järjestelyn perusteella Kuntaliitolla on KL-Kustannus Oy:lle siirretyistä Kommuntorget-medioista KL-Kustannus Oy:n kanssa tappiontasaus sopimus.

Vuonna 2021 tehtiin Suomen Kuntaliitto ry ja FCG:n välille vastaava järjestely, jossa Kuntaliitto sitoutui korvaamaan FCG:lle siirretyn ruotsinkielisen koulutustoiminnan järjestämisestä aiheutuvat mahdolliset tappiot.

Järjestelyjen aiheuttamien kustannusvaikutusten arvioidaan sopimusten lähivuosina ylittävän 120.000 euroa vuodessa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Vuoden 2025 toiminta ja talous

Vuoden 2025 talousarviossa on Kuntaliiton toiminnallisen tuloksen arvioitu olevan noin 6,4 miljoonaa euroa alijäämäinen ennen sijoitus- ja rahoitustuottoja, joiden arvioidaan olevan noin 6,4 miljoonaa euroa ja näin ollen tuloksen olevan nolla. Vuonna 2025 Kuntaliitto tekee mittavan monimediaisen mainoskampanjan kuntien toiminnasta tiedottamiseksi kuntavaalien äänestysinnon kannustamiseksi. Marraskuussa järjestetään useiden vuosien tauon jälkeen Kuntapäivät, jäsenkokous, jossa sääntömääräisten asioiden päättämisen lisäksi saadaan nauttia korkeatasoisesta ajankohtaisesta ohjelmasta.

Kuntaliiton maksuvalmius pystytään säilyttämään vakaana.

Henkilökunta

Suomen Kuntaliitto ry:n palveluksessa oli tilivuoden 2024 lopussa 132 henkilöä.

Palkkojen ja välittömien henkilöstösivukulujen yhteismäärä oli 12 124 317,20 euroa.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitto vaikuttaa ympäristöpäämäärien toteutumiseen edunvalvonnan kautta. Tässä pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon kuntien kannalta olennaiset ympäristökysymykset ja ne pyritään sisällyttämään Kuntaliiton neuvontapalveluihin.

Omassa toiminnassaan Kuntaliitto on sitoutunut kestävään kehitykseen ja on laatinut toimintansa ohjenuoraksi Kuntaliiton kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennustestaus ja -kirjaus

Kuntaliitto Holding Oy:n tytäryhtiöiden osakkeiden arvonalennustestaus tehtiin FCG:n ja KL-Kustannus Oy:n osalta perustuen joulukuun lopun 2024 tilanteeseen.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina, joiden laatiminen on edellyttänyt arvioiden käyttämistä. Emoyhtiön taseessa FCG:n osakkeiden arvo 1.1.2024 oli noin 20,9 miljoonaa euroa ja KL-Kustannus Oy:n osakkeiden noin 1,0 miljoonaa euroa.

Tytäryhtiöosakkeiden arvon testaus perustuu kassavirtaennusteeseen, joka on tehty johdon hyväksymän budjetin ja neljän seuraavan vuoden liiketoimintasuunnitelman perusteella. Arvot on testattu kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevilla testauslaskelmilla.

Kassavirtaennusteissa FCG:n liikevaihdon arvioidaan ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana pienenevän 1,5% ja tarkastelukauden seuraavina vuosina kasvavan keskimäärin 3,1% ja liikevoiton olevan noin 6%. Jäännösarvon kasvuennuste on 2%. Vuoden 2024 laskelmassa on käytetty 9,55% diskonttokorkoa. Laskelmassa totaali kerrytettävä rahamäärä on 30,6 miljoonaa euroa, josta osakkeiden arvonalennustestauksessa tulevien kassavirtojen jäännösarvon osuus on 70% käyttöarvolaskelmien rahavirroista.

Kassavirtaennusteissa KL-Kustannus Oy:n liikevaihdon arvioidaan ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana pienenevän 8% ja tarkastelukauden seuraavina vuosina kasvavan keskimäärin 13% ja liikevoiton olevan noin 4%. Jäännösarvon kasvuennuste on 2%. Vuoden 2024 laskelmassa on käytetty 9,13% diskonttokorkoa.

Laskelmassa totaali kerrytettävä rahamäärä on 1,3 miljoonaa euroa, josta osakkeiden arvonalennustestauksessa tulevien kassavirtojen jäännösarvon osuus on 83% käyttöarvolaskelmien rahavirroista.

Laskelmien perusteella kummankaan tytäryhtiön osakkeisiin ei kohdistus tarvetta osakkeiden arvon alaskirjaukseen Kuntaliitto Holding Oy:n taseessa.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyhtiön kautta.

Suomen Kuntaliitto ry:n JuEL:n ulkopuolella tekemistä eläkesitoumuksista aiheutuvan eläkevastuun määrä per 31.12.2024 on Kevalta saadun arviolaskelman mukaisesti 852 100 euroa.

Tilikauden ylijäämä

Hallitus ehdottaa, että Suomen Kuntaliitto ry:n 2024 tilikauden ylijäämä 4 115 158,27 euroa lisätään edellisen tilikauden tulos -tilille.

Helsingissä 24. päivänä huhtikuuta 2025

Lyly Lauri	puheenjohtaja
Vuornos Henrik	I varapuheenjohtaja
Rossi Markku	II varapuheenjohtaja
Ahola Lotta	
Johansson Johan	
Kankaanniemi Toimi	
Kataja Sampsa varajäsen	
Korhonen Martti	
Kummola Kalervo	
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	
Lumela Meri	
Nahkuri Miia	
Pentikäinen Pia	
Räsänen Joonas	
Sauri Pekka	
Minna Karhunen	toimitusjohtaja

TULOSLASKELMA

		2024		2023
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		4 354 874,37		5 338 640,06
Kulut				
Henkilöstökulut	-12 124 317,20		-11 591 809,82	
Poistot	-3 573,60		-8 471,52	
Muut kulut	-7 796 827,92	-19 924 718,72	-8 774 340,34	-20 374 621,68
Kulujäämä		-15 569 844,35		-15 035 981,62
Varainhankinta				
Tuotot		12 375 071,98		12 425 741,44
Kulujäämä		-3 194 772,37		-2 610 240,18
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	7 560 722,79		7 877 904,26	
Kulut	-250 792,15	7 309 930,64	-14 882 798,46	-7 004 894,20
Tuotto-/Kulujäämä		4 115 158,27		-9 615 134,38
Tilikauden yli-/alijäämä		4 115 158,27		-9 615 134,38

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2024	31.12.2023
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	7 691,77	11 265,37
Muut aineelliset hyödykkeet	358 703,80	358 703,80
	<u>366 395,57</u>	<u>369 969,17</u>
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	21 265 866,67	21 268 366,67
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	3 566 000,00	3 566 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	1 097 694,08	1 097 694,08
Muut saamiset	535 718,58	535 718,58
	<u>26 465 279,33</u>	<u>26 467 779,33</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	26 831 674,90	26 837 748,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/Tavarat	0,00	51 211,28
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	201 723,79	281 278,17
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	7 280 827,70	6 511 519,87
Muut saamiset, lyhytaikainen	15 005,43	12 405,43
Siirtosaamiset	210 100,27	388 933,88
	<u>7 707 657,19</u>	<u>7 194 137,35</u>
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	77 836 456,13	74 216 594,72
Rahat ja pankkisaamiset	<u>2 113,32</u>	<u>223 852,13</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	85 546 226,64	81 685 795,48
Vastaavaa yhteensä	<u><u>112 377 901,54</u></u>	<u><u>108 523 543,98</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2024	31.12.2023
Vastattavaa		
Peruspääoma	16 818 792,65	16 818 792,65
Edell. tilikaus. ylijäämä	86 308 257,55	95 923 391,93
Tilikauden yli- / alijäämä	4 115 158,27	-9 615 134,38
Oma pääoma	107 242 208,47	103 127 050,20
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	852 100,00	884 100,00
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	937 195,26	922 170,17
Ostovelat	460 655,19	497 167,36
Velat saman konsernin yrityksille	426 117,75	371 474,42
Muut velat	306 780,46	280 990,23
Siirtovelat	2 152 844,41	2 440 591,60
	4 283 593,07	4 512 393,78
Vieras pääoma yhteensä	4 283 593,07	4 512 393,78
Vastattavaa yhteensä	112 377 901,54	108 523 543,98

SUOMEN KUNTALIITTO
RAHOITUSLASKELMA
(1000 euroa)

	2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Varsinaisen toiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-15 570	-15 036
Edelliseen sisältyvät poistot	4	8
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-514	-2 350
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	51	1
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-261	-15 539
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-16 289	-32 915
Varainhankinnan rahavirta		
Jäsenmaksut	12 375	12 426
Varainhankinnan rahavirta	12 375	12 426
Varsinaisen toiminnan ja varainhankinnan rahavirta	-3 914	-20 490
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-156	24
Investoinnit sijoituksiin	3	0
Sijoitusten myynnit	-3 620	14 029
Sijoitusten tuotot		
Saadut osingot investoinneista	3 201	5 268
Luovutustulot muista sijoituksista	288	
Muut	3 977	1 176
Investointien rahavirta	3 693	20 498
RAHAVIR RAT YHTEENSÄ	-222	0
 Rahavarat 1.1.	224	224
Rahavarat 31.12.	2	224
RAHAVAROJEN MUUTOS	-222	0

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

TULOSLASKELMA

	2024		2023	
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		6 635		8 157
Kulut				
Henkilöstökulut	-13 262		-12 772	
Poistot	-30		-97	
Muut kulut	-8 260	-21 552	-8 781	-21 650
Kulujäämä		-14 917		-13 493
Varainhankinta				
Tuotot		12 375		12 426
Kulujäämä		-2 542		-1 067
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	69 050		74 870	
Kulut	-52 068	16 982	-74 437	432
Tilikauden ali-/ylijäämä		<u>14 440</u>		<u>-635</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

TASE 31.12.2022

VASTAAVAA	Liitetiedot	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	6		
Aineettomat oikeudet		82	2 359
Muut pitkävaikutteiset menot		677	2 169
Konserniliikearvo		1 385	2 094
		2 144	6622
Aineelliset hyödykkeet	7		
Maa- ja vesialueet		92	92
Koneet ja kalusto		205	300
Muut aineelliset hyödykkeet		385	385
		682	776
Sijoitukset	8		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		3577	3 158
Osakkeet ja osuudet		1313	1 377
Muut saamiset		536	536
Pysyvät vastaavat yhteensä		8 252	12469
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	9		
		3	66
Lyhytaikaiset saamiset	10		
Myyntisaamiset		7 063	8 386
Lainasaamiset		0	0
Siirtosaamiset		38	376
Muut saamiset		8 319	9 278
Laskennalliset verosaamiset		19	5
		15 440	18045
Rahoitusarvopaperit	11		
		102 766	83 047
Rahat ja pankkisaamiset		22 753	23 534
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		140 962	124 692
Vastaavaa yhteensä		149 214	137 162

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

VASTATTAVAA		2024		2023	
OMA PÄÄOMA	12				
Peruspääoma		16 819		16 819	
Edell. tilikaus. ylijäämä		96 077		96 664	
Tilikauden ali-/ylijäämä		14 440	127 336	-635	112 848
PAKOLLISET VARAUKSET	13	949	949		897
VIERAS PÄÄOMA	14				
Pitkäaikainen					
Laskennalliset verovelat		59	59	129	129
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Saadut ennakot		7 743		7 492	
Ostovelat		2 234		4 297	
Muut lyhytaikaiset velat		3 316		3 154	
Siirtovelat		7 578	20 870	8 344	23 288
Vieras pääoma yhteensä			20 929		23 417
Vastattavaa yhteensä			149 214		137 162

SUOMEN KUNTALIITTO
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA
(1000 euroa)

	2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Varsinaisen toiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-15 307	-13 257
Edelliseen sisältyvät poistot	30	97
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	2 620	8 852
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	63	3
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-2 366	-18 520
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-14 960	-22 825
Varainhankinnan rahavirta		
Jäsenmaksut	12 375	12 426
Muu varainhankinta		
Varainhankinnan rahavirta	12 375	12 426
Varsinaisen toiminnan ja varainhankinnan rahavirta	-2 585	-10 399
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit käyttöomaisuuteen	5 782	-718
Investoinnit sijoituksiin	773	1 193
Sijoitusten myynnit	-20 755	7 033
Sijoitusten tuotot		
Saadut osingot investoinneista	751	768
Luovutustulot muista sijoituksista	14 778	
Maksetut välittömät verot	-2 547	-452
Muut	3 023	-3 571
Investointien rahavirta	1 804	4 254
RAHAVIR RAT YHTEENSÄ	-781	-6 146
 Rahavarat 1.1.	23 534	29 681
Rahavarat 31.12.	22 753	23 534
RAHAVAROJEN MUUTOS	-781	-6 146

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

31.12.2024

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennuksissa olevat koneet	20-30 vuotta
Tutkimusalus	15 vuotta
Laboratoriokalusto	7 vuotta
Toimistokalusteet	7 vuotta
Ajoneuvot	4-7 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Ohjelmistot	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Konsernin liikearvo	5-10 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

* Konserni liikearvon vaikutusaika on katsottu olevan 10 vuotta 5 vuoden sijaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on aktivoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Pitkän valmistusajan vaativien hankkeiden tuloutus

FCG-konserni: Projektit, joilla on kiinteä budjetti, kirjataan tuotoksi tehdyn työn mukaan varovaisesti siihen asti kun budjettia on käytettävissä. Budjetin ylittävät työt ja kulut kirjataan projektin kuluksi. Näitä vastaavia tuottoja ei jaksoteta. Muut hankkeet tuloutetaan juoksevasti laskutuksen mukaan.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Suomen Kuntaliiton konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton lisäksi liiton kokonaan omistaman tytäryhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n tilinpäätös sekä Kuntaliiton 100 % omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätös ja lisäksi 35% osuus syksyllä 2019 hankitun Hansel Oy:n tuloksesta. Vuonna 2022 perustetun Inservio Oy:n osuutta (33,3%) tuloksesta ei ole yhdistelty, koska yhtiön tulos on tavoitteellisesti nolla.

Konsernirakenne

FCG myi FCG Digital Oy:n maaliskuussa 2024 ja FCG Povvik EAD:n lokakuussa 2024. FCG yhtiöitti suunnitteluliiketoimintaan keskittyneen Rakennettu Ympäristö liiketoimintaryhmän omaan yhtiöön FCG Rakennettu Ympäristö Oy:ksi 1.1.2025. Liiketoimintaryhmän toiminta jatkuu ennallaan uudessa yhtiössä. Kuntaliiton kokonaan omistama KL-Kuntahankinnat Oy lopetettiin vuonna 2024 omaehtoisen selvitystilan kautta. Lopetus merkittiin joulukuussa kaupparekisteriin.

SUOMEN KUNTALIITTO

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta on esitetty rahoitus- ja sijoituserissä.

Tuloslaskelmassa tytäryhtiöt on yhdistetty siihen toimintoon, johon ne luonteensa vuoksi kuuluvat. KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, Kuntaliitto Holding Oy ja Kuntaliitto Palvelut Oy liiton varsinaiseen toimintaan, FCG Finnish Consulting Group -konserni ja sen tytäryhtiöt sekä Kunta-Efeko Oy sijoitustoimintaan.

Toimintokohtaisiin eriin tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden tuotot tuottoihin ja kulut ao. kuluihin. Toiminnanaloille on kohdistettu toiminnan erilliskulut. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitustoimintaa palvelevien tytäryhtiöiden tulos.

Verot on esitetty sijoitustoiminnan kuluina.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Kertyneistä poistoeroista on laskettu laskennallinen verovelka.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Noteeraamattomien valuuttojen osalta on käytetty liikepankkien ohjeellisia kursseja. Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssiero sisältyy tilikauden voittoon.

Konsernin sisäisen omistuksen eliminoinnista syntyvä muuntoero on esitetty edellisten vuosien voittovaroissa.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyhtiön kautta.

Suomen Kuntaliitto ry:n JuEL:n ulkopuolella tekemistä eläkesitoumuksista aiheutuvan eläkevastuun määrä per 31.12.2024 on Kevalta saadun arviolaskelman mukaisesti 852 100 euroa.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennustestaus ja -kirjaus

Kuntaliitto Holding Oy:n tytäryhtiöiden osakkeiden arvonalennustestaus tehtiin FCG:n ja KL-Kustannus Oy:n osalta perustuen joulukuun lopun 2024 tilanteeseen. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina, joiden laatiminen on edellyttänyt arvioiden käyttämistä. Emoyhtiön taseessa FCG:n osakkeiden arvo 1.1.2024 oli noin 20,9 miljoonaa euroa ja KL-Kustannus Oy:n osakkeiden noin 1,0 miljoonaa euroa.

Tytäryhtiöosakkeiden arvon testaus perustuu kassavirtaennusteeseen, joka on tehty johdon hyväksymän budjetin ja neljän seuraavan vuoden liiketoimintasuunnitelman perusteella. Arvot on testattu kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevilla testauslaskelmilla.

Kassavirtaennusteissa FCG:n liikevaihdon arvioidaan ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana pienenevän 1,5% ja tarkastelukauden seuraavina vuosina kasvavan keskimäärin 3,1% ja liikevoiton olevan noin 6%. Jäännösarvon kasvuennuste on 2%. Vuoden 2024 laskelmassa on käytetty 9,55% diskonttokorkoa. Laskelmassa totaali kerrytettävä rahamäärä on 30,6 miljoonaa euroa, josta osakkeiden arvonalennustestauksessa tulevien kassavirtojen jäännösarvon osuus on 70% käyttöarvolaskelmien rahavirroista.

Kassavirtaennusteissa KL-Kustannus Oy:n liikevaihdon arvioidaan ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana pienenevän 8% ja tarkastelukauden seuraavina vuosina kasvavan keskimäärin 13% ja liikevoiton olevan noin 4%. Jäännösarvon kasvuennuste on 2%. Vuoden 2024 laskelmassa on käytetty 9,13% diskonttokorkoa. Laskelmassa totaali kerrytettävä rahamäärä on 1,3 miljoonaa euroa, josta osakkeiden arvonalennustestauksessa tulevien kassavirtojen jäännösarvon osuus on 83% käyttöarvolaskelmien rahavirroista.

Laskelmien perusteella kummankaan tytäryhtiön osakkeisiin ei kohdistus tarvetta osakkeiden arvon alaskirjaukseen Kuntaliitto Holding Oy:n taseessa.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella ja tilikauden päättymisen jälkeen

Vuonna 2023 päivitetyn strategian toimeenpanon mukaisesti FCG myi kansainvälisen kehityskonsultointi -liiketoiminnan marraskuussa 2023, FCG Digital Oy:n maaliskuussa 2024 ja FCG Povvik EAD:n lokakuussa 2024. Näiden yritysmyyntien myötä FCG konsernilla ei enää ole tytäryhtiöitä Suomen ulkopuolella ja strategian mukaisesti yhtiö keskittyy päämarkkinalleen Suomeen. FCG yhtiöitti suunnitteluliiketoimintaan keskittyneen Rakennettu Ympäristö liiketoimintaryhmän omaan yhtiöön FCG Rakennettu Ympäristö Oy:ksi 1.1.2025. Liiketoimintaryhmän toiminta jatkuu ennallaan uudessa yhtiössä.

KL-Kustannus Oy:n talouden heikentynyttä tilannetta oli yritetty tuloksetta korjata erilaisilla toimenpiteillä alkuvuodesta 2024. Kesäkuussa sopeuttamistoimien seurauksena kolmen työntekijän työsuhde päättyi irtisanomiseen taloudellisiin ja tuotannollisiin syihin perustuen ja lisäksi yhtiön hallitus päätti toimitusjohtajan sopimuksen. Heinäkuun alussa hallituksen jäsen Riikka Reunanen nimitettiin vt. toimitusjohtajaksi. Uusina talouden tervehdyttämistoimenpiteinä Studio Linjoille luotiin uusi liiketoimintastrategia ja taloudellisesti kannattamattoman Kuntatekniikka -lehden julkaisemisen lopetettiin 31.12.2024. Henkilöstön työhyvinvointi oli heikkoa koko alkuvuoden, minkä parantamiseen on panostettu uuden toimitusjohtajan aloitettua heinäkuussa. 2024 marraskuun työhyvinvointimittauksessa tulokset olivat parantuneet huomattavan hyvälle tasolle. KL-Kustannus Oy:n vuosi 2025 on aloitettu vakaalla pohjalla uusien suunnitelmien ja hyvinvoivan henkilöstön kanssa. Media-alan kova kilpailu jatkuu, mutta KL-Kustannuksen myynti on kaikilla kolmella alueella, Kuntamarkkinat, mediat (Kuntalehti ja Kommuntorget), sekä Studio Linjat, käynnistynyt hyvin. Vt. toimitusjohtaja Riikka Reunanen työsuhde vakinaistettiin helmikuussa 2025.

Suomen Kuntaliitto ry:n kokonaan omistama KL-Kuntahankinnat Oy lopetettiin vuonna 2024 omaehtoisen selvitystilän kautta, koska yhtiö oli lopettanut yhteishankintojen tekemisen jo vuonna 2019. Kun Kuntaliitto hankki osuuden Hansel Oy:stä eikä yhtiöllä ollut enää juurikaan palvelumaksutuottoja. Yhtiön lopettaminen on merkitty kaupparekisteriin joulukuussa 2024.

Kunta-Efeko Oy:llä ei vuoden 2025 alusta ole enää ollut henkilökuntaa ja sen palvelusopimus FCG:n kanssa on käynyt tarpeettomaksi. Tästä syystä yhtiö lopetetaan vuoden 2025 aikana omaehtoisen selvitystilän kautta.

Tuloslaskelman liitetiedot (1000 €)

1 Liitetiedot henkilöstöstä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024 henkilöä	2023 henkilöä	2024 henkilöä	2023 henkilöä
1.1 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	565	708	132	133

1.2 Henkilöstökulujen erittely

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Henkilöstökulut	-42 758	-48 177	-12 124	-11 592

Henkilöstökulut sisältyvät tuloslaskelmaan seuraavasti:

Varsinainen toiminta	-42 758	-48 177	-12 124	-11 592
----------------------	---------	---------	---------	---------

1.3 Johdon palkat ja palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Johdon palkat, hallituksen-, työvaliokunnan ja valtuuskunnan palkkiot	1 707	1 577	927	876

2 Poistot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Poistojen kokonaismäärä				
Aineettomat hyödykkeet	-1 604	-2 412	0	0
Aineelliset	-31	-183	-4	-8
Arvonlennukset	-2	0	0	0
	-1 637	-2 596	-4	-8

Poistot sisältyvät tuloslaskelman eriin seuraavasti:

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Varsinainen toiminta	-30	-97	-4	-8
Sijoitustoiminta	-1 607	-2 499	0	0
	-1 637	-2 596	-4	-8
				15

3 Kokonaistuotot ja -kulut

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Varsinaisen toiminnan tuotot	55 175	79 394	4 355	5 339
Varainhankinta	12 375	12 426	12 375	12 426
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	20 510	3 633	7 561	7 878
Tuotot yhteensä	88 060	95 452	24 291	25 642
Varsinaisen toiminnan kulut	-72 525	-92 389	-19 925	-20 375
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-1 095	-3 698	-251	-14 883
Kulut yhteensä	-73 620	-96 087	-20 176	-35 257
Tilikauden tulos	14 440	-635	4 115	-9 615

SUOMEN KUNTALIITTO

15

3.1 Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Tilintarkastuspalkkiot	-71	-58	-28	-16
Vero- ja lakineuvonta	0	-12	0	-7
Muut palkkiot	-41	-116	-6	-34
	-112	-187	-34	-56

4 Sijoitus- ja rahoitustoiminta	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Tuotot				
Osinkotuotot	751	768	3 201	5 268
Korkotuotot	1 113	391	208	186
Myyntivoitot	3 868	1 129	3 864	1 100
Muut rahoitustuotot	14 778	0	288	0
Arvonpalautukset rahoitusarvopapereista	0	1 344	0	1324
Tuotot yhteensä	20 510	3 633	7 561	7 878
Korkokulut	-37	-38	-9	-4
Muut rahoituskulut	-33	-77	-24	-54
Myyntitappiot, arvopaperit	-60	-672	-57	-444
Arvonlennukset rahoitusarvopapereista	-965	-2 911	-160	-14 380
Kulut yhteensä	-1 095	-3 698	-251	-14 883
Liiketoiminnan tulos	19 415	-65	7 401	-7 005
Yhteensä	19 415	-65	7 401	-7 005

5 Tilinpäätössiirrot	Konserni	
	2024	2023
Tuloverot	-2 718	-450
Laskennallisen verovelan muutos	19	0
Laskennallisen verosaamisen muutos	70	10
Veron korjaus suoriteperusteis	166	0
Veronpalautukset ja jälkiverot		
	-2 462	-440

SUOMEN KUNTALIITTO

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot (1000 €)

PYSYVÄT VASTAAVAT

6 Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	Konserni	
	2024	2023
Hankintameno 1.1	2 767	2 800
Vähennykset	-10	32
Hankintameno 31.12.	2 763	2 767
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	2 726	2 662
Vähennysten kertyneet poistot	10	1 758
Tilikauden poisto	31	110
Kertyneet poistot 31.12.	2 747	2 726
Kirjanpitoarvo 31.12.	16	41

Liikearvo

Hankintameno 1.1.	1 039	1 039
Hankintameno 31.12.	1 039	1 039
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	1 031	979
Tilikauden poisto	8	52
Kertyneet poistot 31.12.	1 039	1 031
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	8

Konserniliikearvo

Hankintameno 1.1.	24 743	24 653
Lisäykset	193	355
Vähennys	-265	-265
Hankintameno 31.12.	24 936	24 743
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	22 649	21 475
Tilikauden poisto	902	1 174
Kertyneet poistot 31.12.	23 551	22 649
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 385	2 094

Kehittämismenot

Hankintameno 1.1.	4 549	3 717
Lisäys	540	831
Siirto ennakkomaksuista	1 314	0
Vähennys	-6 322	0
Hankintameno 31.12.	81	4 549
Kertyneet poistot	2 239	1 459
Tilikauden poistot	290	779
Kertyneet poistot 31.12.	-15	2 239
Menojäännös 31.12.	66	2 310

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	4 341	4 672
Lisäykset	98	173
Siirto ennakkomaksuista	0	49
Vähennykset	-1	-554
Hankintameno 31.12.	4 438	4 341
Kertyneet poistot 1.1	3 485	3 730
Vähennysten kertyneet poistot	0	551
Tilikauden poisto	298	306
Kertyneet poistot 31.12.	-3 783	3 485
Menojäännö 31.12.	677	856

Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä

Konserni		
	2024	2023
Hankintameno 1.1.	1 314	0
Lisäys	22	0
Siirto aineettomiin oikeuksiin	-1 314	0
Hankintameno 31.12.	22	0
Menojäännö 31.12.	22	0

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
7 Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	92	207	0	115
Luovutukset	0	-115	0	-115
Hankintameno 31.12.	92	92	0	0
Menojäännö 31.12.	92	92	0	0

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	8 620	8 762	62	97
Lisäykset	39	44	0	0
Vähennys tytäryhtiö myynti	-74	-2	0	0
Vähennykset	0	-183	0	-34
Hankintameno 31.12.	8 584	8 620	62	62
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	8 320	8 282	51	61
Oikaisu sulautuminen	13	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	61	145	0	18
Tilikauden poisto	106	183	4	8
Kertyneet poistot 31.12.	8 379	8 320	55	51
Menojäännö 31.12.	205	300	8	11

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	385	388	359	359
Lisäys	0	0	0	0
Vähennys	0	-4	0	0
Hankintameno 31.12.	385	385	359	359
Menojäännö 31.12.	385	385	359	359

SUOMEN KUNTALIITTO

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
8 Sijoitukset				
Hankintameno 1.1.	5 071	4 819	26 468	44 127
Lisäykset	419	701	0	20
Vähennykset	-64	-449	-2	-17 678
Hankintameno 31.12.	5 426	5 071	26 466	26 468

8.1 Kuntaliiton tytäryhtiöosakkeet

	Kpl	Kpl	emoyhtiön om.osuus %	emoyhtiön om.osuus %
KL-Kuntahankinnat Oy, Helsinki	2 500	2 500	100	100
KL-Kuntahankinnat Oy, lopettanut 8.11.2024	-2500	-2500	100	100
Kuntaliitto Holding Oy, Helsinki	35 340 867	35 340 867	100	100

8.2 Omistukset konserniyrityksissä

Kuntaliitto Holding Oy tytäryhtiöt:				
Kuntaliitto Palvelut Oy, Helsinki	25	25	100	100
Kunta-Efeko Oy, Helsinki	1 000	1000	100	100
KL-Kustannus Oy, Helsinki	100	100	100	100
FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsinki	19 679 000	19 679 000	100	100
FCG Finnish Consulting Group Oy tytäryhtiöt:				
FCG Rakennettu Ympäristö Oy	10 000	10 000	100	100

8.3. Osuudet omistusyhteisyrityksissä

	Konsernin omistus-osuus %		Viimeksi laaditun tilinpäät. mukaine oma pääoma tulos		Viimeksi laaditun tilinpäät. mukainen osuus tuloksesta	
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka	21,7 %	1 437 258	2 307		2 307	
Hansel Oy	35,0 %	9 691 930	1 197 851		419 248	
Inservio Oy	33,3%	26 092	-1 708		-569	

VAIHTUVAT VASTAAVAT

	Konserni		Emoyhdistys	
	2024	2023	2024	2023
9 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet				
Hankintameno 1.1.	66	70	51	52
Lisäys	0	0	0	0
Vähennys	-63	-3	-51	-1
Hankintameno 31.12.	3	66	0	51
10 Lyhytaikaiset saamiset				
10.1 Myyntisaamiset	7 063	8 386	202	281
10.2 Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	59	48
Muut saamiset	0	0	7 222	6 464
	0	0	7 281	6 512
10.3 Muut lyhytaikaiset saamiset				
Henkilöstöön liittyvät saamiset	37	317	0	23
Muut	1	59	15	0
	38	376	15	23
Siirtosaamiset				
Lyhytaikaisten siirtosaamisten olennaiset erät				
Projektirahoitus	7 350	208	11	0
Henkilöstöön liittyvät saamiset	6	4	51	42
Muut	963	9 066	148	143
	8 319	9 278	210	186
11 Rahoitusarvopaperit				
Muut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo 31.12.	102 766	83 047	77 781	74 109
Markkina-arvo	116 116	90 710	91 186	81 880
	13 349	7 663	13 405	7 770

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia rahastosijoituksia. Rahoitusarvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Rahat ja pankkisaamiset

Konsernilla on käytössään konsernipankkitili, jonka omistaja on Kuntaliitto Holding Oy. Tilinpäätöshetkellä Suomen Kuntaliitto ry:n ja tytäryhtiöiden tilien varat/velat raportoidaan Kuntaliitto Holding Oy:n rahavaroissa. Vastaavasti Suomen Kuntaliitto ry:ssä ja tytäryhtiöissä tilien varat/velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa/veloissa Kuntaliitto Holding Oy:ltä/-lle.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1000 €)

	Konserni		Emoyhdistys	
12 Oman pääoman ja rahastojen muutokset	2024	2023	2024	2023
Konsernin oma pääoma				
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 1.1.	16 819	16 819	16 819	16 819
Peruspääoma 31.12.	16 819	16 819	16 819	16 819
Muuntoero 1.1	0	219	0	0
Muutos	0	-219	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	96 029	92 119	86 308	91 395
Oikaisut, eläkevastuiden muutokset	0	4 528	0	4 528
Oikaisut, muut	48	17	0	
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	96 077	96 664	86 308	95 923
Tilikauden voitto (tappio)	14 440	-635	4 115	-9 615
Oma pääoma yhteensä	127 336	112 848	107 242	103 127
13 Pakolliset varaukset	2024	2023	2024	2023
Eläkevaraus	949	897	852	884
Eläkevaraukset ovat työnantajan maksamia lisäeläkkeitä varten.				
14 Vieras pääoma	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Projektitoimintaan liittyvät ennakot	7 743	7 492	937	922
Velat saman konsernin yrityksille	2024	2023	2024	2023
Ostovelat	0	0	279	209
Muut velat	0	0	147	162
	0	0	426	371
Siirtovelkojen olennaiset erät	2024	2023	2024	2023
Palkat ja lomapalkkavelka sos. menoineen	7 191	7 016	2 115	2 080
Projektitoimintaan liittyvät velat	309	433	0	0
Verot	102	282	0	259
Muut siirtovelat	69	613	38	102
	7 671	8 344	2 153	2 441
SUOMEN KUNTALIITTO				20
15 Vakuudet ja vastuusitoumukset	2024	2023	2024	2023
Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden puolesta annettu vakuus				
Yrityskiinnitykset *	10 001 007	10 001 007	0	0
*) annettu rahoituslimiitin ja pankkitakausten vakuudeksi				
Leasingvastuut	2024	2023	2024	2023
Leasing sopimusten maksamatta olevat määrät				
Erääntyy seuraavana vuonna	430	589	128	101
Myöhemmin maksettavat	358	557	131	166
Yhteensä	788	1 145	259	267
Toimitilojen vuokravastuut				
Erääntyy seuraavana vuonna	2 291	2 295		
Myöhemmin maksettavat	8 745	8 745		
Yhteensä	11 036	11 039		

Taseen ulkopuoliset vastuut

18

Vuonna 2020 tehdyn järjestelyn perusteella Kuntaliitolla on KL-Kustannus Oy:lle siirretyistä Kommuntorget-medioista KL-Kustannus Oy:n kanssa tappiontasaus sopimus.

Vuonna 2021 tehtiin Suomen Kuntaliitto ry ja FCG:n välille vastaava järjestely, jossa Kuntaliitto sitoutui korvaamaan FCG:lle siirretyn ruotsinkielisen koulutustoiminnan järjestämisestä aiheutuvat mahdolliset tappiot.

Vaihtoehtoisten sijoitusten sitoumukset tilinpäätöshetkellä ovat yhteensä 10 450 000 euroa. Kutsuttu osuus on 3 491 013 euroa ja kutsumaton osuus yhteensä 6 958 986 euroa.

Lähipiiritapahtumia koskevat liitetiedot

Kuntaliitto-konsernin emoyhteisö on Suomen Kuntaliitto ry, jonka lähipiiriin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt, joissa Suomen Kuntaliitto ry suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa, liiton ja yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet, liiton valtuuskunnan puheenjohtajisto, liiton ja yhtiöiden toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat, liiton talousjohtaja sekä heidän perheenjäsenensä sekä sellaiset yhtiöt, yhdistykset tai säätiöt joissa em. lähipiiriin kuuluva henkilö käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.

Kaikki lähipiiriin kanssa tehdyt liiketoimet ovat olleet markkinaehtoisia.

Kunta-Efeko Oy:llä on FCG Finnish Consulting Group Oy:n kanssa sopimus, jossa FCG sitoutuu ostamaan Kunta-Efeko Oy:n henkilöstön työpanoksen ja vastineeksi vastaa näiden henkilöiden palkka-, toimitila- ja työvälinekustannuksista.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suomen Kuntaliitto ry:n konsernitilinpäätös säilytetään osoitteessa: Toinen linja 14, 00530 Helsinki.

16 Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva toiminta Kuntaliitossa

	2024	2023
Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	236 155	336 545
Muut kulut	-582 254	-722 751
Kustannukset yhteensä	-582 254	-722 751
TULOS	-346 099	-386 206

SUOMEN KUNTALIITTO**TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä 24. päivänä huhtikuuta 2025

Lyly Lauri
hallituksen puheenjohtaja

Vuornos Henrik
I hallituksen varapuheenjohtaja

Rossi Markku
II hallituksen varapuheenjohtaja

Ahola Lotta

Johansson Johan

Kankaanniemi Toimi

Korhonen Martti

Kummola Kalervo

Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa

Lumela Meri

Nahkuri Miia

Pentikäinen Pia

Räsänen Joonas

Sauri Pekka

Kataja Sampsa
varajäsen

Minna Karhunen
Toimitusjohtaja**TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä, sähköisen allekirjoituksen päivämäärällä

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Kirsi Aromäki
KHT

SUOMEN KUNTALIITTO**KÄYTETYT TOSITELAJIT JA -NUMEROT****2024**

Yhtiön pääkirjanpito on tehty Wintime-nimisessä kirjanpitojärjestelmässä

	TOSITELAJI	
OP tositteet	1902	sähköinen
Danske tositteet	1911	sähköinen
Nordea tositteet	1914	sähköinen
Bryssel pankkitositteet	1960	sähköinen
Bryssel kassatositteet	1962	sähköinen
Myyntilaskut, Wintime	2030	sähköinen
Myyntilask. viitesuoritukset	2040	sähköinen
Myyntilask. muut suoritukset	2050	sähköinen
Myyntilask. kuittaukset	2060	sähköinen
Ostolaskujen suoritukset	3020	sähköinen
Approval laskut	3050	sähköinen
Palkkatositteet	4010	sähköinen
Matkalaskut	5010	sähköinen
Käyttöomaisuus tos.	5020	sähköinen
Muistiot	6010	sähköinen
Sisäiset	6020	sähköinen

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA	sähköinen
PÄÄKIRJA	sähköinen
TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA	sähköinen/paperinen
MYyntIRESKONTRA	sähköinen
OSTORESKONTRA	sähköinen
PALKKAKIRJANPITO	sähköinen
PALKKIOKKIRJANPITO	sähköinen
KÄYTTÖOMAISUUS	sähköinen

Kuntaliiton vuosikertomus 2024

Onneksi on kunnat

Sisällys

Kuntaliitto lyhyesti.....	2
Toimitusjohtajan esipuhe	3
Työtä hallitusohjelman kuntakirjausten edistämiseksi	5
Kohti uutta elinvoimakuntaa - TE-uudistuksen valmistelu huipentui	10
Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön vahvistamista ja kehittämistä	13
EU-vaalit olivat myös kuntavaalit.....	17
Kuntavaaleihin valmistautuminen käynnistyi tavoitteena nostaa kuntien merkitys esiin	19
Asiakastutkimus osoitti: Kuntaliiton luottamus ja tunnettuus kasvussa	22
Henkilöstömäärä väheni, työhyvinvointi hyvällä tasolla.....	24
Katsaus Kuntaliiton talouteen vuonna 2024	25
Pöytäkirjoja vuodesta 2024	26

Kuntaliitto lyhyesti

Suomen vaikuttavimpia edunvalvontajärjestöjä.

Jäseninä kaikki Suomen 308 kuntaa ja kaupunkia.

Toiminnassa mukana myös maakuntien liitot, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.

120 oman alansa huippuasiantuntijaa: laki, talous, elinvoima, hyvinvointi, ympäristö, tietoyhteiskunta, koulutus, kulttuuri jne.

Ydintehtävinä kuntien ja kaupunkien toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen edunvalvonta- ja neuvontapalveluilla.

EDUNVALVONTAMME on ennakoivaa ja oikea-aikaista, tietoon perustuvaa vaikuttamista. Tunnistamme kuntien edunvalvontatarpeita, arvioimme päätösten kuntavaikutuksia ja edistämme kuntien etua päätöksenteossa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Teemme edunvalvontatavoitteitamme tukevaa kehittämistyötä.

NEUVOMME JA OPASTAMME kuntia sekä muita asiakkaitamme laajasti kaikkien toimialojen kysymyksissä. Asiantuntijapalvelujemme vahvuuksia ovat julkisen hallinnon laaja tuntemus sekä syvä osaaminen kuntakentän erityiskysymyksissä.

Toimitusjohtajan esipuhe

Vuosi 2024 oli kunnille ja kaupungeille intensiivisen valmistautumisen aikaa, sillä ne saivat vuoden 2025 alussa kokonaan uuden tehtävän hoitaakseen. TE-uudistuksen onnistumisessa oli keskeisessä asemassa kuntien ja Kuntaliiton välinen yhteistyö. Haluan kiittää kuntien sitoutumista uudistuksen valmisteluun: TE-palvelujen siirto kunnille toteutui hallitusti ja suunnitelmien mukaan. TE-toimistot sulki ovensa ja noin 500 000 aktiivista työnhakija-asiakkuutta sekä 4 400 työntekijää siirtyi valtiolta kuntiin vuoden 2025 alussa.

Kuntaliitto tuki kuntia muutoksessa, ja teki samalla töitä Petteri Orpon hallitusohjelman kuntakirjausten edistämiseksi. Niistä tärkeimpiä kunnille olivat lupaukset normien keventämisestä sekä valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta. Valitettavasti kummassakaan tavoitteessa ei ponnisteluistamme huolimatta päästy etenemään kuntien ja kaupunkien toivomaan suuntaan.

Normien keventäminen eteni hitaasti, vaikka koostimme kuntien ehdotuksista 93 kohdan norminkevennyslistan, jonka toteuttamalla olisi voinut saada aikaan yli 200 miljoonan euron säästöt.

Kuntien kipeästi kaipaamassa valtionosuusjärjestelmän uudistamisessa selvityshenkilöt aloittivat ansiokkaan työnsä, mutta lokakuussa 2024 valtiovarainministeriö kuitenkin tiedotti, että uudistus siirtyy vuodelle eteenpäin. Toisaalta onnistuimme torjumaan vuoden 2023 ns. Black Fridayn sote-tasauserästä johtuvan pysyvän vähennyksen kuntien valtionosuuksiin.

Vaikka useat hallitusohjelman kuntakirjaukset näyttävät juuri nyt olevan vastatulessa, teimme hartiavoimin töitä kaupunkien ja kuntien toimintaedellytysten edistämisen puolesta. EU-vaalien aikaan selvitimme, että peräti 45 prosenttia kuntien päätösasioista juontaa juurensa EU:hun, ja siksi EU-vaalit ovat oikeastaan kuntavaalit. Toimme EU-vaalikeskusteluihin kuntanäkökulmaa.

Nostimme julkiseen keskusteluun myös väestönmurroksen, kuten syntyvyyden laskun seuraukset kuntien mahdollisuuksille järjestää perusopetusta ympäri Suomen. Kuntaliiton tekemät keskustelunavaukset toimivat sysäyksenä laajemmalle keskustelulle, ja aihe on herättänyt kiinnostusta monien eri toimijoiden keskuudessa. Lisäksi etsimme kuntien kanssa uusia tapoja järjestää perusopetusta yhteistyössä ja uusilla tavoilla. Yhteistyö on osoittautunut voimavaraksi, joka mahdollistaa laadukkaan opetuksen kehittämisen muuttuvassa ja kompleksisessä toimintaympäristössä.

Aloitimme valmistautumisen kuntavaaleihin 2025 jo hyvissä ajoin vuonna 2024. Kuntavaalit käytiin vuonna 2025 ensimmäistä kertaa samaan aikaan aluevaalien kanssa. Kuntaliiton huolena oli, ymmärtävätkö äänestäjät, mitä eroa on kunnilla ja hyvinvointialueilla, mitkä ovat kuntien nykyiset tehtävät, ja kannattaako äänestäjien mielestä kuntavaaleissa äänestää.

Tavoitteenamme oli, että kunta- ja aluevaalien keskusteluissa nousevat esiin kuntien kannalta relevantit asiat ja näkökulmat, että kuntien ja kaupunkien merkitys koko Suomen onnistumisen ja hyvinvoinnin kannalta ymmärrettäisiin nykyistä paremmin, ja että kuntavaalit kiinnostavat äänestäjiä. Lisäksi aloimme valmistella mittavaa tuki- ja perehdytyspakettia kunta-asioihin uusille, huhtikuussa 2025 valituille luottamushenkilöille.

Vuoden 2024 aikana toteutettu asiakastutkimuksemme osoitti erittäin vahvaa luottamusta Kuntaliittoa kohtaan ja palveluidemme tunnettuuden merkittävää kasvua. Tämä on paras mahdollinen palaute onnistuneesta yhteistyöstä jäsenkuntiemme kanssa.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia jäseniämme, asiantuntijoitamme, luottamushenkilöitämme ja yhteistyökumppaneitamme erinomaisesta ja rakentavasta yhteistyöstä. Yhdessä olemme saavuttaneet paljon, ja sitoutuneena jatkamme työtä kuntien elinvoimaisuuden ja toimintaedellytysten turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

Minna Karhunen

Toimitusjohtaja

Työtä hallitusohjelman kuntakirjausten edistämiseksi

Kuntien normituksen keventäminen oli Petteri Orpon hallitusohjelman merkittävin kuntakirjaus, johon oli tarkoitus kytkeä kaikki kuntia ohjaava sektorilainsäädäntö soveltuvien osin. Osana ohjelmaansa hallitus lupasi toteutetaan erilaisia kunta- ja aluekohtaisia kokeiluja, joiden avulla kokeillaan miniminormiohjausta, kuitenkin vaarantamatta ihmisten perusoikeuksia.

Valtiovarainministeriö aloitti normien keventämiseen tähtäävän työn keräämällä 28.11.2023–16.2.2024 välisen ajan ehdotuksia siitä, missä tehtävissä ja palveluissa kunnille voitaisiin antaa enemmän vapautta ja omaa harkintavaltaa keventämällä yksityiskohtaista sääntelyä. Ehdotuksia sai jättää myös erilaisista kuntakokeiluista.

Kuntaliitto käynnisti oman norminkeruukampanjansa jo aiemmin eli 1.11.2023. Tavoitteenamme oli aktivoida kunnat tunnistamaan ja ehdottamaan kevennettäviä normeja. Kun norminkeruu helmikuun puolivälissä 2024 päättyi, lopputuloksena oli 537 ehdotusta normien keventämisestä ja lähes 60 ehdotusta erilaisiksi kokeiluiksi.

Kuntaliitto toimi koko vuoden 2024 sen hyväksi, että normien purkaminen ja kokeilut etenisivät valtion puolella. Kuntaliitto on ollut aktiivinen toimija VM:n koordinoimassa Normituksen keventämisohjelman työryhmässä ja sihteeristössä. Lisäksi koostimme kaupunkien ja kuntien ehdotuksista 93 norminkevennysehdotuksen tiivistelmän. Arviomme mukaan näillä norminkevennyksillä voitaisiin saada yli 200 miljoonan euron kustannussäästöt kuntien talouteen.

Ylläpidimme keskustelua normien keventämisestä osana edunvalvontaa laajasti, ja vaikutimme tätä kautta suoraan ministeriöiden arviointityöhön kuntien ehdotuksista. Käynnistimme kevennettyjen normien sekä kunnille asetettavien uusien tehtävien ja normien seurannan, eli niin sanotun Normitutkan. Ensimmäinen Normitutka julkaistiin maaliskuussa 2025.

Kevään 2024 kehysriihessä hallitus arvioi hallituksen normien ja tehtävien purkamisen kustannusvaikutukseksi 100 miljoonan euron säästöt. Kuntaliitto piti arviota realistisena, sillä kunnat olivat löytäneet toimintaansa jäykistävää normitusta runsaasti, ja toivoivat joustoa tehtävien hoitamiseen paikallisesti parhaalla tavalla.

”Normien purkamisen ansiosta syntyvää säästöä ei saa kuitenkaan imeä kuntarahoituksesta ennen, kuin yhtäkään normia on saatu oikeasti

purettua. Normien keventäminen on vasta alkuvaiheessa, eli kuntien purkuehdotukset ovat ministeriöiden arvioitavina”, Kuntaliitto muistutti tiedotteessaan huhtikuussa 2024.

Syksyn budjettiriihi ei valitettavasti tuonut selvyyttä normien kevennykseen ja sen kustannusvaikutuksiin. Norminpurun varjolla hallitus aikoi leikata kuntien valtionosuutta vajaalla 23 miljoonalla eurolla ilman, että kuntien velvoitteita olisi kyetty karsimaan leikkausta vastaavasti. Vaikuttamistyö tilanteen korjaamiseksi jatkuu vuonna 2025.

Kuntaliitto on vaikuttanut lakikokeilujen edistämiseksi tekemällä aloitteen lakikokeilujen puite- ja prosessilaista sekä esittämällä yksittäisiä kokeiluaihioita ministeriöille.

In house-yhtiöiden käytön rajaaminen eteni kuntien huolista huolimatta

Yksi hallitusohjelmaan kirjattu kuntakenttää hyvin laajasti huolestuttanut norminlisäyskirjaus koskee kuntien omien yhtiöiden käytön rajaamista. Kuntaliitto nosti toistuvasti esiin huolensa suunnitellusta lakimuutoksesta, joka rajoittaisi kuntien mahdollisuuksia järjestää palveluja yhdessä omistamissaan sidosyksiköissä eli ns. in house -yhtiöistä.

Esitetty sääntely olisi Euroopan tiukimpia ja vaikeuttaisi erityisesti pienten ja keskisuurien kuntien sekä hyvinvointialueiden toimintaa sekä yhteistyötä yli kuntarajojen.

Hankintalain tiukennuksilla olisi kauaskantoisia vaikutuksia kuntien mahdollisuuksiin järjestää palveluita kustannustehokkaasti ja paikallisia markkinoita hyödyntäen. Muutokset vaikeuttaisivat erityisesti ICT-palveluiden ja jätehuollon järjestämistä, ja ne heikentäisivät monien kuntien mahdollisuuksia kehittää toimintaansa jatkuvuuden ja paikallisten tarpeiden näkökulmasta.

Markkinoiden toimivuutta valvova Kilpailu- ja kuluttajavirasto arvioi, että 10 prosentin vähimmäisomistuksesta säättäminen jopa nostaisi julkisen sektorin kustannuksia ja vaikuttaisi haitallisesti monin tavoin jo ennestään vaikeuksissa olevassa kuntakentässä.

Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen nosti kuntien huolen näkyvästi esiin Kuntamarkkinoiden puoluejohdon paneelissa, johon osallistui kaikkien Kuntaliiton valtuuskunnassa edustettujen puolueiden johto. Lisäksi Kuntaliiton asiantuntijat kävivät kertomassa ja keskustelemassa muutosehdotuksesta useissa kuntaverkostoissa.

Kuntaliitto otti aiheeseen julkisesti kantaa useiden kuntaverkostojen kanssa. Vetoimuksia laadittiin mm. yli 80 pienten kuntien kunnanjohtajien, pääkaupunkiseutua ympäröivien KUUMA-kuntien, maakuntien liittojen ja seutukaupunkien kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotukset hankintalainsäädännön uudistamiseksi, päätti työnsä 26. marraskuuta. Kuntaliitto oli mukana työryhmätyöskentelyssä, ja jätti ryhmän mietintöön eriävän mielipiteen.

Kuntaliitto tuki kuntia ja kaikkia kuntaverkostojaan kertomalla, mitä hankintalain muutos tarkoittaa, ja miten kuntien kannattaa alkaa valmistautua lausuntokierrokseen, joka käynnistyi tammikuussa 2025.

Kuntakentän kiinnostus aiheita kohtaan on ollut mittavaa: jokaisessa matalankynnyksen Teams-tapaamisessa osallistujia on ollut 600-900.

Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen siirtyi

Hallitusohjelman kirjauksen mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta.

Tarkoitus oli, että valmisteltu uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. Lokakuussa 2024 valtiovarainministeriö kuitenkin tiedotti, että kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodella eteenpäin. Lykkäyspäätöksen seurauksena uudistuksen voimaantulo siirtyi vuoteen 2027.

Kuntaliitto tukee valtionosuusjärjestelmän laaja-alaista uudistamista ja on seurannut valtionosuusjärjestelmän uudistamisen valmistelua tiiviisti vuoden 2024 aikana. Olemme lisänneet ymmärrystä valtionosuusjärjestelmän uudistamistarpeista ja vaikutuksista sekä osallistaneet laajasti kuntakenttää uudistuksen valmisteluun tuottamalla tietoa ja antamalla asiantuntemusta uudistuksen valmistelun ja onnistumisen tueksi.

Hankkeelle asetetussa valmisteluryhmässä ovat olleet edustettuna valtionosuusjärjestelmän sektoriministeriöt sekä Kuntaliitto.

Osana kuntien osallistamista ja tiedon jakamista olemme pitäneet vuoden 2024 aikana yhteensä 8 matalankynnyksen Taloustorstai EXTRA-lähetystä Teams-yhteydellä. Nämä tilaisuudet ovat olleet olleet avoimia kaikille valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta kiinnostuneille kuntien edustajille.

Taloustorstai EXTRA -tilaisuuksissa on ollut linjoilla aina reilut 200 asiasta kiinnostunutta kuntaedustajaa ja keskustelu on ollut vilkasta.

Lisäksi Kuntaliitto on koonnut kiinnostuneista kuntien talousammattilaisista Uudistajaryhmän valtiosuusjärjestelmän uudistamistyön tueksi. Tammikuussa 2024 pidimme kaksipäiväisen Uudistajaleirin kuntien talousammattilaisille. Sen lisäksi Uudistajaryhmä kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa Teamsin välityksellä.

Avasimme vuoden 2024 alussa Rahoitusremppa-kotisivut Kuntaliiton verkkosivuille sekä käynnistimme Rahoitusremppa-blogisarjan.

Valtiosuusjärjestelmän uudistaminen on ollut myös vakioaiheemme kaikissa suorissa Taloustorstai-lähetyksissä sekä esimerkiksi Kuntamarkkinoilla.

Poimintoja vuodesta 2024

Nämä taitetaan liukumaan leipätekstin sivuun omina nostoinaan.

Avoimuusrekisterilaki astui voimaan vuoden 2024 alussa. Laki tekee näkyväksi päätöksentekoon liittyvää epävirallista vaikuttamistoimintaa, jota tehdään virallisten työryhmien ja kuulemisten kuten lausuntokierrosten ja valiokuntakuulemisten ulkopuolella. Ensimmäisen kolmen kuukauden raportointijakson (1.4.-30.6.2024) aikana Kuntaliitto raportoi avoimuusrekisteriin 176 kontaktointia yhteensä 66 eri aiheesta. Raportointijakson aikana Kuntaliitto keskittyi vaikuttamisessa etenkin kuntien toimintaa jäykistävän normituksen keventämiseen, maankäyttö- ja rakentamislain uudistamiseen sekä TE-palvelujen siirtämisen mahdollistamiseen valtiolta kunnille.

Avoimuusrekisteriin raportoidaan pitkäjänteisestä ja suunnitelmallisesta vaikuttamistoiminnasta kuuden kuukauden välein.

Avoimuusrekisteriin ilmoitetun vaikuttamistoiminnan lisäksi Kuntaliitto valvoo kuntien etua osana lukuisia työryhmiä sekä antamalla lausuntoja että osallistumalla kuulemistilaisuuksiin. Orpon hallituskauden ensimmäisen vuoden aikana Kuntaliitto edusti kuntia 125 työryhmässä, antoi 317 lausuntoa hallituksen esityksiin ja oli kuultavana eduskunnan valiokunnissa 75 kertaa. Tämä toiminta ei näy avoimuusrekisterin luvuissa.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamisessa erityisenä painopisteenämme oli ”yhteiskuntavastuun” huomioiminen laskennallisen rahoitusjärjestelmän perusteena: rahoitusjärjestelmässä tulee huomioida lähtötaso.

Kuntaliitto vaikutti aktiivisesti kaupunkien kanssa siihen, että **kunnan mikroliikenneluvasta** tulee toimiva työkalu hallita mikroliikkumispalveluiden kuten sähköpotkulautojen käyttöä kaduilla ja muilla yleisillä alueilla. Tämä edistää mikroliikkumispalveluiden kehittymistä nykyistä turvallisemmaksi osaksi kaupunkiliikkumista ja matkaketjuja.

Rakentamislain ”korjaussarjaan” liittyi merkittävää edunvalvontatyötä: Saimme rakentamislakiin muutoksen, joka mahdollistaa rakennusvalvontaviranomaiselle säädetyn toimivallan siirtämisen muissa kuin hallintopakkoasioissa. Myös käsittelymääräaika saatiin huomattavasti alkuperäistä esitystä paremmaksi. Järjestimme rakentamislain toimeenpanoon liittyviä keskustelutilaisuuksia ja muuta tukea kunnille. Mallirakennusjärjestys ja rakennusvalvonnan mallitaksa julkaistiin vuonna 2024. Muutettu rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025.

Onnistuimme torjumaan vuoden 2023 ns. Black Fridayn sote-tasauserästä johtuvan **pysyvän vähennyksen kuntien valtionosuuksiin**. Sote-tasauserästä johtuva 500 miljoonan euron vähennys saatiin lievennettyä 277 miljoonan pysyvällä kompensatiolla. Kunnat saivat kompensatiota myös kotoutumisen rahoitukseen kohdistettuihin lisäleikkauksiin.

Kohti uutta elinvoimakuntaa - TE-uudistuksen valmistelu huipentui

TE-uudistuksen valmistelun kannalta vuotta leimasi vahvasti työllisyysalueiden toiminnan konkreettiseen käynnistymiseen liittyvä tuki. TE-palvelujen siirtyminen kuntiin tarkoitti siirtymistä valtion keskitetystä järjestelmästä hajautettuun kuntapohjaiseen palvelujärjestelmään. Valmistelun aikana kuntien piti rakentaa uusia rajapintoja ja varmistua yhteensopivuudesta tiedonhallinnan, arkistoinnin, käyttäjähallinnan sekä asiakkuuksien siirron onnistumiseksi niin kunnan sisällä kuin kuntien ja työllisyysalueiden että kuntien ja valtion välillä.

Valmistelussa haasteita aiheutti tiukka aikataulu, mutta myös uudistuksen laajuus: valmistelussa esillä olivat niin juridiset kysymykset, henkilöstön siirto, viestintä, rahoitus, kotoutumisen kokonaisuus kuin erilaiset yhdyspintoihin liittyvät kysymykset.

Vuoden 2024 alussa tehostimme uudistuksen valmistelijoiden verkoston yhteistä Howspace-alustaa, jonka tarkoituksena oli toimia matalankynnyksen ja aktiivisen vuorovaikutuksen kanavana kuntien keskinäisessä vuoropuhelussa, mutta myös Kuntaliiton ja kuntien välisessä vuorovaikutuksessa.

Alustalle kirjautui vuoden 2024 aikana yhteensä 829 kuntavalmistelijaa, Vierailuja alustalle toteutui vuoden aikana yhteensä 27 000. Suosituimmat sivut alustalla olivat viestintä, hallinto, digi sekä rahoitus. TE-uudistukseen liittyvällä verkkosivulla oli vuoden 2024 aikana reilut 37 000 kävijää.

Vuoden laajimpana muutostuen toimenpiteenä järjestimme TE24-aluekiertueen. Aluekiertueella touko-syyskuun aikana jalkauduimme yhteensä 12 eri paikkakunnalle ympäri Suomea. Kiertueen tavoitteena oli jakaa kunnille tietoa uudistuksen etenemisestä ja toimeenpanon kannalta kriittisistä aiheista sekä pureutua alueilta esiin nouseviin ajankohtaisiin aiheisiin ja kysymyksiin. Lisäksi tavoitteenamme oli edistää vuoropuhelua sekä muodostaa ajantasainen tilannekuva valmistelun etenemisestä eri puolilla Suomea.

Suuntasimme tilaisuudet uudistuksen valmistelussa mukana oleville vastuualuevalmistelijoille, kuntajohdolle, luottamushenkilöjohdolle, hyvinvointialueiden ja oppilaitosten johdolle sekä sidosryhmien edustajille.

Tilaisuuksiin osallistui paikkakuntakohtaisesti 50–110 henkilöä. Kaiken kaikkiaan tavoitimme kiertueen aikana yli 1000 valmistelun kannalta tärkeää henkilöä henkilökohtaisesti.

Kuntaliiton ja työllisyysalueiden puheenvuorojen lisäksi kuultiin useimmiten myös kaupunginjohtajan, maakunnan liiton, paikallisen yrittäjäjärjestön sekä KT:n puheenvuorot. Aluekiertueesta saatu palaute oli hyvää.

Osana muutostukea koulutimme kuntia ja jaoimme tietoa valmistelun tueksi järjestämällä Teams-tapaamisia mm. viestintään, digiteemaan, kotoutumiseen, juridisiin kysymyksiin sekä rahoitukseen liittyviin kysymyksiin liittyen. Lisäksi Howspace-alustalle kirjautuneiden valmistelijoiden kesken pidimme kerran kuukaudessa kuntavalmistelijoiden verkostotapaamisia Teams-yhteydellä.

TE-uudistus oli näkyvästi esillä myös muissa tapahtumissamme ja tilaisuuksissamme, kuten Työllisyystiistai-lähetyksissä sekä Kuntamarkkinoilla.

Myös kuntapäättäjät olivat tärkeä kohderyhmämme valmistelun aikana. Järjestimme toukokuussa kuntien luottamushenkilöille suunnatun Teams-tilaisuuden kertoaksemme uudistuksesta kuntapäättäjien näkökulmasta. Tilaisuuteen ilmoittautui yli 900 luottamushenkilöä eri puolilta Suomea.

Yksi vuoden merkittävimmistä muutostuen toimenpiteistä oli 100 päivää starttiin -teemainen juhlawebinaari Kuntatalolla 23.9.2024. Tilaisuus toteutui yli odotusten ja kaiken kaikkiaan tilaisuudessa oli mukana n. 2000 henkilöä.

Kuntien ja työllisyysalueiden viestinnän tueksi teimme vuoden aikana lukuisia malleja ja ohjeita, tiedotepohjia sekä rakensimme yhdenmukaiselle viestinnälle tukevaa kivijalkaa, jotta palvelun löydettävyyks pystyttäisiin turvaamaan asiakkaille vuoden vaihteen jälkeen. Asiakasviestinnän aloitus suunniteltiin alkavaksi yhteisesti kuntien kanssa 100 päivää -starttiin päivämäärän jälkeen. Kunnat lähtivät sankoin joukoin mukaan yhteiseen viestintäponnistukseen ja hyödynsivät viestinnässään paljon Kuntaliiton suosituksia ja malleja.

TE-uudistukseen liittyvissä toimittajatilaisuuksissa oli vuoden aikana yli 130 toimittajaa eri puolelta Suomea. Erityisesti panostimme mediaviestintään 100 päivää starttiin -etapin yhteydessä syyskuussa ja varautumisen tiedottamisen yhteydessä marraskuussa.

Varautumisen viestinnän tärkeimpänä tavoitteena oli kertoa suurelle yleisölle ennakoon siitä, mitä siirtymähetkellä yhden yön aikana tapahtuu ja mitä se voi hetkellisesti näin mittavassa uudistuksessa tarkoittaa.

Vuoden vaihteen lähestyessä kunnista nousi vahvasti esille KEHA-keskukselta kuntiin siirtyneisiin lomakepohjiin liittyvät haasteet. Osana muutostukea päivitimme vuoden viimeisinä päivinä yli 60 erilaista

työvoimapalveluissa käytettävää lomaketta, joita kunnat tarvitsivat pikaisesti käynnistääkseen toiminnan tammikuussa.

Vuoden vaihteessa 2025 kunnat saivat työllisyyden edistämisestä uuden tehtävän. TE-toimistot sulki ovensa, ja noin 500 000 aktiivista työnhakija-asiakkuutta ja 4 400 työntekijää siirtyi valtiolta kuntiin. Lähtökohtana oli, että asiakkaille pyritään turvaamaan mahdollisimman sujuvat siirtymävaiheen palvelut. TE-palvelujen siirto kunnille toteutui hallitusti ja suunnitelmien mukaan. Tärkeimmissä kokonaisuuksissa onnistuttiin hyvin, eikä merkittäviä poikkeamia havaittu.

Poimintoja vuodesta 2024

Nämä taitetaan liukumaan leipätekstin sivuun omina nostoinaan.

Vuoden 2024 alussa käynnistettiin Kuntaliiton ja FCG:n yhteinen verkostohanke **Strateginen kumppanuus ja omistajaohjaus ammatillisessa koulutuksessa**. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa alueiden elinvoimaa ja hyödyntää ammatillista koulutusta tehokkaammin, erityisesti osaavan työvoiman saatavuuden helpottamiseksi ja työllisyysasteen nostamiseksi. Mukaan lähti kolmasosa kuntataustaisista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä sekä heidän omistajakuntiaan.

Kuntaliitto ja Areena tekivät aloitteen **ammatillisen koulutuksen** toiminnan ohjauksen uudistamisesta. Aloitteen mukaisesti eduskunta hyväksyi joulukuussa 2024 lain ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjauksen kokeilusta. Toiminnanohjauksen kokeilun tavoitteena on parantaa ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta ja laatua sekä lisätä koulutuksen järjestäjän, hallinnon ja alueen välistä vuoropuhelua ja mahdollistaa yhteisen tilannekuvan luominen. Samalla kevennetään järjestämislupasääätelyä siten, että se vähentäisi koulutuksen järjestäjien ja opetushallinnon normitaakkaa ja hallinnollista työtä. Kokeilu toteutetaan 1.1.2026–31.12.2033 välisenä aikana ja siihen valitaan maksimissaan 40 koulutuksenjärjestäjää.

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön vahvistamista ja kehittämistä

Käynnistimme vuoden 2024 alussa kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö- ja yhdyspinnat projektin jatkona yhdyspintojen muutostukiprojektille. Tunnistimme kuntien ja hyvinvointialueiden tarvitsevan edelleen tukea yhteistyön kehittämisen tueksi. Yhteistyössä on ollut alkuvuosina erilaisia haasteita ja jännitteitä. Erityisesti strategisen tason yhteistyössä on ollut vielä paljon kehittymisen varaa. Olemme toteuttaneet myös jatkoprojektia tiiviissä yhteistyössä Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n kanssa.

Projektin kärkiteemoja olivat vuonna 2024 strateginen yhteistyö ja johdon välisen vuorovaikutuksen kehittäminen (mm. pilottialueet), hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sivistys- ja sote-palveluiden yhdyspinnat, kotoutuminen ja varautumisen yhteistyö. Lisäksi keskeisenä teemana oli TE-uudistukseen liittyen työllisyyden edistämisen yhdyspinnat.

Tuimme vuoden 2024 aikana kuntia ja hyvinvointialueita yhteistyörakenteiden, toimintamallien ja yhteistyökulttuurin edistämisessä. Toimimme yhteistyön tukena erityisesti kahdella pilottialueella, mutta myös laajemmin eri alueiden kuntien ja hyvinvointialueiden apuna. Työllisyyden edistämisen yhdyspintoihin liittyen olimme vahvasti mukana kansallisessa kehittämistyössä ja tapasimme lisäksi kaikkien työllisyysalueiden edustajat työllisyyden yhdyspintojen teemalla vuoden 2024 aikana.

Vuoden aikana kartoitimme kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön tilannekuvaa useilla kyselyillä, joita suunnattiin muun muassa kuntajohdolle, hyvinvointialuejohdolle ja maakuntien liittojen edustajille. Lisäksi toteutimme kyselyjä varautumiseen ja työllisyyden edistämiseen liittyen.

Vuonna 2024 käynnistettiin hyvinvointijohdon verkosto, joka mahdollisti kuntien näkökulmien entistä vahvemman mukaan ottamisen Kuntaliiton edunvalvontaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrittelytyön avulla selkeytettiin kuntien toimialojen roolia hyte-työssä. Sitä on täydennetty Kuntaliiton ja Hyvilin yhdyspintaprojektissa vastaavalla julkaisulla hyvinvointialueiden hyte-työstä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöhön ja suunnitelmakokonaisuuksiin liittyvällä julkaisulla. Lisäksi hyte-johtamista tuettiin tapahtumia toteuttamalla (mm. Kuntien hyvinvointiseminaari 14.5.2024 ja HYTE-treffit) sekä ohjaamalla Sähköinen hyvinvointikertomus -työvälineen kehitystä. Hyvinvoinnin ja

terveyden edistäminen on ollut myös keskeinen painopiste kuntien ja hyvinvointialueiden laaja-alaisen yhteistyön osalta.

Nostimme esiin kuntalähtöisen perusopetuksen uudistamisen väestönmurroksessa

Koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen on yksi keskeisimmistä haasteista kunnille 2020-luvulla. Väestönmuutokseen liittyvät suuret trendit, kuten syntyvyyden lasku, vaikuttavat merkittävästi perusopetuksen järjestämiseen kunnissa. Väestönkehityksen muutokset näkyvät eri tavoin eri kunnissa, mikä korostaa tarvetta joustaville ja monipuolisille koulutusratkaisuille.

Vuoden 2024 aikana kuntaperustainen perusopetuksen järjestäminen väestönmurroksessa sai runsaasti näkyvyyttä. Tämä osoittaa aiheen merkittävyyden ja sen, että keskustelu on laajentunut useille poliittisille ja yhteiskunnallisille foorumeille. Kuntaliiton tekemät keskustelunavaukset toimivat sysäyksenä laajemmalle keskustelulle, ja aihe on herättänyt kiinnostusta monien eri toimijoiden keskuudessa.

Lisäksi valmistui ainutlaatuinen selvitys perusopetuksen järjestämisestä väestönmurroksessa. Selvityksessä tarkasteltiin oppilasmäärien kehitystä, opetuksen kustannuksia sekä opetuksen saavutettavuutta tulevaisuudessa. Tulokset tarjoavat arvokasta tietoa päätöksenteon tueksi ja auttavat kuntia suunnittelemaan kestäviä ratkaisuja perusopetuksen järjestämiseen.

Verkstoperuskouluhanke edisti kuntien yhteistyötä

Kaksivuotinen Verkstoperuskoulu-hanke saatettiin onnistuneesti päätökseen vuoden 2024 lopussa. Pilottialueilla eri puolilla Suomea on hankkeen aikana kehitetty yhteistyömuotoja, joiden avulla perusopetuksen järjestämistä on voitu mukauttaa paikallisiin tarpeisiin. Yhteistyö on osoittautunut voimavaraksi, joka mahdollistaa laadukkaan opetuksen kehittämisen muuttuvassa ja kompleksisessä toimintaympäristössä.

Pilottialueiden kunnat ovat hankkeen aikana esimerkiksi tarkastelleet henkilöstön yhteiskäyttömahdollisuuksia vastauksena opetushenkilöstön saatavuusongelmaan. Lisäksi kansallisen perusopetuksen kehittämiseksi on tunnistettu uudenlaisia kokeilumahdollisuuksia, kuten etäopetuksen laajempi hyödyntäminen, robottien käyttö luokkatilanteissa sekä katsomusaineiden yhdistäminen. Myös henkilöstön osaamisen kehittäminen on ollut hankkeessa tärkeässä roolissa, ja pilottialueilla on kokeiltu erilaisia keinoja sen edistämiseksi.

Verkstoperuskoulu-hanke on osoittanut, että kuntien välinen yhteistyö ja uusien toimintamallien kokeilu ovat keskeisiä keinoja turvata

perusopetuksen laatu ja saavutettavuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Jatkossa on tärkeää mahdollistaa vastaavien kokeilujen jatkuminen ja kehittäminen, jotta perusopetus voi vastata entistä paremmin oppilaiden ja yhteiskunnan tarpeisiin.

Hankkeeseen osallistui 10 pilottialuetta vuosina 2022–2024 ja mukana oli 39 kuntaa.

Kuntaliiton hankkeessa osarahoittajana oli Harvaan asuttujen alueiden parlamentaarinen työryhmä (HAMA) ja sen toteuttamiseen osallistui myös FCG.

EU-vaalit olivat myös kuntavaalit

Euroopan parlamentin vaalit kesäkuussa 2024 tarjosivat erinomaisen tilaisuuden nostaa esiin kuntien roolia EU-politiikassa ja korostaa, kuinka EU-päätökset vaikuttavat kuntien ja kuntalaisten arkeen. Kampanjamme tavoitteena oli lisätä ymmärrystä siitä, että EU-politiikan vaikuttavuus riippuu pitkälti kuntien toimista, sillä noin 45 % kuntien asioista juontaa juurensa EU:hun. Onnistuimme tuomaan kuntanäkökulman aktiivisesti keskusteluun ja rakentamaan agenda kuntia koskettaville EU-teemoille.

Kampanja eteni kahdessa päävaiheessa:

- Marraskuusta 2023 helmikuuhun 2024 keskityimme EU-vaalitavoitteiden laatimiseen ja viestimiseen, puolueohjelmavaikuttamiseen sekä meppiehdokkaiden tapaamisiin. Helmikuussa julkaisimme Siv Sandbergin tekemän selvityksen EU:n vaikutuksista kuntiin, josta viestittiin aktiivisesti.
- Helmikuusta kesäkuuhun 2024 EU-vaalit ovat kuntavaalit -kampanja oli käynnissä täysimittaisesti. Tuotimme kattavat verkkosivut (kuntaliitto.fi/euvaalit) ja laadimme painetun ja digitaalisen esitemateriaalin kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti). Osallistuimme aktiivisesti vaalikiertueisiin, joissa Kuntaliitto vastasi ohjelmasisällöstä Tampereen tilaisuudessa. Tapasimme lisäksi mediaa ja teimme sosiaaliseen mediaan videosarjan.

Kampanjan pääviesti "EU-vaalit ovat kuntavaalit" keskittyi kuntien roolin korostamiseen EU-politiikassa. Viestimme kohdennettiin seuraaville sidosryhmille:

- **Puolueille ja ehdokkaille:** Vaikutimme puolueohjelmiin ja kävimme suoria keskusteluja päättäjien kanssa.
- **Kunnille ja medialle:** Toteutimme aktiivista mediatyhteistyötä ja varmistimme paikallislehtien kattavan huomion viesteillemme.
- **Brysselin sidosryhmille ja Kuntaliiton omalle henkilöstölle:** Lisäsimme tietoisuutta EU-päätöksenteon ja kuntien keskinäisestä riippuvuudesta.

Kampanja onnistui laajentamaan kuntanäkökulmaa EU-vaalikeskusteluun. Viestimme saivat medianäkyvyyttä, ja onnistuimme herättämään kiinnostusta niin paikallislehdissä kuin valtakunnallisessa mediassa. Tavoite-esitteemme ja verkkosivustomme tukivat vaikuttamistyötä, ja

meppiehdokkaiden suora kontaktointi lisäsi tietoisuutta kuntien näkökulmasta. Siv Sandbergin selvitys antoi hyvää faktapohjaa viestinnälle.

Työ jatkuu osana Kuntaliiton strategista vaikuttamistyötä EU-tasolla. Tulevalla vaalikaudella panostamme erityisesti ennakko vaikuttamiseen sekä kuntien aseman vahvistamiseen EU-päätöksenteossa.

Poimintoja vuodesta 2024

Taitetaan liukumaan leipätekstin sivuun omana nostonaan.

Kiinnostus **kuntien vihreän siirtymän** EU-ennakkovaikuttamisverkostoa kohtaan pysyi korkeana. Vaikutimme onnistuneesti ympäristölainsäädäntöprosesseihin, erityisesti yhdyskuntajätevesidirektiivin ja maaperän seuranta koskevan direktiivin osalta sekä suoraan että verkostojen kautta. Yhteistyössä kuntaedustajien kanssa laadimme mm. kannanoton ilmastoriskien hallintaan liittyen. Paikallisviranomaisten rooli ilmastoriskien hallinnassa tunnistettiin hyvin seuranneessa komission tiedonannossa.

Kuntavaaleihin valmistautuminen käynnistyi tavoitteena nostaa kuntien merkitys esiin

Kuntavaalit käytiin vuonna 2025 ensimmäistä kertaa samaan aikaan aluevaalien kanssa. Kuntaliiton huolena oli, ymmärtävätkö äänestäjät, mitä eroa on kunnilla ja hyvinvointialueilla, mitkä ovat kuntien nykyiset tehtävät, ja kannattaako äänestäjien mielestä kuntavaaleissa äänestää.

Tavoitteenamme oli, että vaalikeskusteluissa nousevat esille kuntien kannalta relevantit asiat ja näkökulmat, kuntien ja kaupunkien merkitys koko Suomen onnistumisen ja hyvinvoinnin kannalta ymmärrettäisiin entistä paremmin, ja että kuntavaalit kiinnostavat äänestäjiä.

Työ tavoitteiden hyväksi aloitettiin jo vuoden 2024 kesällä muodostamalla vaaliviestinnän pääviestit julkaisuun *Onneksi on kunnat! Kuntaliiton keskustelunavaukset kuntavaaleihin ja valtuustokaudelle 2025–2028*.

Samalla alettiin valmistella suuren yleisön kampanjaa Onneksi on kunnat!, jossa oli tavoitteena esitellä kuntien perustehtäviä tavallisen ihmisen arkeen liittyen. Kampanjaa varten tuotettiin syksyllä 2024 neljä videoelokuvaa, joissa esiteltiin huumorin keinoin kunnan neljä oleellista palvelua: kunta tarjoaa yhdenvertaista koulutusta ja varhaiskasvatusta sekä maailman puhtainta vettä hanasta, tukee paikallista kulttuurielämää ja järjestää hengästyttävän määrän liikuntamahdollisuuksia kuntalaisilleen. Kuntavaalit.fi-kampanjasivulla esiteltiin lisää kuntien tehtäviä ja ainutlaatuista asemaa suomalaisen arjessa sekä alueen elinvoiman edistäjänä.

Kunnille aloitettiin vaalien järjestämisen ja viestinnän tukitoimet vaaleihin liittyen jo syksyllä 2024. Myös tulevien vaaleissa valittujen luottamushenkilöiden perehdytyspaketin valmistelu aloitettiin hyvissä ajoin.

Media- ja puolueyhteistyö käynnistyi kuntavaalien osalta elokuussa 2024. Kuntaliitto nosti esiin muun muassa alkavan valtuustokauden haasteita ja ratkaisuehdotuksia sekä Kuntalais- ja Kuntapäättäjätutkimusten tuloksia.

Kuntaliiton kuntalais- ja kuntapäättäjätutkimukset antoivat eväitä vaalikeskusteluun

Mitä mieltä kuntalaiset ovat oman kotikuntansa toiminnasta, palveluista, vaikuttamisesta ja päätöksenteosta? Pitävätkö kuntalaiset omaa kotikuntaansa tärkeänä?

Näihin kysymyksiin saimme vastauksen 10 500 kuntalaiselta 46 kunnasta ympäri Suomen keväällä 2024. Tutkimuskunnat ovat koko kuntakenttään yleistettävä otos, joka edustaa erikokoisia ja erityyppisiä kuntia eri puolilta Suomea.

Kuntaliiton **Kuntalaistutkimus 2024** tarjosi kunnille tutkittua tietoa päätöksenteon tueksi ja toiminnan kehittämiseksi. Kyselylomake lähetettiin postitse kuntalaisille yhteensä 46 erikokoisessa ja erityyppisessä kunnassa ympäri Suomea. Kuntakohtaiset otokset vaihtelivat kuntakoon mukaan 300 - 2200 välillä.

Kuntalaiskyselyn tuloksia julkaistiin aiheittain ja teemoittain hyvin runsaasti syksyn 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana, ja ne tukivat erinomaisesti julkisuudessa käytävää kuntavaalikeskustelua. Tutkimukseen osallistuneet kunnat saivat käyttöönsä oman kuntansa tuloksia.

KUNTALAISTUTKIMUKSEN JULKAISUJA			
24.3.2025 Kuntalaisilta hengästyttävän hyvä arvio kuntien liikuntapalveluille	21.3.2025 Kuntalaiset ennätyksellisen tyytyväisiä lukiokoulutukseen	17.3.2025 Kuntalaiset ovat perusopetukseen erittäin tyytyväisiä – laadukas opetus tehdään kunnissa	7.3.2025 Kuntalaisten kokemukset varhaiskasvatuksesta myönteisempiä kuin julkisessa keskustelussa esitetään
28.2.2025 Kuntien kulttuuripalvelut keräävät kiitosta suomalaisilta	19.2.2025 Kuntalaiset korostavat kuntapalveluissa lähipalvelujen ja joustavuuden tärkeyttä – myös yli kuntarajojen	31.12.2024 Kuntalaiset ja kuntapäättäjät eivät kannata kuntaliitoksia – yksi toteutuu kuitenkin vuoden alussa	19.12.2024 Kuntavaalit ovat suosituin tapa vaikuttaa, mutta kuntalaiset haluavat vaikuttaa myös vaalien välillä
13.12.2024 Kuntalaistutkimus 2024: Kuntapalveluja arvostetaan - kirjastot suomalaisen kestosuosikkeja	5.12.2024 Selvitimme: Suomalaisista 87 prosenttia samaistuu Suomeen	13.11.2024 Luottamus kuntapäättäjiin vakaata, mutta kaipaa vahvistamista	11.10.2024 Turvallisuus ja hyvä asuinympäristö tärkeimpiä hyvän kotikunnan tekijöitä

Kuntapäättäjätutkimuksessa runsaat 1700 kuntapäättäjää, poliittista luottamushenkilöä sekä kuntien johtavia virkahenkilöä vastasi syksyllä 2024 seuraaviin kysymyksiin:

- Millaisia näkemyksiä kuntapäättäjillä on kunnan elinvoimasta ja sen tulevasta kehityksestä?
- Mitkä asiat nousevat tärkeiksi tulevalla valtuustokaudella?
- Miten luottamushenkilöiden toimintaedellytyksiä ja ajankäyttöä voitaisiin parantaa?

- Kuinka suuri halukkuus nykyisillä luottamushenkilöillä on asettua ehdolle tulevaisuuden kunta- ja aluevaaleissa? Mikä kaikki tähän vaikuttaa?
- Kuinka kunnan päätöksentekoprosesseja ja yhteistyötä voitaisiin kehittää?
- Onko häirintä ja uhkailu vaikuttanut luottamustehtäväsi hoitamiseen?

Kuntapäättäjäkyselyn tuloksia julkaistiin vaiheittain ja teemoittain syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana, ja kyselytulosten avulla nostettiin julkiseen keskusteluun useita kuntapäättäjiä askarruttavia teemoja.

Tulosten julkistuksissa käsiteltiin mm. seuraavia teemoja:

- 1) Kuntapäättäjät suhtautuvat epäilevästi luottamushenkilöiden tupla- ja triplarooleihin
- 2) Luottamustehtäviin käytetään aikaa keskimäärin 7 tuntia viikossa
- 3) kuntapäättäjät eivät kannata kuntaliitoksia
- 4) päätöksentekoilmapiiri on kohentunut
- 5) Vaikuttamisen mahdollisuus motivoi kuntapäättäjiä hakeutumaan ehdokkaaksi

Kuntapäättäjätutkimus 2024 toteutettiin osana Kuntaliiton Erilaistuva KuntaSuomi 2025 -tutkimusohjelmaa. Edellinen vastaava Kuntapäättäjätutkimus toteutettiin syksyllä 2020. Kuntapäättäjätutkimus on jatkoa Kuntaliiton aiempien tutkimusohjelmien (ARTTU2, Paras-ARTTU ja KuntaSuomi 2004) yhteydessä vuosina 1995, 1999, 2003, 2010, 2015 ja 2017 toteutetuille kuntapäättäjäkyselyille.

Asiakastutkimus osoitti: Kuntaliiton luottamus ja tunnettuus kasvussa

Keväällä 2024 toteutetun strategisen asiakastutkimuksen tulokset osoittavat vahvaa luottamusta Kuntaliittoa kohtaan: peräti 83 prosenttia tutkimukseen vastanneista asiakkaista kertoi luottavansa Kuntaliittoon toimijana. Lisäksi 69 prosenttia koki, että Kuntaliitto ymmärtää heidän tarpeensa hyvin.

Tutkimukseen vastanneista 61 prosenttia koki toiminnan pysyneen ennallaan, ja 28 prosenttia arvioi sen parantuneen viimeisen vuoden aikana. Parantumisen syiksi mainittiin muun muassa aktiivinen edunvalvontatyö, kasvava näkyvyys, lisääntynyt viestintä ja ajantasaisuus.

Asiakastutkimuksen tulokset osoittavat, että kaikkien Kuntaliiton palveluiden tunnettuus on lisääntynyt merkittävästi. Tunnetuimmiksi palveluiksi nousivat neuvontapalvelut sekä viestintä kunnille. Erityisesti viestintä kunnille -palvelun tunnettuus on kasvanut merkittävästi.

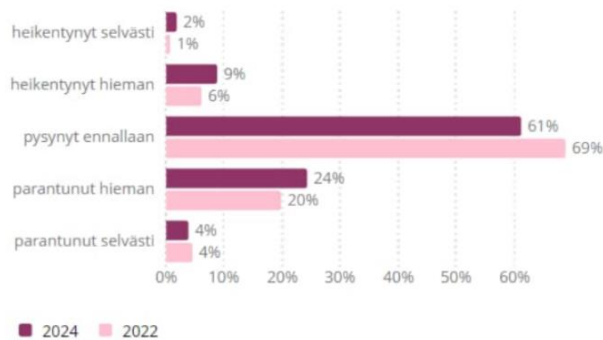
Palveluiden tunnettuus on kasvanut selvästi kaikissa asiakasryhmissä.

Suositteluhalukkuus (NPS) oli vuonna 2024 mittaushistorian korkein

Kuntaliiton Net Promoter Score (NPS)* nousi vuonna 2024 arvoon 39. Tämä on selkeä parannus verrattuna edellisiin tutkimusvuosiin, sillä vuonna 2022 NPS oli 30 ja vuonna 2021 se oli 25. Vuonna 2024 vastaajista 50 prosenttia antoi Kuntaliitolle arvion 9–10 ja 28 prosenttia arvion 8.

Tutkimustulokset osoittavat, että asiakkaiden halukkuus suositella Kuntaliittoa on kasvanut johdonmukaisesti viime vuosien aikana, mikä kertoo lisääntyvästä tyytyväisyydestä ja luottamuksen vahvistumisesta palveluitamme kohtaan.

Miten arvioit Kuntaliiton toiminnan kokonaisuutena kehittyneen viimeisen vuoden aikana?

Useimmin toistuvia teemoja perusteluista:

- Parantunut:
 - Aktiivista toimintaa edunvalvontatyössä
 - Näkyvyys kasvanut, viestintää enemmän
 - Näyttäytyy aiempaa ajantasaisempana
- Heikentynyt:
 - Roolit muuttuneet mm. hyvinvointialueiden myötä
 - Kunnat jääneet jalkoihin mm. sote-uudistuksen osalta

Asiakastutkimus teetettiin maalis-huhtikuussa 2024. Tutkimukseen osallistui yhteensä 396 vastaajaa: kuntien valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajisto, kuntajohtajat, koulutuskuntayhtymien, maakuntaliittojen johtajat, Kuntaliiton luottamushenkilöt (valtuuskunnan, hallituksen ja neuvottelukuntien jäsenet), strategia-, kehitys- ja toiminnanjohtajat sekä kaupunkien johtoryhmien jäsenet. Tutkimuksen toteutuksesta vastasi Innolink Research Oy.

Edellisen kerran tutkimus tehtiin vuonna 2022.

Henkilöstömäärä väheni, työhyvinvointi hyvällä tasolla

Kuntaliiton henkilöstömäärä oli vuoden 2024 päättyessä 129 henkilöä, joista vakituksessa työsuhteessa oli 107 ja määräaikaista 22. Vastaavat luvut vuonna 2023 olivat 125 ja 20, yhteensä 145.

Henkilöstökulut olivat vuonna 2024 noin 12,1 miljoonaa euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 11,6 miljoonaa euroa. Maksettujen palkkioiden osuus oli vuonna 2024 noin 0,45 miljoonaa euroa ja edellisvuonna noin 0,40 milj. euroa.

Organisaatio jakautuu viiteen substanssiyksikköön sekä toimitusjohtajan esikuntaan. Toimitusjohtajan esikunnassa on neljä yksikköä.

Kuntaliitto seuraa henkilöstön hyvinvointia säännöllisesti. Henkilöstökyselyjen avulla tunnistetaan työyhteisön vahvuuksia ja kehittämiskohteita.

Syksyllä 2024 tehtyyn Eezy Flown:n toteuttamaan Pulssi-kyselyyn vastasi peräti 91 prosenttia työntekijöistämme. Korkea vastausprosentti viestii henkilöstömme halusta olla mukana kehittämistyössä. Myös kyselyn tulokset olivat positiiviset ja monin paikoin keskimääräistä paremmat. Erityisesti kiitosta saivat henkilöstön tasapuolinen ja reilu kohtelu sekä työnantajan luomat hyvät edellytykset henkilöstön työhyvinvoinnille. Haasteina koettiin mm. työkuorman suuruus sekä epävarmuus nykyisen työnantajan palveluksessa olemisesta jatkossa.

Syksyllä 2024 Kuntaliitossa tehtiin työsuojelutarkastus. Työsuojelutarkastajan tekemän henkilöstökyselyn mukaan asiantuntijan työ koetaan aika ajoin kuormittavana tietotulvan ja priorisointihaasteiden keskellä. Olemme yhdessä pyrkineet vähentämään kuormitusta erilaisilla korjaavilla toimenpiteillä sekä avoimella keskustelulla. Tuemme henkilöstömme hyvinvointia erilaisilla liikuntatapahtumilla, hyvinvointiluennoilla sekä virike-edulla. Panostamme myös laadukkaaseen esihenkilötyöhön tukemalla esihenkilöitä työssään erilaisilla koulutuksilla ja valmennuksilla.

Olemme jatkaneet kaikkien Kuntaliiton työntekijöiden työkyvyn tukemista vuosittain laadittavan työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Ehkäisevillä toimenpiteillä pyrimme vaikuttamaan työntekijöiden jaksamiseen työuran kaikissa vaiheissa sekä tukemaan työssä jaksamista.

Katsaus Kuntaliiton talouteen vuonna 2024

Kuntaliiton tuotot muodostuvat pääosin jäsenmaksuista, erilaisista kehityshankkeisiin kohdistuvista avustuksista, Kuntasäätiön tilatuesta sekä sijoitustoiminnan tuotoista. Varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen, valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus oli kuntien osalta 12 miljoonaa euroa (12 miljoonaa euroa vuonna 2023) ja osuus varsinaisen toiminnan tuotoista noin 74 prosenttia. Kuntayhtymät maksoivat palveluistaan lisäksi jäsenmaksurahoitteisesti erillistä 0,4 miljoonan euron palvelumaksua. (0,4 miljoonaa euroa).

Asiantuntijaorganisaatiossa suurin kuluerä on henkilöstökulut 12,1 miljoonaa euroa (11,6 miljoonaa euroa), jonka osuus kaikista toimintakuluista on 60 prosenttia. Henkilöstökuluihin sisältyy myös luottamushenkilöille maksetut palkkiot 0,4 miljoonaa euroa (0,4 miljoonaa euroa). Seuraavaksi suurimmat kuluerät ovat ulkopuoliset palvelut 3,5 miljoonaa euroa (3,4 miljoonaa euroa) ja ICT-kulut 1,6 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa). Edellä mainitut kulut yhdessä 1,4 miljoonan euron vuokratulujen (1,5 miljoonaa euroa) kanssa muodostavat Kuntaliiton kaikista toiminnallisista kuluista yli 90 %. Toiminnallinen tulos oli 3,5 miljoonaa euroa alijäämäinen (-2,4 miljoonaa euroa).

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuotot olivat vuonna 2024 yhteensä 7,3 miljoonaa euroa (7,1 miljoonaa euroa). Kuntaliiton osake-korko- ja sijoitussalkkua hoitavat vuonna 2022 toteutetun julkisen kilpailutuksen tuloksena valitut salkunhoitajat Aktia, Nordea Asset Management sekä Evli, joka hoitaa myös Kuntaliiton vaihtoehtoisia sijoituksia. Talousarvion hyväksynnän yhteydessä liiton sijoituspolitiikkaa päivitettiin niin, että vaihtoehtoisten sijoitusten osuus normaaliallokaatiossa voi olla 15 prosenttia. Kuntaliiton sijoitussalkun markkina-arvo kasvoi 11,3 prosenttia vuonna 2024 ollen vuoden lopussa 91,2 miljoonaa euroa (81,9 milj. euroa). Kassavaroille saatiin tuottoa sijoittamalla niitä lyhytaikaisiin markkinarahatalletuksiin.

Vuosi 2023 oli ollut sijoittajalle tuottoisa ja suotuisan kehityksen odotettiin jatkuvan vuonna 2024. Näin kävikin, erityisesti Yhdysvaltain osakemarkkinat nousivat vahvasti isolta osin mahtiseitsikon takia. Heinä-elokuun vaihteessa markkinoilla tapahtui notkahdus, kun samaan aikaan Yhdysvaltain työllisyysluvut olivat odotuksia heikompia herättäen pelkoa taantumasta ja Japanin keskuspankin yllättävän suuri koronnosto vahvisti jeniä sysäten Japanin pörssin roimaan laskuun. Hermostuneisuus oli lyhytaikaista ja loppuvuoden aikana julkaistut Yhdysvaltain talousluvut siirsivät taantumahuolia taka-alalle. Geopoliittinen tilanne pysyi haastavana

koko vuoden, kun Lähi-idän kriisi eskaloitui useasti ja Ukrainan sota jatkui kolmatta vuotta. Markkinavaikutukset jäivät kuitenkin vähäisiksi eivätkä konfliktit aiheuttaneet suurempia häiriöitä raaka-ainemarkkinoilla eikä rahtiliikenteessä.

Keskuspankkien rahapolitiikat olivat markkinoiden päähuomion kohteena. Inflaation talttumisen loi odotuksia keskuspankkien rahapolitiikan keventämiseen. Euroopan keskuspankki aloitti koronlaskut kesäkuussa ja Yhdysvaltain keskuspankki syyskuussa. Ohjauskorkoja laskettiin lisää loppuvuoden aikana, joskin korot pysyivät edelleen talouskasvua hidastavalla tasolla. Vuosi 2024 oli vilkas vaalivuosi, joka huipentui marraskuussa Yhdysvaltain presidentinvaaleihin. Sijoittajamyönteisenä pidetyn Donald Trumpin vahvaan vaalivoittoon reagoitiin pörsseissä positiivisesti. Alkuvuonna 2025 sijoitusmarkkinoilla on jatkunut edelleen positiivinen kehitys, vaikka kansainvälisen poliittisen tilanteen haasteet jatkuvat vakavina.

Kuntaliitto-konsernissa tehtiin Kuntaliitto Holding Oy:n tytäryhtiöiden FCG ja KL-Kustannus Oy osakkeiden arvonalennustestaus perustuen joulukuun lopun 2024 tilanteeseen. Liiketoimintayksiköiden tulevaisuuden kassavirrat määriteltiin käyttöarvoon perustuvina laskelmina, joiden laatiminen edellytti arvioiden käyttämistä. Näiden laskelmien perusteella ei ollut aihetta tytäryhtiöiden osakkeiden arvojen alaskirjaukseen Kuntaliitto-konsernissa.

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 4,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen, kun se vuonna 2023 oli 9,6 miljoonaa euroa alijäämäinen johtuen tytäryhtiöosakkeiden arvon 14,1 miljoonan euron alaskirjauksesta

Taseen loppusumma 31.12.2024 oli 112,4 miljoonaa euroa (108,5 miljoonaa euroa), josta oma pääoma on 107,2 miljoonaa euroa (103,1 miljoonaa euroa). Suomen Kuntaliitto ry:llä ei ollut vuonna 2024 rahoituslaitoslainoja. Maksuvalmius oli koko vuoden 2024 erinomainen. Tarkemmat tiedot Kuntaliiton taloudesta löytyvät vuoden 2024 tilinpäätöksestä.

Poimintoja vuodesta 2024

Nämä taitetaan liukumaan leipätekstin sivuun omina nostoinaan.

Kuntaliitto jatkoi tärkeää perustyötään **kuntien talousarviovalmistelun tukemisessa** osallistumalla kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan (Kuthanek) toimintaan, tiedottamalla kuntia meneillään olevien uudistusten talousvaikutuksista ja tuottamalla materiaaleja kuntien talousarviovalmistelun tueksi. Näistä tuotteista tärkeimmät olivat

Taloustorstai-webinaarit, veroennustekehikko päivityksineen ja säännölliset valtionosuuslaskelmat.

Kuntien digitalisointumista ja vertaistyöskentelyä vahvistettiin useilla eri osa-alueilla. Kuntaliiton digitalisaation edunvalvonnan tietopohjaa vahvistettiin toteuttamalla laaja kuntien digitalisaatiokartoitus sekä materiaalipaketti digikannustinhankkeista.

Kuntaliiton tieto- ja digiverkostojen sekä tapahtumien kautta tavoitetaan laajasti kuntia: pelkästään viikoittaisten digisumppien kautta osallistutaan toimintaamme noin 7000 kertaa vuosittain. Vuonna 2024 kunta- ja viranomaisyhteistyötä tiivistettiin erityisesti kyberturvallisuuden osalta.

Kuntaliitto kehitti **nuoDo kunnallisen nuorisotyön dokumentaatiojärjestelmää** vuosina 2020-2024. NuoDon avulla kunnat voivat dokumentoida kunnan nuorisotyön toimintaa, yhteismitallistaa sen kirjaamista ja tehdä sitä näkyväksi. NuoDo tuki merkittävästi nuoristyön tiedolla johtamista kunnissa ja oli tältä osin ensimmäinen maamme kuntien paikallisista tarpeista käsin kehitetty alusta. Nuodon puitteissa toteutettiin kehittämistyötä, käyttäjätukea, koulutuksia ja tilaisuuksia. Järjestelmän käyttäjinä on 163 kuntaa. NuoDo siirtyi aluehallintoviraston ylläpidettäväksi 1.1.2025.

Kuntaliiton ruotsinkielinen valtuuskunta antoi vuoden aikana lausuntoja ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen tärkeydestä osana kotoutumista, AN-uudistuksen aiheuttamista lisäkustannuksista sekä siitä, että valtionosuusjärjestelmän uudistuksen ei tulisi vaarantaa kuntien mahdollisuutta järjestää palveluja molemmilla kansalliskielillä.

Kuntaliiton esityksestä **kyberturvallisuuden riskienhallinnasta** säädetyin lain (ns. NIS2-laki) toimijamäärittelyä tarkennettiin siten, että vain soveltamisalan piiriin kuuluva kunnan toiminnallinen osa voi olla lain soveltamisen kohteena. Vastaava määrittely kirjattiin myös lakiin kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvystä (CER-direktiivi). Ratkaisu keventää merkittävästi kuntiin kohdistuvia velvoitteita verrattuna ministeriön alkuperäiseen esitykseen.

Keväällä 2024 julkaistut uudet **kuntien varautumisen ja turvallisuuden** verkkosivut ovat laajin kuntien varautumista ja turvallisuutta käsittelevä kokonaisuus erillisine häiriötilanneoppaineen. Verkkosivusto tukee kuntien omaehtoista varautumisen kehittämistä ja tiedonhankintaa ja on saanut laajaa tunnustusta kunnilta ja valtionhallinnon toimijoilta.

Vuoden 2024 aikana on kuntien useimpiin **kaavoitusohjelmistoihin** kehitetty kyvykkyys tuottaa asema- ja yleiskaavoja uuden lain tietomallin mukaisena. Kehitystyön ovat tehneet ohjelmistotoimittajat ja kunnat itse, mutta Kuntaliiton edunvalvonta ja tuki kunnille toimeenpanon rahoitusavustusten saamisessa sekä keskeisten kehittämisen periaatteiden soveltamisessa on ollut vahvaa. Keskeisimpiä periaatteita yhteen toimivuuden toteutukselle on ollut mm. se, että tiedon yhteentoimivuus tulee tuottaa siellä, missä tieto syntyy, jolloin saadaan kestävä digitaalinen prosessi.

Kuntaliiton Talousbarometri on kuntien talousjohdolle osoitettu kysely, joka toteutetaan noin kaksi kertaa vuodessa. Kuntaliiton Talousbarometrillä kartoitetaan kuntien talous- ja suhdannenäkymiä ajankohtaisissa talousteemoissa. Vuoden 2024 Talousbarometrit toteutettiin tammikuun lopussa ja elokuussa. Tammikuun Talousbarometriin vastasi yhteensä 175 talousjohtajaa ja elokuun lopun Talousbarometriin ennätykselliset 210 talousjohtajaa. Median kiinnostus Kuntaliiton Talousbarometriin oli mittavaa. Syksyn 2024 Talousbarometri ennakoi joka toisessa kunnassa veroprosenttien korotuspainetta, mikä nostettiin myös mediassa kattavasti esille.

Taloustutkimuksen vuonna 2024 toteuttaman toimittajien mielikuvatutkimuksen mukaan **toimittajat seuraavat Kuntaliittoa** kolmanneksi eniten kaikista Suomen etujärjestöistä. Tulosten mukaan Kuntaliiton vahvuuksina on toimittajien mielestä toiminnan avoimuus ja luotettavuus, sisällöllisesti hyvät verkkosivut sekä viestinnästä vastaavan henkilöstön ammattitaito.

Kuntaliitto järjesti yhteistyössä Viron kuntien ja kaupunkien liiton kanssa **kiertotalousseminaarin Tartossa** huhtikuussa. Tapahtumassa toimme yhteen suomalaisten ja virolaisten kuntien asiantuntijoita ja sidosryhmiä

keskustelemaan kiertotalousratkaisista tämän päivän ja huomisen kunnissa. Ohjelmaan kuului laadukkaan seminaariohjelman lisäksi myös verkottumista ja vierailu Viron maatalousyliopistoon.

Kuntaliitto aktivoitui entistä enemmän **yhteistyössä Ahvenanmaan kanssa**, ja Kuntaliittoon palkattiin Ahvenanmaan asioiden asiantuntija.

Ruotsinkieliset digitaaliset tapaamiset ”Kaffe med Uffe”, ”DigiFika” ja ”Hållbarhetsforum” sekä erilaiset verkostotapaamisemme ovat keränneet runsaasti osallistujia.

Kertomus Kuntaliiton toiminnasta vuosina 2021–2024

Sisällys

Esipuhe.....	2
Kuntaliitto lyhyesti	4
Suomen Kuntaliitto	4
Kuntaliiton strategia.....	4
Kuntaliiton päätöksenteko	6
Kuntaliiton organisaatio	7
Toiminta kaudella 2021–2024.....	9
Vuosi 2021: Uudistusten kynnyksellä ja pandemian varjossa.....	9
Vuosi 2022: Uusia kuntia rakentamassa kriisien varjossa.....	10
Vuosi 2023: Elinvoima- ja hyvinvointikunnan ensiaskeleet	11
Vuosi 2024: Onneksi on kunnat!	12
Kuntaliiton henkilöstö vuosina 2021–2024.....	15
Kuntaliiton talous 2021–2024	17
Kuntaliitto-konserni	19
Kuntaliiton sijoituksista.....	20
LIITE 1. Kuntaliiton luottamuselinten kokoonpanot vuosina 2021–2024	23

Esipuhe

Vuodet 2021–2024 olivat kuntakentälle ja Kuntaliitolle poikkeuksellisen merkittävää muutoksen aikaa, jota leimasivat suuret uudistukset ja ennennäkemättömät kriisit. Kuntaliiton ydintehtävänä on näinäkin aikoina ollut kuntien ja kaupunkien toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen.

Kauden alussa elettiin vielä koronaviruspandemian varjossa, jolloin kuntien ja kaupunkien rooli asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä korostui entisestään. Kuntaliitto toimi aktiivisesti varmistaakseen, että kunnille ja kuntayhtymille aiheutuneet kustannukset korvattiin täysimääräisesti. Samanaikaisesti valmisteltiin hyvinvointialueita koskevaa lainsäädäntöä, jonka voimaantulon myötä Kuntaliitto keskittyi tarjoamaan muutostukea kunnille ja väliaikaisille valmisteluelimille.

Yksi aikajakson merkittävimmistä uudistuksista oli työllisyyspalvelujen järjestämisvastuun siirto kunnille (TE2024). Kuntaliitto oli tässäkin muutoksessa aktiivisesti mukana: käynnistimme keskustelun julkaisemalla oman työllisyyden ratkaisumallimme, osallistuimme lainvalmisteluun ja pidimme tiivistä yhteyttä kuntakenttään.

Vuonna 2022 kuntakenttää koetteli Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, jonka seurauksena Kuntaliitto tuki kuntia ukrainalaisten pakolaisten vastaanotossa ja palveluiden järjestämisessä sekä varmisti kuntien saavan korvauksia näistä tehtävistä. Myös energiakriisi asetti kuntia haasteiden eteen, ja Kuntaliitto kannusti energiansäästöön ja varautumiseen. Sote-uudistuksen toimeenpano alkoi konkretisoitua, ja Kuntaliitto tarjosi edelleen monipuolista tukea kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyölle.

Vuosi 2023 oli vahvaa hallitusohjelmavaikuttamisen aikaa. Kuntaliitto teki aktiivisesti työtä varmistaakseen, että muodostettava hallitus turvaisi kuntien toimintaedellytykset suurten uudistusten keskellä. Useita kuntien kannalta tärkeitä tavoitteita kirjattiinkin hallitusohjelmaan, kuten lupaukset normien keventämisestä ja rahoitusjärjestelmän uudistamisesta. Kuntaliitto käynnisti myös oman norminkeruukampanjansa. Sote-uudistuksen voimaantulo toi kuitenkin myös taloudellisia haasteita, joihin Kuntaliitto voimakkaasti reagoi.

Vuonna 2024 työ hallitusohjelman kuntakirjausten edistämiseksi jatkui. Erityisen painokkaasti Kuntaliitto toimi normien purkamisen ja kokeilujen edistämiseksi. Myös hankintalain tiukennukset, erityisesti kuntien omien yhtiöiden käytön rajaaminen oli tärkeä vaikuttamiskohde. Valtionosuusjärjestelmän uudistus eteni, ja Kuntaliitto osallistui aktiivisesti valmisteluun, vaikka uudistuksen edistäminen lopulta keskeytyikin. TE-palvelujen siirto kuntiin oli vuoden 2024 keskeisiä teemoja, ja Kuntaliitto tuki kuntia valtakunnallisesti muutoksen läpiviennissä. Lisäksi Kuntaliitto nosti esiin perusopetuksen uudistamisen tarpeen väestönmuutoksessa, osallistui aktiivisesti EU-vaaleihin ja aloitti valmistautumisen vuoden 2025 kuntavaaleihin.

Koko kauden 2021–2024 ajan Kuntaliitto on pyrkinyt olemaan vaikuttava kumppani kunnille, ennakoimaan yhteiskunnan muutoksia, tekemään yhteistyötä yli rajojen ja ylläpitämään uudistavaa kulttuuria. Vuonna 2024 toteutettu asiakastutkimus osoitti vahvaa luottamusta Kuntaliittoa kohtaan, mikä on osoitus tehdyn työn merkityksestä.

Tämä nelivuotiskertomus valottaa Kuntaliiton monipuolista toimintaa ja sitoutumista kuntien menestyksen edistämiseen haastavinakin aikoina. Toivon, että tämä katsaus antaa kattavan kuvan Kuntaliiton roolista koko kuntakentän tukipilarina.

Minna Karhunen

Toimitusjohtaja

Kuntaliitto lyhyesti

Kuntaliitto on Suomen vaikuttavimpia edunvalvontajärjestöjä.

Kuntaliiton jäseninä ovat kaikki Suomen 308 kuntaa ja kaupunkia. Toiminnassa ovat mukana myös maakuntien liitot, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.

Kuntaliitossa työskentelee 120 oman alansa huippuasiantuntijaa:

- laki, talous, elinvoima, ympäristö, tekniikka, koulutus, kulttuuri, tietoyhteiskunta ja niin edelleen

Kuntaliiton ydintehtävänä on kuntien ja kaupunkien toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen edunvalvonta- ja neuvontapalveluilla.

Suomen Kuntaliitto

Suomen Kuntaliitto on kuntasektorin toimintaedellytysten turvaaja ja kehittäjä.

Kuntaliiton jäseniä ovat Suomen kunnat ja kaupungit. Toiminnassamme ovat mukana myös maakuntien liitot, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.

Kuntaliiton tärkeimmät tehtävät ovat edunvalvonta ja sekä kuntien neuvontapalvelut.

Edunvalvontamme on ennakoivaa ja oikea-aikaista, tietoon perustuvaa vaikuttamista. Tunnistamme kuntien edunvalvontatarpeita, arvioimme päätösten kuntavaikutuksia ja edistämme kuntien etua päätöksenteossa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Lisäksi teemme edunvalvontatavoitteitamme tukevaa kehittämistyötä.

Neuvontapalvelumme ovat jäsen- ja sopimusasiakkaillemme sekä muille asiakkaille tarjottavaa digitaalista ja henkilökohtaista asiantuntijapalvelua.

Vahvuutenamme on monialainen osaaminen sekä kuntien ja alueiden toiminnan kokonaisnäkemys. Kuntaliiton toiminnan lähtökohtana on itsehallinnon ja elinvoimaisuuden sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja demokratian vahvistaminen.

Kuntaliiton strategia

Tavoittelemme sitä, että kunnat, alueet ja Kuntaliitto toimisivat ennakoivasti ja olisivat siten kehityksessä **askeleen edellä**, rakentaisivat **yhteistyötä yli rajojen** sekä toimisivat **uudistavan kulttuurin** edistämiseksi.

Kuntaliiton strategia ”Vaikuttava kumppani kunnille” linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet. Sen avulla suunnataan keskeisimmät kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet.

Kuntaliiton missio

Kunnat luovat perustan asukkaiden hyvälle elämälle. Kuntaliitto tekee työtä, jotta kunnat onnistuvat tehtävässään.

Vaikuttava kumppani kunnille

Kuntaliitto haluaa olla vaikuttava kumppani kunnille luomalla kestäväää pohjaa kuntien työlle ja hyvinvoinnille, toimimalla yhteiskunnallisena suunnannäyttäjänä ja erilaisten kuntien äänenä. Tässä onnistumiseen tarvitaan uutta osaamista, kuntien erilaisuuden huomioimista sekä ennakoivaa työtettä. Kuntaliitto haluaa myös olla muutoskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin ja jonka talous on vakaalla pohjalla.

Arvot ja meille tärkeät toimintatavat

Askeleen edellä

Olemme vaikuttavia kuntien edunvalvojia ja kunnista käytävän keskustelun suunnannäyttäjiä. Ennakoimme yhteiskunnan muutoksia ja kehitämme vaikuttavia ratkaisuja, jotta voimme vaikuttaa päättäjiin ja tukea kuntia. Solmimme vahvoja kumppanuuksia. Tuomme esille vahvemmin osaamistamme ja seuraamme onnistumistamme.

Yhteistyötä yli rajojen

Luomme vaikuttavuutta työskentelemällä verkostojen kanssa ja tukemalla kuntien moniäänisyyttä. Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme rajoja ylittävää yhteistyötä kuntien toimialojen välillä, kuntien ja hyvinvointialueiden välillä sekä kuntien ja valtion välillä.

Huolehdimme asiakasymmärryksestämmä ja varmistamme asiakkaamme tyytyväisyyden. Huomioimme monimuotoisen kuntakentän strategisten tavoitteiden edistämisessä.

Uudistava kulttuuri

Olemme uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin. Ylläpidämme ja kehitämme osaamistamme.

Kuntaliiton päätöksenteko

Vuosina 2021–2024 Kuntaliiton ylintä päätösvaltaa on käyttänyt valtuuskunta. Valtuuskunnan vaali käytiin syksyllä 2021 ja nykyinen valtuuskunta aloitti toimintansa 1.1.2022. Valtuuskunnassa on 76 jäsentä ja 76 varajäsentä. Kuntaliiton toimintaa ohjaavat valtuuskunta ja valtuuskunnan valitsema hallitus. Hallituksen apuna työskentelee työvaliokunta ja kaksi neuvottelukuntaa.

Vuonna 2024 hyväksyttiin sääntömuutos, jonka myötä Kuntaliiton ylin päätösvalta jatkossa jakaantuu neljän vuoden välein pidettävän jäsenkokouksen sekä jäsenkokouksen valitseman valtuuskunnan välillä. Samalla valtuuskunnan kokoa pienennettiin 65 jäseneen ja varajäseneen ja pienten kuntien neuvottelukunta lakkautettiin. Ensimmäinen uusien sääntöjen mukainen jäsenkokous, Kuntapäivät, pidetään 13.11.2025.

Kuntapäivät

Jäsenkokous kokoontuu joka neljäs vuosi kuntavaalien jälkeen. Jäsenkuntien äänimäärät ja edustajat Kuntapäivillä määräytyvät asukasluvun mukaan. Kuntapäivien tehtävänä on käsitellä hallituksen antama ja valtuuskunnan hyväksymä kertomus liiton toiminnasta Kuntapäivien väliseltä ajalta ja valita liiton valtuuskunta nelivuotiseksi toimikaudeksi.

Valtuuskunta

Valtuuskunnan keskeisiä tehtäviä ovat liiton hallituksen ja tilintarkastajan valinta sekä liiton toimintasuunnitelman, talousarvion ja jäsenmaksun suuruuden vahvistaminen. Valtuuskunta käsittelee lisäksi vuosittain kertomuksen liiton toiminnasta ja vahvistaa liiton tilinpäätöksen sekä päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Puheenjohtajisto

Puheenjohtaja	Daniel Sazonov, Helsinki (Kok.)
1. varapuheenjohtaja	Piritta Rantanen, Jämsä (SDP)
2. varapuheenjohtaja	Mirja Vehkaperä, Oulu (Kesk.)

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on edustaa liittoa sekä huolehtia liiton hallinnosta ja taloudesta. Hallituksessa on 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Varajäsenet ovat myös osallistuneet hallituksen työskentelyyn.

Puheenjohtajisto

Puheenjohtaja	Joona Räsänen, Lohja (SDP), 1.1.2022–31.12.2023
Puheenjohtaja	Lauri Lyly, Tampere (SDP), 1.1.2024–
1. varapuheenjohtaja	Anna-Kaisa Ikonen (Kok.), 1.1.2022–20.6.2023
1. varapuheenjohtaja	Henrik Vuornos, Espoo (Kok.) 1.12.2023–
2. varapuheenjohtaja	Markku Rossi, Kuopio (Kesk.)

Hallituksen käsittelyyn tulevien asioiden valmistelussa hallituksen apuna on toiminut seitsemänjäseninen työvaliokunta.

Neuvottelukunnat

Valtuuskunta on asettanut hallituksen avuksi pienten kuntien neuvottelukunnan ja ruotsinkielisen neuvottelukunnan (svenska delegationen). Molemmissa neuvottelukunnissa on 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Neuvottelukunnat ovat antaneet vuosittain hallitukselle ja valtuuskunnalle omat toimintakertomuksensa.

Kuntaliiton organisaatio

Kuntaliitossa työskentelee noin 120 henkilöä pääosin asiantuntijatehtävissä. Kuntaliitolla on myös Brysselissä toimisto, joka seuraa kunnille tärkeiden EU-lainsäädäntöhankkeiden valmistelua, viestii niistä kunnille ja muille sidosryhmille sekä vaikuttaa EU:n päätöksenteossa ja kansainvälisissä verkostoissa.

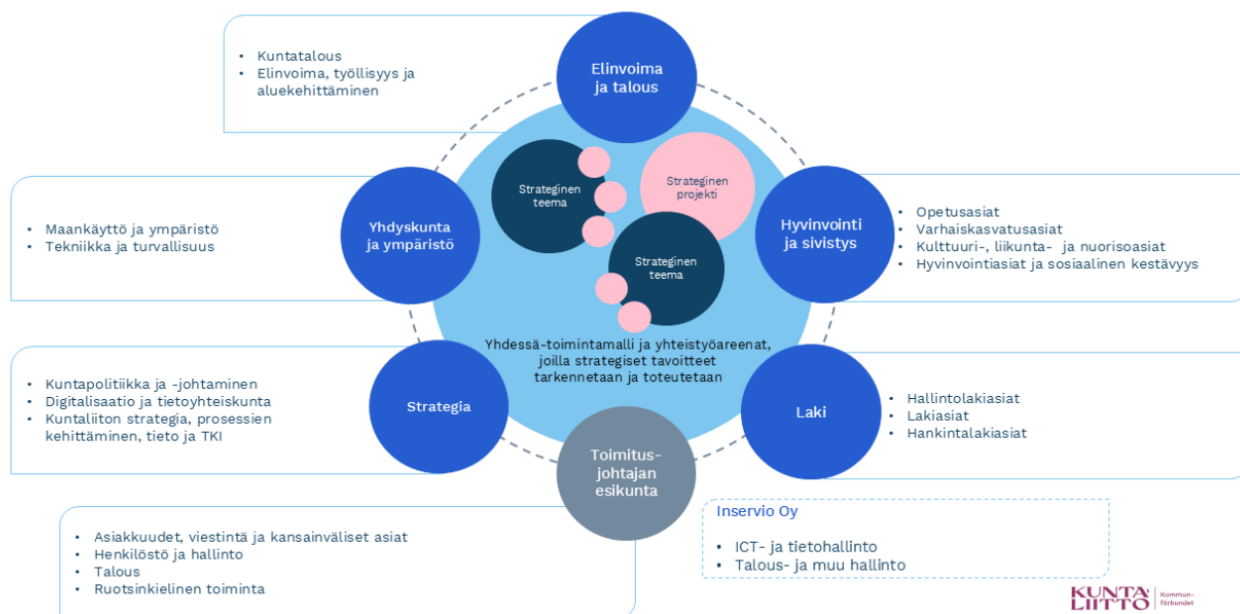
Kuntaliiton osaamisalueet ja yksiköt ovat:

- Hyvinvointi ja sivistys -yksikkö
- Elinvoima ja talous -yksikkö
- Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö
- Lakiyksikkö
- Strategiayksikkö, sis. kunta- ja aluepolitiikka ja -johtaminen, kestävä kehitys sekä digitalisaatio ja tietoyhteiskunta
- Esikuntayksiköt
 - Asiakkuudet, viestintä ja kansainväliset asiat -yksikkö
 - Henkilöstö ja hallinto -yksikkö
 - Talousyksikkö
 - Ruotsinkieliset asiat -yksikkö

Kuntaliiton johtoryhmän muodostavat:

- **Minna Karhunen**, toimitusjohtaja
- **Timo Reina**, varatoimitusjohtaja (elinvoima ja talous -yksikkö)
- **Hanna Tainio**, varatoimitusjohtaja (hyvinvointi ja sivistys -yksikkö)
- **Elina Liippola**, talousjohtaja
- **Hannele Lindfors**, henkilöstö- ja hallintojohtaja
- **Juha Myllymäki**, lakiasiaintoimitusjohtaja (lakiyksikkö)
- **Markus Pauni**, strategia- ja kehitysjohtaja (kunta- ja aluepolitiikka ja -johtaminen, digitalisaatio & Kuntaliiton strategiatyö)
- **Ulf Stenman**, johtaja (ruotsinkieliset asiat)
- **Miira Riipinen**, johtaja (yhdyskunta ja ympäristö)
- **José Valanta**, yhteysjohtaja (asiakkuudet, viestintä ja kansainväliset asiat & edunvalvonnan koordinaatio)
- **Sami Niemi**, henkilöstön edustaja

Kuntaliiton organisaatio ja toimintamalli 2024

Toiminta kaudella 2021–2024

Vuodet 2021–2024 olivat kuntakentälle merkittävien muutosten aikaa, jota leimasivat suuret uudistukset ja ulkoiset kriisit.

Kuntaliitto toimi aktiivisena edunvalvojana, tarjosi muutostukea ja edisti yhteistyötä eri tasoilla. Kuntaliitto varmisti, että kunnat pystyivät sopeutumaan muuttuvaan toimintaympäristöön ja jatkamaan tärkeää työtään kuntalaisten hyväksi.

Vuosi 2021: Uudistusten kynnyksellä ja pandemian varjossa

Kuntaliitto vaikutti voimakkaasti siihen, että **koronaviruspandemiasta** kunnille ja kuntayhtymille aiheutuneiden suorien ja välillisten kustannusten täysimääräinen korvaaminen kirjattiin lakiin. Alkuperäisestä esityksestä poiketen korvausten taso päätettiin mitoittaa siten, että epidemian hoidosta aiheutuneet kustannukset katetaan valtakunnallisesti kokonaisuudessaan. STM:n myöntämien koronakorvausten määrä oli noin 1,5 miljardia euroa vuonna 2021. Kuntaliitto vaikutti myös valtion koronatuen saamiseen kaupunkiseutujen joukkoliikenteelle.

Kun **hyvinvointialueita** koskeva lainsäädäntö tuli voimaan heinäkuussa 2021, Kuntaliitto keskittyi tarjoamaan muutostukea kunnille ja hyvinvointialueiden väliaikaisille valmisteluelimille. Muutostukihankkeen rinnalla kartoitettiin hyvinvointialueiden ja kuntien yhdyspintoja ja mahdollisia yhteistyörakenteita. Kuntaliitto tuotti ajankohtaista tietoa sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä ja käytännön soveltamisohjeita kunnille. Muutostukihanke sote-palveluiden toimitilakysymyksissä sai kunnilta myönteistä palautetta.

Kuntaliitto vaikutti aktiivisesti **työllisyyspalvelujen järjestämisvastuun siirtoon** kunnille (TE2024-uudistus). Se laati yhdessä kuntakentän kanssa työllisyyden ratkaisumallin ja osallistui lainvalmisteluun. Kuntaliitto piti tiivistä vuoropuhelua lainvalmistelijoiden kanssa, laati muistioita ja tiedotti kuntia valmistelun etenemisestä.

Vuoden 2021 **kuntavaaleihin** valmistauduttiin epävarmuudessa, ja ne lopulta lykättiin kesäkuulle. Äänestysprosentti jäi historiallisen alhaiseksi. Vaaleissa valittiin ennätysmäärä naisia valtuustoihin, mutta nuorten osuus laski edelleen.

Kuntaliitto toteutti kuntavaalien alla laajan kampanjan "Kaiken takana on kunta!". Kampanja panosti some-sisältöihin sekä visuaalisiin materiaaleihin, kampanjan yhteydessä järjestettiin taustatilaisuuksia medialle. Yhteistyötä tehtiin myös nuorten äänestysaktiivisuuden vahvistamiseksi. Kuntavaalien yhteydessä järjestettiin valtakunnalliset Lasten vaalit demokratiakasvatuksen edistämiseksi. Lisäksi tuotettiin runsaasti tutkimus- ja tilastotietoa kuntavaaleista.

Yhteistyössä FCG:n kanssa avattiin Kuntapäätäjä-oppimisympäristö kuntien luottamushenkilöille tarjoamaan tietoa ja työvälineitä. Palvelussa oli vuoden lopussa yli 350 sisältöä kuudella eri teemakanavalla.

Kuntaliiton digikehitystoimisto edisti **kuntien tietoisuutta digikehittämisestä**: järjestettiin viikoittaisia Digisumpit-kokouksia kuntien digikehittäjille. Yhteistyössä KT:n kanssa tehtiin

digitalisaatiohankkeita näkyväksi Digiä kuntatyössä -juttusarjassa ja podcast-sarjassa. Ohjeistusta päivitettiin kuntien ostolaskudatan avaamiseen.

Kuntaliitto osallistui aktiivisesti **EU:n vihreän kehityksen ohjelman** toteutukseen ja ilmasto/55-valmiuspakettiin vaikuttamiseen. Se toimi EU:n alueiden komitean ja Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskuntien sihteeristönä.

Ruotsinkielinen koulutustoiminta oli ennätysellistä. Yhteistyötä tehtiin Folktingetin kanssa kaksikielisten hyvinvointialueiden valmistelussa. Lisäksi osallistuttiin uuden kansalliskielistrategian laatimiseen.

Vuoden lopussa valmistui Kuntaliiton toiminnan ja strategian **vaikuttavuuden arviointi**, jonka mukaan Kuntaliiton vaikuttavuus syntyy kuntien tarpeiden ennakoinnin ja toimialaosaamisen yhdistämisestä.

Vuosi 2022: Uusia kuntia rakentamassa kriisien varjossa

Kuntaliitto tuki ja ohjeisti kuntia aktiivisesti **Venäjän hyökkäyssodan** aiheuttamissa haasteissa, kuten ukrainalaisten pakolaisten vastaanotossa ja palveluiden järjestämisessä. Kuntaliitto huolehti edunvalvonnallaan, että kunnat saivat valtiolta korvauksia näistä palveluista, mukaan lukien varhaiskasvatuksesta myönnettävät valtionavustukset. Lisäksi Kuntaliitto kannusti kuntia energiansäästöön ja varautumiseen sähkökatkoihin energiakriisin aikana.

Vuoden 2022 alussa hyvinvointialueiden päättäjät valittiin, ja sote-palveluiden siirto alkoi konkretisoitua. Kuntaliitto tarjosi monipuolista tukea kunnille ja hyvinvointialueille **sote-uudistuksen toimeenpanossa**, mukaan lukien talousarviovalmisteluun liittyvää tukea ja ohjeistusta sote-kiinteistöjen siirtoon sekä ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen.

TE-uudistuksen osalta Kuntaliitto kävi aktiivista vuoropuhelua lainvalmistelijoiden kanssa ja laati kuntien kantoja tukevaa materiaalia, mikä johti useisiin parannuksiin uudistukseen. Kuntaliitto tuki kuntia uusien tehtävien haltuunotossa mm. järjestämällä infotilaisuuksia ja muutosvalmennuksia, tarjoamalla ajankohtaista tietoa sekä vaikuttamalla uudistusta koskevaan lainsäädäntöön.

Kuntaliiton Yhteiset digiratkaisut -projektissa toteutettiin TE-uudistukseen liittyvä digitiekarttatyö sekä TEM:n kanssa toteutettu TE-viitearkkitehtuurin ensimmäinen vaihe, joihin osallistui laajasti myös kuntia ja Keha-keskus.

Kuntaliitto oli mukana selvityksissä, jotka koskivat turvallisuusperusteista pakkolunastusta ja etuosto-oikeutta, huomioiden kuntien roolin **kriittisen infrastruktuurin** tunnistamisessa. Yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa kehitettiin kuntallisten infratoimijoiden kyberturvallisuutta Palomuuuri-hankkeessa. Kuntaliitto vaikutti myös valmiuslain ja kuntalain muutoksiin turvallisuustilanteen muuttuessa.

Kuntaliitto keskittyi aktiiviseen **EU-lainsäädäntövaikuttamiseen** edistääkseen kuntien intressejä liikenne-, energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikassa. Useita Kuntaliiton muutosesityksiä saatiin läpi Euroopan parlamentin kantoihin eri direktiiveihin liittyen.

Kuntaliitto kehitti asiakkuustyötään ja verkostojaan, kuten kaupunkipoliittista työryhmää ja seutukaupunkiverkostoa. Hyvinvointialueiden toiminnan tukemiseksi perustettiin Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy.

Kuntaliiton **tutkimus- ja selvitystoiminta** antaa selkänöjää kuntakentän edunvalvonnalle. Osana Uudet kestävät kunnat ja Erilaistuva kuntaSuomi -ohjelmia tuotettiin selvityksiä ja tutkimuksia, jotka tarjosivat näkökulmia tulevaisuuden kuntien rooleihin, kunta-valtio-suhteeseen, normien purkamiseen ja kokeiluihin. Selvitysten ja tutkimusten havaintoja hyödynnettiin muun muassa Kuntaliiton hallitusohjelmavaikuttamisessa.

Kuntaliitto valmisti tavoitteensa vuonna 2023 muodostettavaan hallitusohjelmaan jo vuonna 2022 yhdessä kuntaverkostojensa ja poliittisten päättäjiensä kanssa. Kuntaliiton **hallitusohjelmavaikuttamisen** keskiössä oli varmistaa, että erilaistuvat kunnat pysyvät elinvoimaisina historiallisten uudistusten keskellä. Paikalliset ratkaisut mahdollistava sääntelykehikko ja ajan tasalle saatettava rahoitusjärjestelmä luovat pohjaa elinvoimaisille kunnille.

Vuosi 2023: Elinvoima- ja hyvinvointikunnan ensiaskeleet

Kuntaliitto vaikutti aktiivisesti kevään 2023 eduskuntavaalien jälkeisiin **hallitusohjelmaneuvotteluihin**. Tavoitteena oli varmistaa, että muodostettava hallitus luottaa kuntien kykyyn toimia paikallisesti ja turvaisi kuntien toimintaedellytykset suurten uudistusten keskellä.

Kuntaliitto osallistui aktiivisesti hallitusohjelman valmisteluun: Kuntaliiton asiantuntijat ja johto olivat kuultavana 11 kertaa hallitusohjelman valmistelun työryhmissä. Lisäksi vastattiin lukuisiin tietopyyntöihin ja arvioitiin tavoitteiden talousvaikutuksia.

Useita kunnille ja kaupungeille tärkeitä tavoitteita kirjattiinkin hallitusohjelmaan, kuten lupaukset toimintaa jäykistävien normien keventämisestä ja rahoitusjärjestelmän uudistamisesta. Lisäksi hallitus sitoutui kompensoimaan kunnille uudet tehtävät ja velvoitteet.

Erityisen tärkeitä Kuntaliitolle olivat seuraavat kirjaukset hallitusohjelmassa:

- Lupaukset toimintaa jäykistävien normien keventämisestä.
- Rahoitusjärjestelmän uudistaminen.
- Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön ja yhdyspintojen joustavuus.
- Paikallisen sopimisen mahdollistaminen tehtävien järjestämisestä.
- Valtion sitoutuminen kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet täysimääräisesti rahoittamalla ne tai purkamalla muita velvoitteita.
- Kiinteistöverouudistuksen edistäminen.
- Sen varmistaminen, että TE-palvelujen rahoitus, ohjausjärjestelmä ja asiakaspalvelun lainsäädäntö turvaavat kuntien todelliset mahdollisuudet onnistua työllisyyden edistämisessä.
- Tiedon liikkuvuuden esteiden purkamiseen tarttuminen.

- Sen kirjaaminen, että kuntien tehtäviä ei siirretä hyvinvointialueille ja että tehtävistä voidaan sopia joustavasti alueelliset erot huomioiden.

Hallitusohjelman kunta politiikan **iso kuva vastasi pitkälti heidän strategisia tavoitteitaan**. Hallitusohjelmassa tunnistettiin kuntien merkittävä rooli yhteiskunnassa ja kuntien erilaisuus nähtiin voimavarana. Myös kuntien itsehallinnollisen vapauden tavoite mainittiin.

Yksi pettymys oli hallitusohjelmakirjaus kuntien **sidosyksiköiden hyödyntämisen rajaamisesta**. Kuntaliitto vetosi hallitukseen tämän sääntelyn uudelleenarvioimiseksi.

Kuntaliitto muistutti heti hallitustyön alkutaipaleella, että tulkinta- ja toimeenpanovaihe ovat ratkaisevia tavoitteiden onnistumisessa.

Kuntaliitto käynnisti oman **norminkeruukampanjansa** marraskuussa 2023 tavoitteena aktivoida kuntia tunnistamaan ja ehdottamaan kevennettäviä normeja. Kun norminkeruu helmikuun puolivälissä 2024 päättyi, lopputuloksena oli 537 ehdotusta normien keventämiseksi ja lähes 60 ehdotusta erilaisiksi kokeiluiksi.

Hallitusohjelman mukaisesti elokuussa 2023 käynnistyi kuntien **rahoitusjärjestelmän uudistaminen**. Vaikka uudistus rajautuikin aluksi valtionosuusjärjestelmään, Kuntaliitto osallistui aktiivisesti valmisteluun mm. käynnistämällä Taloustorstai EXTRA -lähettyksiä ja kokoamalla Uudistajaryhmän kuntien talousammattilaisista.

Sote-uudistuksen voimaantulo vuoden 2023 alussa toi mukanaan uusia haasteita kunnille. Erityisesti valtiovarainministeriön marraskuussa tekemä sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkistus ja siitä seurannut uhka valtionosuuksien leikkauksista järkytti kuntakenttää ("Kuntakentän Black Friday"). Kuntaliitto reagoi tähän voimakkaasti, mikä johti siihen, että lisäleikkaus jaksotettiin vuosille 2025–2027. Kuntaliitto jatkoi myös yhdyspintatyötä kuntien ja hyvinvointialueiden välillä.

Vuoden 2023 aikana edistettiin aktiivisesti **TE-palveluiden siirtoa** kunnille vuoden 2025 alusta. Kuntaliitto tuki kuntia valmistelussa mm. laajan valtakunnallisen toimeenpanon käsikirjan avulla, järjestämällä infotilaisuuksia ja käynnistämällä kuntavalmistelijoiden verkoston Howspace-alustalla.

Kuntaliitto käynnisti **Verkostoperuskoulu-hankkeen** (2023–2024), jonka tavoitteena oli kehittää uudenlaisia ratkaisuja perusopetuksen saatavuuden ja laadun parantamiseksi kuntien välisen yhteistyön avulla väestömuutoksen vaikutuksiin vastaten.

Kuntaliitto vaikutti aktiivisesti useisiin liikenteeseen, energiaan ja ympäristöön liittyviin lakeihin sekä kansallisesti että EU-tasolla. Esimerkiksi ennallistamisasetukseen saatiin Suomen kaupunkien erityispiirteet huomioivia kynnysarvoja.

Vuosi 2024: Onneksi on kunnat!

Työ hallitusohjelman kuntakirjausten edistämiseksi jatkui täysipainoisesti.

Kuntaliitto toimi koko vuoden 2024 sen hyväksi, että **normien purkaminen ja kokeilut** etenisivät valtion puolella. Kuntaliitto oli aktiivinen toimija VM:n koordinoimassa Normituksen keventämisohjelman työryhmässä ja sihteeristössä.

Lisäksi Kuntaliitto koosti kaupunkien ja kuntien norminkevennysehdotuksista 93 ehdotuksen tiivistelmän. Arvion mukaan näillä norminkevennyksillä voitaisiin saada yli 200 miljoonan euron kustannussäästöt kuntien talouteen.

Kuntaliitto ylläpiti keskustelua normien keventämisestä ja käynnisti kevennettyjen normien sekä uusien tehtävien ja normien seurannan, niin sanotun Normitutkan.

Kevään 2024 kehysriihessä hallitus arvioi normien ja tehtävien purkamisen kustannusvaikutukseksi 100 miljoonaa euroa, jonka Kuntaliitto piti realistisena. Syksyn budjettiriihi ei valitettavasti tuonut selvyttä normien kevennykseen ja sen kustannusvaikutuksiin. Norminpurun varjolla hallitus aikoi leikata kuntien valtionosuutta vajaalla 23 miljoonalla eurolla ilman, että kuntien velvoitteita olisi kyetty karsimaan leikkausta vastaavasti.

Kuntaliitto jatkoi vaikuttamistyötä tilanteen korjaamiseksi, ja edisti lakikokeiluja tekemällä aloitteen lakikokeilujen puite- ja prosessilaista sekä esittämällä kokeiluaihioita.

Hallitusohjelmaan kirjattu **kuntien omien yhtiöiden käytön rajaaminen** huolestutti kuntakenttää laajasti. Kuntaliitto nosti toistuvasti esiin huolensa suunnitellusta lakimuutoksesta, joka rajoittaisi kuntien mahdollisuuksia järjestää palveluja yhdessä omistamissaan sidosyksiköissä. Esitetty sääntely olisi Euroopan tiukimpia ja vaikeuttaisi erityisesti pienten ja keskisuurien kuntien sekä hyvinvointialueiden toimintaa ja yhteistyötä. Myös hankintalain tiukennuksilla arvioitiin olevan kauaskantoisia vaikutuksia kuntien mahdollisuuksiin järjestää palveluita kustannustehokkaasti. Kilpailu- ja kuluttajavirasto arvioi, että 10 prosentin vähimmäisomistuksesta säättäminen jopa nostaisi julkisen sektorin kustannuksia.

Hallitusohjelman mukaisen kuntien **valtionosuusjärjestelmän uudistus** siirtyi VM:n ilmoituksella lokakuussa 2024. Kuntaliitto tukee uudistamista ja seurasi valmistelua tiiviisti, lisäten ymmärrystä uudistustarpeista ja osallistaen kuntakenttää.

Avoimuusrekisterilaki astui voimaan vuoden 2024 alussa. Kuntaliitto raportoi rekisteriin 176 kontaktointia 66 eri aiheesta ensimmäisen raportointijakson aikana, keskittyen erityisesti normituksen keventämiseen, maankäyttö- ja rakentamislain uudistamiseen sekä TE-palvelujen siirtämisen mahdollistamiseen. Avoimuusrekisteriin ilmoitetun toiminnan lisäksi Kuntaliitto valvoi kuntien etua lukuisissa työryhmissä, antoi lausuntoja ja osallistui kuulemistilaisuuksiin.

Orpon hallituskauden ensimmäisen vuoden aikana Kuntaliitto edusti kuntia 125 työryhmässä, antoi 317 lausuntoa ja oli kuultavana eduskunnan valiokunnissa 75 kertaa.

Vuotta 2024 leimasi vahvasti tuki **työllisyysalueiden toiminnan** käynnistämislle TE-palvelujen siirtyessä kuntiin. Haasteina olivat tiukka aikataulu ja uudistuksen laajuus. Kuntaliitto tehosti uudistuksen valmistelijoiden verkoston yhteistä Howspace-alustaa, joka keräsi 829 kuntavalmistelijaa. Kuntaliitto järjesti mm. TE24-aluekiertueen 12 eri paikkakunnalle.

Kuntaliitto nosti esiin **kuntalähtöisen perusopetuksen uudistamisen** tarpeen väestönmurroksessa, mm. ikäluokkien pienentyessä. Aihe sai runsaasti näkyvyyttä usean eri ajankohtana, jolloin julkistettiin aiheeseen liittyviä selvitys- ja tutkimustuloksia. Verkostoperuskoulu-hanke saatettiin onnistuneesti päätökseen, tuloksena oli lisääntynyt kuntien yhteistyö perusopetuksen järjestämisessä.

Vuoden 2024 alussa käynnistettiin **kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö- ja yhdyspinnat** -projekti. Projektin kärkiteemoja olivat strateginen yhteistyö, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sivistys- ja sote-palveluiden yhdyspinnat, kotoutumisen ja varautumisen yhteistyö sekä TE-palvelut. Kuntaliitto tuki yhteistyörakenteiden ja toimintamallien edistämistä pilottialueilla ja laajemminkin. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön tilannekuvaa kartoitettiin useilla kyselyillä. Lisäksi käynnistettiin hyvinvointijohdon verkosto ja tehtiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrittelytyö.

Kevään 2024 **Euroopan parlamentin vaalit** tarjosivat tilaisuuden nostaa esiin kuntien roolia EU-politiikassa. Kuntaliiton kampanjan tavoitteena oli lisätä ymmärrystä EU-päätösten vaikutuksista kuntiin. Kampanjan pääviesti oli "EU-vaalit ovat kuntavaalit", sillä teettämämme selvityksen mukaan 45 prosenttia kuntien päätöksistä juontaa juurensa EU:hun. Kampanja kohdennettiin puolueille, ehdokkaille, kunnille, medialle sekä Brysselin sidosryhmille. Kampanja onnistui laajentamaan kuntanäkökulmaa EU-vaalikeskusteluun. Kuntaliitto vaikutti myös ympäristölainsäädäntöprosesseihin EU-tasolla.

Valmistautuminen **vuoden 2025 kuntavaaleihin** aloitettiin, tavoitteena nostaa esiin kuntien merkitys yhteiskunnassa. Kuntaliitto muodosti vaaliviestinnän pääviestit julkaisuun "Onneksi on kunnat!" ja alkoi valmistella suuren yleisön kampanjaa samalla nimellä. Suuren yleisön kampanjassa tavoitteena oli esitellä raikkaasti ja huumorin keinoin, mistä kaikista asioista kunnat ja kaupungit Suomessa vastaavat, vaikka tavallinen ihminen ei aina sitä tule edes ajatelleeksi.

Kunnille aloitettiin vaalien järjestämisen ja viestinnän tukitoimet, ja myös luottamushenkilöiden perehdytyspaketin valmistelu aloitettiin. Kuntaliitto nosti esiin alkavan valtuustokauden haasteita ja ratkaisuehdotuksia sekä toteutti Kuntalais- ja Kuntapäätäjätutkimukset kuntavaalikeskustelujen tueksi.

Keväällä 2024 toteutettu strateginen **asiakastutkimus osoitti vahvaa luottamusta** Kuntaliittoa kohtaan, sillä 83 prosenttia vastaajista kertoi luottavansa Kuntaliittoon. 69 prosenttia vastanneista koki Kuntaliiton ymmärtävän heidän tarpeensa hyvin. Palveluiden tunnettuus oli lisääntynyt merkittävästi edellisestä tutkimuskerrasta eli vuodesta 2022. Kuntaliiton Net Promoter Score (NPS) eli suositteluhaluus oli mittaushistorian korkein, 39.

Kuntaliiton henkilöstö vuosina 2021–2024

Kuntaliiton organisaatiossa tapahtui merkittäviä rakenteellisia ja henkilöstöön liittyviä muutoksia vuosina 2021–2024. Vuoden 2021 organisaatiouudistus, KT Kuntatyöntekijäiden irtautuminen, Hyvil Oy:n ja Inservio Oy:n perustaminen sekä henkilöstömäärän ja -kulujen muutokset viitoittivat toimintavuosia. Henkilöstön ja yksiköiden määrä on vähentynyt selvästi vuodesta 2021 vuoteen 2024.

Vuoden 2021 alusta Kuntaliitossa otettiin käyttöön uusi organisaatorakenne, jonka tavoitteena oli selkeyttää ja yhdenmukaistaa organisoitumista ja johtamista, lisätä resurssien joustavaa käyttöä sekä vahvistaa asiakkuus- ja verkostotyötä. Uusi organisaatio jakautui seitsemään substanssiyksikköön sekä johtajistoon ja toimitusjohtajan esikuntaan. Toimitusjohtajan esikunnassa oli neljä yksikköä.

Heinäkuussa 2021 KT Kuntatyöntekijät irtautui Kuntaliitosta omaksi julkisoikeudelliseksi yhteisöksi Kunta- ja hyvinvointialueyhtiö Kuntaliiton KT:ksi, kun laki kuntien ja hyvinvointialueiden yhtiöistä ja niiden valvonnan järjestämisestä (HE 630/2021) astui voimaan ennakoiden hyvinvointialueiden toiminnan aloittamista vuoden 2022 alusta.

Tämän seurauksena KT Kuntatyöntekijäiden ja Avaintyöntekijät AVAINTA ry:n tehtävissä Kuntaliiton palveluksessa työskennelleet henkilöt siirtyivät liikkeenluovutuksella Kunta- ja hyvinvointialueyhtiö Kuntaliiton KT:n palvelukseen.

Kuntaliitto Akatemia, kaksivuotinen sisäinen koulutusohjelma, käynnistettiin vuoden 2021 lopussa organisaation toiminta- ja johtamiskulttuurin uudistamiseksi.

Vuoden 2022 syksyllä Suomen Kuntaliitto ry:ssä ja Kuntaliitto Palvelut Oy:ssä käytiin koko henkilöstöä koskeneet muutosneuvottelut. Muutosneuvotteluihin päädyttiin, koska Kuntaliiton valtuuskunta päätti kevätkokouksessaan 2022 laskea liiton jäsenmaksua 30 prosentilla eli 5 miljoonalla eurolla. Syynä tähän olivat sote- ja pelastustoimen tehtävien siirtyminen hyvinvointialueille sekä kuntien rahoituspohjan kaventuminen vuoden 2023 alussa. Samanaikaisesti muutosneuvotteluiden kanssa uudistettiin Kuntaliiton strategiaa.

Muutosneuvottelut koskivat koko Kuntaliiton ja Kuntaliitto Palvelujen henkilöstöä, pois lukien toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat. Ennen muutosneuvottelujen alkamista Kuntaliitossa oli noin 190 työntekijää ja KL Palveluissa kahdeksan työntekijää.

Neuvottelujen tavoitteena oli sopeuttaa Kuntaliiton toimintaa ja resursseja muuttuneeseen tilanteeseen, jossa jäsenmaksutulot laskevat ja kuntien rooli muuttuu sote-uudistuksen myötä. Neuvotteluissa tarkasteltiin myös sitä, mitkä palvelut olisivat jäsenkunnille keskeisiä tulevaisuudessa, vaikka resurssit supistuvat.

Muutosneuvottelujen lopputuloksena päädyttiin yhteensä 23 irtisanomiseen. Lisäksi 12 työntekijän työsuhde päättyi muusta syystä, kuten eläköitymiseen tai omaan irtisanoutumiseen.

Hyvinvointialueiden palvelujen turvaamiseksi Kuntaliitto perusti lokakuun lopussa Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n (Hyvil), johon siirtyi Kuntaliitosta ja KL Palveluista 16 vakituista henkilöä.

Kuntaliiton henkilöstömäärä väheni siis vuoden 2022 lopussa kaikkiaan 51 henkilöllä.

Muutosneuvottelujen alussa henkilöstön vähennystarpeeksi arvioitiin enintään 60 henkilöä Kuntaliiton ja kahdeksan henkilöä KL Palveluiden puolelta. Neuvottelujen aikana kyettiin löytämään säästökohteita myös muualta kuin henkilöstömenoista.

Samalla perustettiin Tukipalveluyhtiö Inservio Oy palvelemaan Kuntaliittoa, Kunta- ja hyvinvointialue työnantaja KT:ta sekä Hyviliä tuottaen mm. ICT- ja tietohallinto-, kirjasto-, arkisto- sekä hallintopalveluita.

Vuoden 2023 alussa otettiin käyttöön uusi organisaatio, joka jakautuu viiteen substanssiosastoon sekä toimitusjohtajan esikuntaan, jossa on neljä yksikköä.

Muutosneuvotteluiden seurauksena Kuntaliiton henkilöstömäärä laski asteittain vuoden 2023 aikana. Henkilöstökulut laskivat 16,0 miljoonasta eurosta noin 11,6 miljoonaan euroon ja maksetut palkkiot noin 0,6 miljoonasta eurosta 0,4 miljoonaan euroon.

Kuntaliiton henkilöstömäärä oli vuoden 2024 päättyessä 129 henkilöä (107 vakituista ja 22 määräaikaista). Vuonna 2023 vastaavat luvut olivat 125 ja 20 (yhteensä 145).

Vuoden 2024 henkilöstökulut nousivat hieman edellisvuodesta ollen noin 12,1 miljoonaa euroa (2023: 11,6 miljoonaa euroa). Myös maksettujen palkkioiden osuus kasvoi hieman.

Kuntaliitto käyttää monipuolisia menetelmiä henkilöstön hyvinvoinnin mittaamiseen, kuten laajoja henkilöstötutkimuksia ja lyhyempiä pulssikyselyitä. Tulokset ovat pääosin olleet positiivisia: vahvuuksiksi nousevat johtaminen, toimintakulttuuri ja työhyvinvoinnin tuki. Henkilöstön hyvinvointia puolestaan heikentävät muun muassa epäselvät tulevaisuuden näkymät, odotuksiin vastaamisen vaikeus sekä työkuorman.

Eezy Flow Oy toteutti Kuntaliitossa PeoplePower®-henkilöstötutkimuksen marraskuussa 2023. Tässä kyselyssä mitattiin muun muassa henkilöstön omistautuneisuutta ja hyvinvointia, työyhteisön toimivuutta ja kehittämisedellytyksiä sekä esimiestyön onnistumista. Kyselyyn vastasi 77 % työntekijöistä, ja sen kokonaistulos oli vertailutason yläpuolella, saavuttaen luokituksen AA (=Hyvä). Tämän tuloksen ansiosta Kuntaliitto sai Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustuksen vuonna 2023.

Lisäksi henkilöstön hyvinvointia ja työtyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti 2–3 kertaa vuodessa toteutettavalla Pulssi-kyselyllä. Syksyllä 2024 toteutettuun Eezy Flow'n Pulssi-kyselyyn vastasi peräti 91 prosenttia työntekijöistä. Kyselyn tulokset olivat positiiviset ja monin paikoin keskimääräistä paremmat. Erityistä kiitosta saivat henkilöstön tasapuolinen ja reilu kohtelu sekä työnantajan luomat hyvät edellytykset henkilöstön työhyvinvoinnille. Haasteina koettiin muun muassa työkuorman suuruus sekä epävarmuus nykyisen työnantajan palveluksessa olemisesta jatkossa.

Syksyllä 2024 Kuntaliitossa tehtiin myös työsuojelutarkastus, jonka yhteydessä toteutetun henkilöstökyselyn mukaan asiantuntijan työ koetaan aika ajoin kuormittavana tietotulvan ja priorisointihaasteiden keskellä.

Kuntaliitto tukee henkilöstön hyvinvointia laadukkaiden työterveyspalvelujen lisäksi liikuntatapahtumilla, hyvinvointiluennoilla sekä virike-edulla ja panostaa laadukkaaseen esihenkilötyöhön.

Vuonna 2021 tehdyssä ParTy-kyselyssä hyvin suuri osa vastaajista kertoi suositteluvansa työnantajansa mielellään ystävälleen. Samana vuonna todettiin, että työ Kuntaliitossa koetaan usein kiireiseksi ja kuormittavaksi, mutta työhön ollaan hyvin sitoutuneita.

Kuntaliiton talous 2021–2024

Nelivuotiskauden Kuntaliiton talous on ollut isoistakin tulojen pienentymisistä huolimatta hyvällä tolalla ja maksuvalmius erinomainen. Tähän kertomukseen on poimittu kertomuskauden vuosilta merkittävimpiä taloudellisia vaikutuksia aiheuttaneista toimia.

M€	Liikevaihto		Tilikauden yli-/ijäämä		Taseen loppusumma	
	Suomen Kuntaliitto	Konserni	Suomen Kuntaliitto	Konserni	Suomen Kuntaliitto	Konserni
2021	24,5	102,2	7,6	8,3	126,0	146,2
2022	23,9	101,6	0,8	-1,4	133,4	156,7
2023	17,8	91,8	-9,6	-0,6	108,5	137,2
2024	16,7	67,5	4,1	14,4	112,4	149,2

Vuonna 2021 Kuntaliitto pystyi koronapandemian kokoontumisrajoituksistakin huolimatta toimimaan ja palvelemaan normaalisti, minkä vuoksi palvelutuotoissa ei tapahtunut suuria notkahduksia. Myöskään kuntien taloudellinen tilanne ei heikentynyt merkittävästi poikkeusolojen vuoksi.

Kuntaliitto Holding Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö KL-Tarkastuspalvelut Oy lopetettiin vuoden aikana, Kuntaliitto osti lopetettavan yhtiön omistamat Kuntarahoitus OYJ:n osakkeet (32 000 kpl)

Vuonna 2020 tehdyn järjestelyn perusteella Kuntaliitolla on KL-Kustannus OY:lle siirretyistä Kommuntorget-medioista KL-Kustannus Oy:n kanssa tappiontakausopimus.

Marraskuussa **2021** allekirjoitettiin Kuntaliitto Palvelut Oy:n ja FCG:n välinen liiketoimintakauppasopimus, jolla ruotsinkielinen koulutustoiminta siirtyi Kuntaliitto Palvelut Oy:stä FCG:lle vuoden 2022 alussa. Tähän ei liittynyt henkilöstösiirtoja, koska ko. liiketoimintaan liittyvillä henkilöillä oli määräaikaisten työsopimukset, jotka päättyivät vuoden 2021 lopussa. Samassa yhteydessä osana ruotsinkielistä toimintaansa Suomen Kuntaliitto ry sitoutui korvaamaan FCG:lle ruotsinkielisen koulutustoiminnan järjestämisestä aiheutuvat mahdolliset tappiot, joiden arvioidaan sopimuksen alkuvuosina ylittävän satatuhatta euroa vuodessa.

Vuonna **2022** hyvinvointialueiden toiminnan aloittaminen vuoden 2023 alussa aiheutti Kuntaliiton jäsenistön taloudessa merkittävän vaikutuksen, minkä vuoksi myös jäsenmaksua Kuntaliitolle haluttiin alentaa 30 prosenttia, eli 17 miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon. Näin valtava toiminnallisen päätulon pienentyminen aiheutti syksyllä 2022 Kuntaliitossa ja Kuntaliitto Palvelut Oy:ssä muutosneuvottelut, joiden lopuksi tehtyjen päätösten mukaisesti henkilökunnan määrä väheni 51 henkilöllä yksilöllisten irtisanomisaikojen mukaisesti toukokuun 2023 alkupuolelle saakka. Osa henkilöstöstä siirtyi joko Hyvil Oy:n tai Inservio Oy:n palvelukseen.

Keväällä **2023** Suomen Kuntaliitto ry ja Kuntaliitto Palvelut Oy maksoi Gustavelund Oy:lle yhteensä noin 294 700 euroa hotellikiinteistöön tehtyjen peruskorjausten kuluja. Vuonna 2015 Gustavelund Oy:stä solmitun osakekauppasopimuksen perusteella Suomen Kuntaliitto ry:llä ja Kuntaliitto Palvelut Oy:llä oli ollut yhteenlaskettuna enintään 70 prosentin ja enintään 500.000 euron suuruinen vastuu sopimuksessa rajatuista hotellirakennukseen kohdistuvista peruskorjauskustannuksista. Tähän vastuuseen liittyviä korjauskuluja oli maksettu jo aiempina vuosina. Kuntaliiton mielestä vastuu ei ollut enää voimassa, koska sopimukseen perustuvat vaatimukset kustannusten korvaamisesta olisi tullut esittää 6 kuukauden kuluessa. Tästä sopimuskohdasta vallitsi hyvin erimielinen näkemys ostajatahon kanssa. Korvauksiin päädyttiin pitkän ja kalliin oikeusprosessin sekä mainehaitan välttämiseksi. Korvausten maksamisen jälkeen Gustavelund Oy:n nimissä saatiin kirjallinen vakuutus, että vastuuta ei maksun suorittamisen jälkeen enää ole.

Edellä mainittuun osakekauppasopimukseen liittyen marraskuussa 2023 Kuntaliitto myi Gustavelund Oy:lle Tuusulassa sijainneet kolme maa-aluetta miljoonalla eurolla.

Kuntaliitto-konsernissa Kuntaliitto Holding Oy:n tytäryhtiöiden osakkeiden arvonalennustestaus tehtiin perustuen joulukuun lopun 2023 tilanteeseen. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät määritettiin käyttöarvoon perustuvina laskelmina, joiden laatiminen edellytti arvioiden käyttämistä. Kuntaliitto Holding Oy:n taseessa tytäryhtiön osakkeiden arvo 1.1.2023 oli noin 38,7 miljoonaa euroa.

Tytäryhtiöosakkeiden arvon testaus perustuu kassavirtaennusteeseen, joka on tehty johdon hyväksymän budjetin ja neljän seuraavan vuoden liiketoimintasuunnitelman perusteella. Arvot testattiin kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevilla testauslaskelmilla.

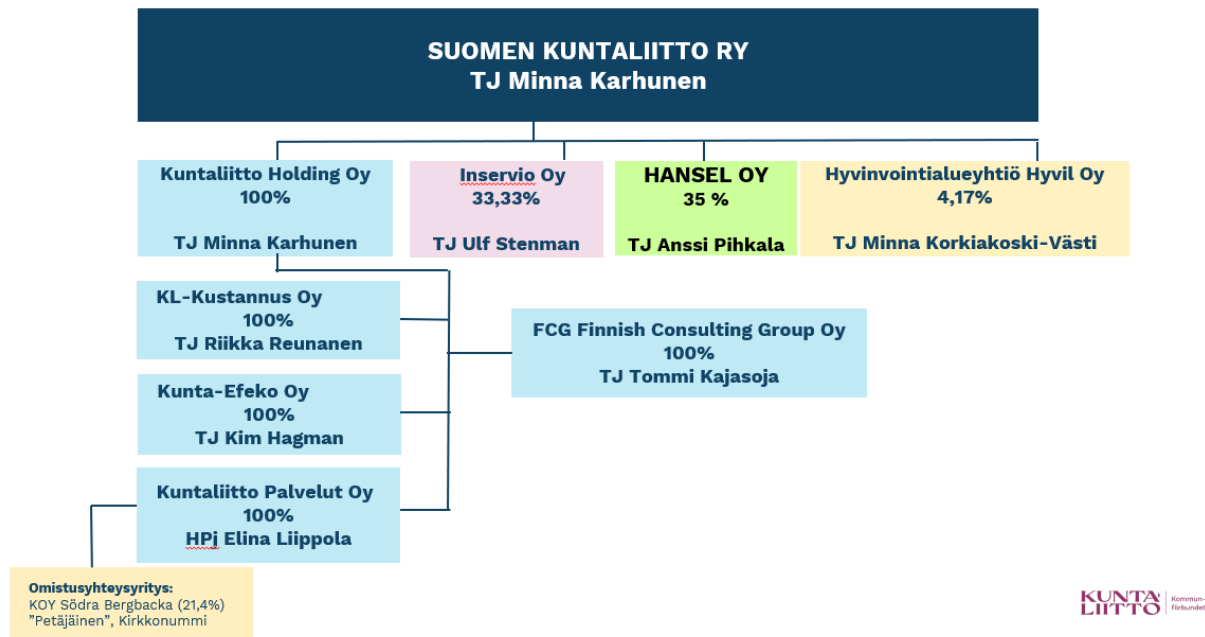
Kassavirtaennusteissa FCG-konsernin liikevaihdon arvioitiin ensimmäisten kahden tarkastelukauden aikana pienenevän keskimäärin 19 prosenttia ja tarkastelukauden seuraavina vuosina kasvavan noin 4 prosenttia vuosittain ja liikevoiton olevan noin 4 prosenttia. Jäännösarvon kasvuennuste oli 2 prosenttia. Vuoden 2023 laskelmassa käytettiin 9,55 prosentin diskonttokorkoa. Laskelmassa totaali kerrytettävä rahamäärä oli 20,9 miljoonaa euroa, josta osakkeiden arvonalennustestauksessa tulevien kassavirtojen jäännösarvon osuus on 60 prosenttia käyttöarvolaskelmien rahavirroista.

Tästä seurasi tarve FCG:n osakkeiden arvon alaskirjaukseen Kuntaliitto Holding Oy:n taseessa. Alaskirjattava määrä oli 14,0 miljoonaa euroa. Samansuuruinen alaskirjaus tehtiin myös Suomen Kuntaliitto ry:n taseessa kohdistuen Kuntaliitto Holding Oy:n osakkeiden arvoon, joka ennen alaskirjausta oli 35,3 miljoonaa euroa.

Myös tilinpäätöstä **2024** varten laadittiin Kuntaliitto Holding Oy:n tytäryhtiöiden osakkeiden arvonalennustestaus FCG:n ja KL-Kustannus Oy:n osalta perustuen joulukuun lopun 2024 tilanteeseen samankaltaisilla muuttuvilla tekijöillä kuin vuonna 2023. Laskelmien perusteella kummankaan tytäryhtiön osakkeisiin ei kohdistu tarvetta osakkeiden arvon alaskirjaukseen Kuntaliitto Holding Oy:n taseessa eikä näin ollen Kuntaliiton taseessa Kuntaliitto Holding Oy:n osakkeisiin.

Kuntaliitto –konserni

12/2024

Kuntaliitto-konsernissa on kaksi liiketoimintaa harjoittavaa tytäryhtiötä: FCG Finnish Consulting Group Oy ja KL-Kustannus Oy, joiden 100-prosenttinen omistaja on Kuntaliiton kokonaan omistama Kuntaliitto Holding Oy.

Lisäksi konserniin kuuluvat Kuntaliitto Palvelut Oy ja Kunta-Efeko Oy, jotka tarjoavat palveluja pääasiassa Kuntaliitto-konsernille. Hallinnolliset ja ICT-tukipalvelut Kuntaliitolle tuottaa Inservio Oy, jonka Kuntaliitto omistaa tasaosuuksin Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n kanssa. Suomen Kuntaliitto ry omistaa Hansel Oy:stä 35 prosenttia.

Kuntaliiton sijoituksista

Neljästä korona-aallosta huolimatta maailman talouden kasvu oli vahvaa. Inflaation palasi **vuonna 2021** laajalla rintamalla. Korot nousivat vuoden aikana, mutta ne olivat reaalisesti edelleen poikkeuksellisen matalat suhteessa talouden aktiviteettiin ja inflaatioon. Koska matalat reaalikorot nostavat osakkeita, vuodesta 2021 tuli sijoitusmarkkinoilla loistava osakevuosi. Kuntaliiton sijoitussalkun arvo nousi vuoden alusta 10,3 prosenttia. Kuntaliiton hallitus hyväksyi lokakuun kokouksessaan päivitetyn sijoituspolitiikan, jonka mukaisesti Kuntaliiton sijoitussalkkuun voidaan hankkia myös vaihtoehtoisia sijoituksia tasapainottamaan korkosijoituksista saatavaa matalahkoa tuottoa. Sota Ukrainassa aiheutti levottomuutta ja jännitteitä sekä heikensi merkittävästi sijoitusmarkkinatilanteen käyttäytymisen ennustamista.

Sijoitusvuosi 2022 oli yleisen pääomamarkkinakehityksen myötä myös Kuntaliiton salkun osalta heikko. Markkinakehitykseen syinä olivat mm. Ukrainan sodan generoima energiakriisi, laukkaava inflaatio sekä voimakas korkotason nousu. Pitkien valtionlainojen tuotot jäivät ennätyksellisesti pakkaselle ja samaan aikaan osakekurssit painuivat merkittävästi. Osakkeiden ja joukkolainojen välillä hajauttamisesta ei saanut tavanomaista hyötyä, kun kummankin omaisuuslajin tuotot jäivät selvästi miinukselle. Kuntaliiton sijoituspolitiikka päivitettiin vuonna 2021 ja vuoden 2022 aikana salkunhoitajat kilpailutettiin yhteistyössä Suomen Kuntasäätiön kanssa. Julkisen hankintakilpailun lopputuloksena korko-osakesalkun hoitajiksi valikoituivat Aktia, Evli ja Nordea Asset Management ja samassa yhteydessä, mutta erikseen kilpailutettu vaihtoehtoisten sijoitusten salkku sai hoitajakseen Evlin. Salkut OP:sta ja SEB:stä tyhjennettiin vähitellen juuri ennen vuodenvaihdetta. Kuntaliiton salkun markkina-arvo laski vuoden aikana 12,4 prosenttia ollen vuoden lopussa 74,7 miljoonaa euroa.

Vuosi 2023 oli kehnon sijoitusvuoden 2022 jälkeen useimmille omaisuusluokille suotuisa. Osakemarkkinoita tukivat odotettua parempi talouskasvu, energian hinnanlaskun myötä inflaation maltillistuminen, Kiinan talouskasvun elpyminen ja keskuspankkien koronnostosyklin päättyminen. Lokakuun inflaatiolukujen käynnistämä voimakas omaisuusarvojen nousu jatkui vuoden loppuun asti. Korkosijoitukset alkoivat tuottaa vuonna 2023, mikä luo korkosijoitusten tuotoille myös jatkossa korkeampia odotuksia kuin viimeisten 10 vuoden aikana. Tekoälyinnostusta nähtiin pääomamarkkinoillakin ja uusien tekoälysovellusten julkaisuilla oli vaikutusta myös sijoitusmarkkinoihin.

Sota Ukrainassa jatkui ja uusi geopoliittisten riskien nousu Lähi-Idässä lisäsi monimutkaistavia tekijöitä maailmanpoliittisessa tilanteessa.

Vuoden 2022 aikana kilpailutetut uudet salkunhoitajat Nordea Asset Management ja Aktia sekä salkunhoitoa jatkanut Evli aloittivat uusien salkkujen kanssa vuoden alussa. Päivitetty sijoituspolitiikka mahdollistaa Kuntaliitolle vaihtoehtoiset sijoitukset, joiden salkunhoitajaksi kilpailutuksessa valikoitui Evli.

Kuntaliiton sijoitussalkun markkina-arvo kasvoi 9,6 prosenttia vuonna 2023 ollen vuoden lopussa 81,9 miljoonaa euroa. Vaihtoehtoisten sijoitusten sitoumukset tilinpäätöshetkellä ovat yhteensä 7 700 000 euroa. Kutsuttu osuus on 2 052 725,42 ja kutsumaton osuus yhteensä 5 582 425,35 euroa.

Kuntaliiton sijoitussalkun markkina-arvo kasvoi 11,3 prosenttia **vuonna 2024** ollen vuoden lopussa 91,2 miljoonaa euroa. Varainhoitajina toimivat Aktia, Evli ja Nordea Asset Management. Salkussa oli vuoden lopussa 66,6 prosenttia osakkeita, 29,7 prosenttia korko- ja 3,5 prosenttia vaihtoehtoisia sijoituksia. Parhaiten vuoden 2024 aikana Kuntaliiton salkussa tuottivat eurooppalaiset, pohjoismaiset ja USA:n osakkeet. Sijoituspolitiikka päivitettiin salkun omaisuusluokkien osalta niin, että neutraaliallokaatiossa osakkeiden osuus on 60 prosenttia, korkosijoitusten 25 prosenttia ja vaihtoehtoisten sijoitusten 15 prosenttia.

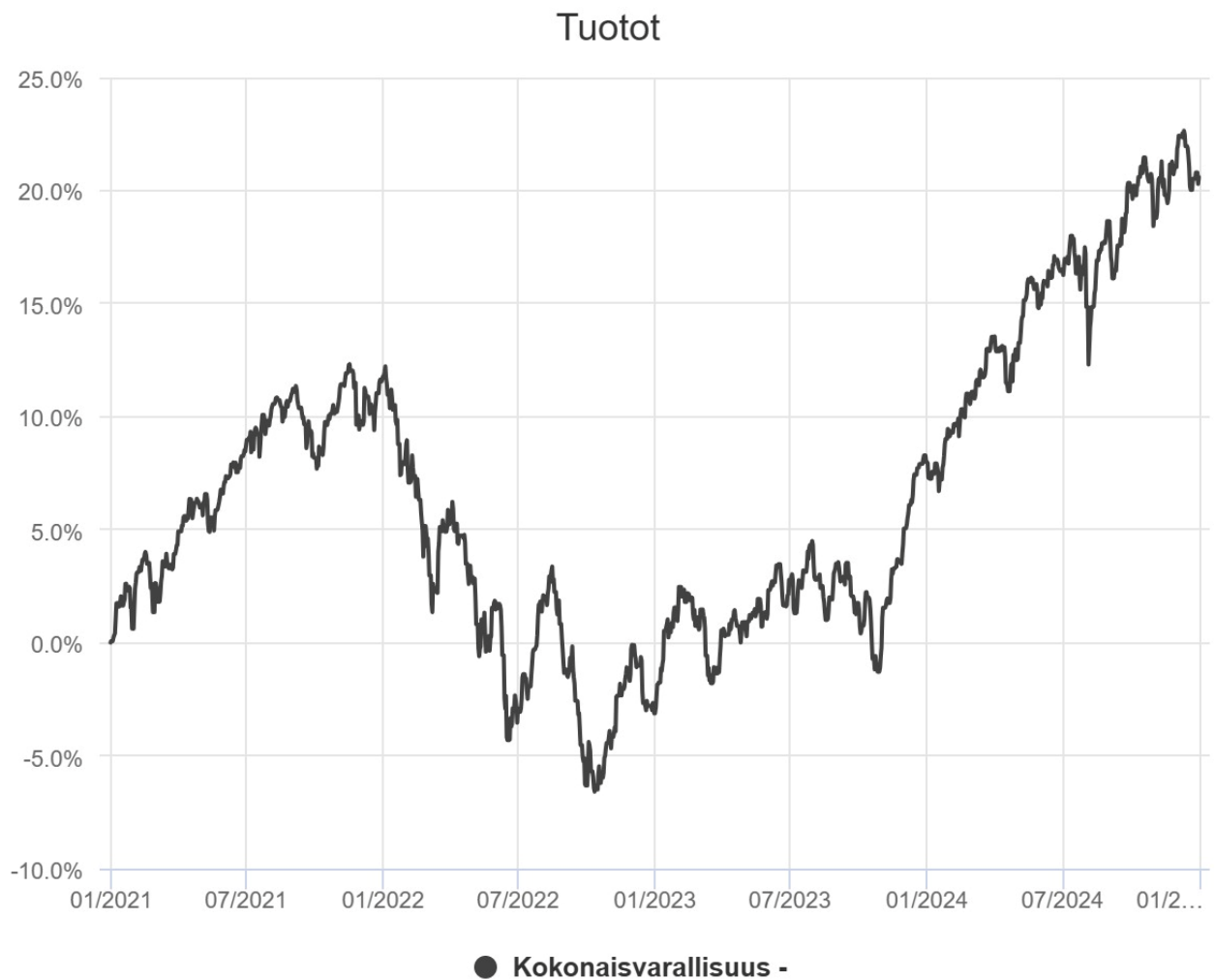
Vuosi 2023 oli ollut sijoittajalle tuottoisa ja suotuisan kehityksen odotettiin jatkuvan vuonna 2024. Näin kävikin, erityisesti Yhdysvaltain osakemarkkinat nousivat vahvasti isolta osin mahtiseitsikon (Apple, Microsoft, Amazon, Alphabet, Meta, Nvidia ja Tesla) takia. Heinä–elokuun vaihteessa markkinoilla tapahtui notkahdus, kun samaan aikaan Yhdysvaltain työllisyysluvut olivat odotuksia heikompia herättäen pelkoa taantumasta, ja Japanin keskuspankin yllättävän suuri koronnosto vahvasti jeniä sysäten Japanin pörssin roimaan laskuun. Hermostuneisuus jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi ja loppuvuoden aikana julkaistut Yhdysvaltain talousluvut siirsivät taantumahuolia taka-alalle.

Geopoliittinen tilanne pysyi haastavana koko vuoden, kun Lähi-idän kriisi eskaloitui useasti ja Ukrainan sota jatkui kolmatta vuotta. Markkinavaikutukset jäivät kuitenkin vähäisiksi eivätkä konfliktit aiheuttaneet suurempia häiriöitä raaka-ainemarkkinoilla eikä rahtiliikenteessä.

Keskuspankkien rahapolitiikat olivat markkinoiden päähuomion kohteena. Inflaation talttumisen loi odotuksia keskuspankkien rahapolitiikan keventämiseen. Euroopan keskuspankki aloitti koronlaskut kesäkuussa ja Yhdysvaltain keskuspankki syyskuussa. Ohjauskorkoja laskettiin lisää loppuvuoden aikana, joskin korot pysyivät edelleen talouskasvua hidastavalla tasolla. Vuosi 2024 oli vilkas vaalivuosi, joka huipentui marraskuussa Yhdysvaltain presidentinvaaleihin. Sijoittajamyönteisenä pidetyn Donald Trumpin vahvaan vaalivoittoon reagoitiin pörsseissä positiivisesti.

M€	Sijoitussalkku vuoden lopussa	Muutos M€	Muutos %
2021	85,3	8,0	10,3
2022	74,7	-10,5	-12,4
2023	81,9	7,2	9,6
2024	91,2	9,3	11,3

Sijoitussalkun tuotto% 2021–2024

LIITE 1. Kuntaliiton luottamuselinten kokoonpanot vuosina 2021–2024

Nimelistat täydennetään mukaan

Taina Väre

Kuntaliiton pienten kuntien neuvottelukunta**Toimintakertomus 2024**

Vuosi oli helmikuussa 2022 asetetun neuvottelukunnan kolmas toimintavuosi. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut Olga Oinas-Panuma Pudasjärveltä ja varapuheenjohtajana Ilpo Kärkkäinen Sonkajärveltä. Neuvottelukunnan toiminnasta ja käytännön järjestelyistä vastasi erityisasiantuntija Taina Väre yhdessä varatoimitusjohtajan Timo Reinan kanssa. Taina Väre on vuorotteluvapaan (1–6/2024) aikana sijaisena toiminut Iira Ainiala.

Neuvottelukunnan kokoukset

Pienten kuntien neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on välittää tietoa pienkuntien erityisongelmista liiton edunvalvonta- ja kehittämistoiminnan pohjaksi. Juoksevien asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, mm. TE-uudistuksen valmistelua, kuntataloutta ja VOS-uudistusta. Vuonna 2024 neuvottelukunta kokoontui 3 kertaa, kahden Teams-kokouksen lisäksi järjestettiin yksi matkakokous.

Neuvottelukunnan kokous 1/2024, 19.3.2024, klo 17.00–19.05, Teams

Timo Reinan ajankohtaiset ja keskustelu:

- mm. tuulivoimaloiden ja Lapin pumppuvoimaloiden kiinteistöverojen mahdollinen tasaus.

Sanna Lehtosen ajankohtaiset kuntataloudesta ja keskustelu

- hallinnollisten uudistusten suuri määrä samaan aikaan pienten kuntien valtionosuuksien heikentymisen kanssa herätti kritiikkiä sekä pohdintaa, onko uudistuksen vaikuttavuutta tutkittu kunnolla.
- Lukiokoulutuksen saatavuutta harvaan asutuilla alueilla halutaan turvata,

Paavo Taipaleen ajankohtaisia vesihuollosta kunnissa ja keskustelu

- Kuntayhteistyö vesihuollon osalta on kannatettavaa. Jätehuolto ja vesihuolto eroavat toisistaan oleellisesti, koska jätehuolto ei edellytä vastaavaa kiinteää infraa. Jätehuolto on kehittynyt harppauksin, osin kiristyneen lainsäädännön vuoksi.

Pienkunta-asiat ja maaseudun kehittäminen

- Maaseutupoliittisen selonteon sidosryhmäkysely on avoinna 22.3. saakka (Ota kantaa-sivuilla)

Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

- Hyväksyttiin pienin muokkauksin vuoden 2023 toimintakertomus
- Vuoden 2024 toimintasuunnitelman osalta keskusteltiin mm. luottamushenkilöiden tilaisuuksista sekä neuvottelukunnan kannanotosta.
- Neuvottelukunnan seuraava kokous pidetään 29.8.2024, mahdollisesti matkakokouksena.

Neuvottelukunnan kokous 2/2024, 29.8.2024, klo 13.00–15.00, Lemettilän tila, Petäjävesi sekä Teams

Kokousmatkan 29.-30.8. 2024 aikana pidettiin neuvottelukunnan kokous ja tutustuttiin Petäjäveden kuntaan ja lukiokoulutukseen, naapurikuntiin sekä alueen yhteistyöhön ja yritystoimintaan. Kyösti Värin puheenvuoro oli lukiolla pidetyssä tilaisuudessa.

Timo Reinan ajankohtaiset ja keskustelu

- TE-uudistuksessa siirtyy yli 4000 henkilöä. Uudistus mahdollistaa lähipalvelut asiakkaille ja yrityksille. Todettiin, että E eli elinkeinopalvelut unohtuvat usein.
- Valmistelussa ja päätöksentekomalleissa on alueiden välisiä eroja. Keskusteltiin pienten kuntien mahdollisuuksista vaikuttaa päätöksenteossa, kuntien organisaation sopeutuksesta sekä henkilöresurssien arviointitarpeesta.
- Keskusteltiin kiinteistöverotuksesta ja kiinteistöverkkojen tasauksen vaikutuksista mm. tuulivoiman, voimalaitosten ja pumppuvoimaloiden osalta.
- Keskusteltiin pienten kuntien velvoitteista ja yhteistyön mahdollisuuksista mm. seutukuntatasolla sekä palveluverkoista (mm. ala- ja yläkoulut ja lukiot).

Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

- Anna Kaskinen on pyytänyt eroa neuvottelukunnasta 4.11. alkaen hänen siirtyessä Vehmaan kunnanjohtajaksi.
- Keskusteltiin 17.11. 2023 järjestetyn pienkuntapäivän palautekyselyn tuloksista.
- Pienkuntapäivät järjestetään hybridinä 30. - 31.1.2025. Kutsu lähetetään alle 10 000 asukkaan kuntien hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajille.
- VOS-uudistus-Webinaari pienten kuntien luottamushenkilöjohdolle järjestetään 20.11.2024 klo 16.00–18.00.
- Neuvottelukunnan kokous 3/2024 pidetään etäkokouksena VOS-uudistus-webinaarin jälkeen klo 18.00–20.00.

Neuvottelukunnan kokous 3/2024, 20.11. klo 18.15.-19.02 (Teams -kokous)

Palautekeskustelu webinaarista 20.11.2024

- Esitykset olivat napakoita ja aiheet ajankohtaiset, vaikka alkuperäinen aihe, VOS-uudistus, vaihtuikin uudistuksen jäädyttämisen vuoksi. Tulevissa webinaareissa huomioidaan Kuntaliiton muut koulutukset ja webinaarit luottamushenkilöille.

Timo Reinan ajankohtaiset ja keskustelu

- Reinan ”Ajankohtaista Kuntaliitosta - 42 päivää TE-starttiin” -puheenvuoro kuultiin webinaarissa, joten kokouksessa keskusteltiin ajankohtaisista asioista.
- Keskusteltiin in-house -asian etenemisestä ja lausuntokierroksen tärkeydestä. In-house -sääntelyn tulisi olla joustavampi ja huomioida mm. toimialat (esim. jätehuolto). Lisäksi tarvitaan riittävän pitkä siirtymäaika.

Neuvottelukunnan aloite kannanotosta in-house -sääntelyyn

- Olga Oinas-Panuma, Riitta Savukoski ja Jari Koskenranta kokosivat kannanoton
- in-house -sääntelyyn esitetystä muutoksesta. Keskusteltiin kannanoton hyväksymisestä sekä sen eteenpäin lähettämisen vaihtoehtoista.

Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

- Pienkuntapäivä järjestetään pe 31.1. 2025 pienten kuntien luottamushenkilöjohdolle hybriditilaisuutena Kuntatalolla. Neuvottelukunnan kokous 1/2025 pidetään to 30.1.2025 hybridi -kokouksena.
- Keskusteltiin ohjelmasta ja teemoista: turvallisuus ja varautuminen, tyhjäksi jäävien sote-kiinteistöjen tilanne ja tulevaisuus sekä MRL-uudistus ja siihen liittyen sekä alueidenkäyttölain ja rakentamislain tilannekatsaus.
- Keskusteltiin vuoden 2025 toimintasuunnitelmaluonnoksesta, joka hyväksytään seuraavassa kokouksessa.

Kuntaliiton ruotsinkielinen neuvottelukunta

Toimintakertomus 2024

Ruotsinkielisessä neuvottelukunnassa on 15 jäsentä. Neuvottelukuntaa johtaa puheenjohtaja. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Vähintään yhden jäsenen tulee edustaa Ahvenanmaan kuntia. Uusi neuvottelukunta aloitti toimintansa huhtikuussa 2022, ja sen toimikausi on 2022–2025. Vuonna 2022 ruotsinkielisen neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Mikko Ollikainen (RKP). Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut ruotsinkielisten asioiden yksikön kehittämispäällikkö Oscar Ohlis. Vuonna 2024 neuvottelukunta piti neljä kokousta: kaksi kokousta Kuntatalolla ja kaksi etäkokousta.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävät

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävänä on vaikuttaa siihen, että ruotsin- ja kaksikieliset kunnat saavat tarvitsemansa palvelut. Neuvottelukunta voi myös pyynnöstä antaa lausuntoja Kuntaliiton päättävälle elimille ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia koskevista asioista. Lisäksi neuvottelukunnan tehtävänä on seurata Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa.

Toiminta 2024

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan jäsenet ovat Kuntaliiton ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa käsitelleet kuntien toimintaan liittyviä kielikysymyksiä. Toiminta on keskittynyt kielellisiin oikeuksiin ja kuntien mahdollisuuksiin vahvistaa näitä oikeuksia toiminnassaan.

Vuonna 2024 ruotsinkielinen neuvottelukunta on muun muassa käsitellyt työ- ja elinkeinouudistusta, valtionosuusuudistusta, kuntataloutta, normien purkamista, kotouttamiskysymyksiä sekä saaristoasioita.

Neuvottelukunta antoi kannanottoja seuraavilla otsikoilla:

1. On tärkeää, että ruotsinkielinen ammatillinen koulutus sisältyy kotouttamispolkuun
2. TE-uudistus aiheuttaa lisäkustannuksia – kunnille on korvattava ne täysimääräisesti
3. Valtionosuusuudistus ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuutta järjestää palveluja molemmilla kansalliskielillä
4. Valtionosuusuudistuksessa on otettava ruotsin kieli huomioon

Ruotsalainen neuvottelukunta on myös keskustellut ja ottanut kantaa Kuntaliiton kaksikielisyyteen liittyviin kysymyksiin.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan jäsenet 2024

Varsinaiset jäsenet

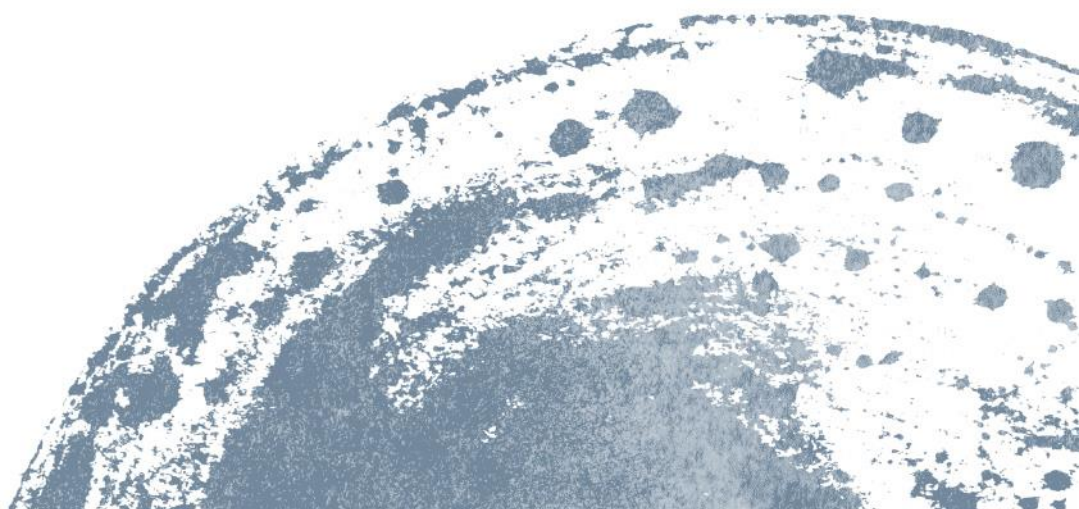
Mikko Ollikainen, puheenjohtaja
Peter Sjöqvist, varapuheenjohtaja
Bella Alén
Johan Bardy
Mona Boström
Nina Fellman
Camilla Grundström
Nina af Hällström
Christoffer Ingo
Runa Ismark
Björn Månsson
Anders Sandlin
Frida Sigfrids
Lisen Sundqvist
Terhi Vörlund-Wallenius

Henkilökohtaiset varajäsenet

Monica Sirén-Aura
Anette Karlsson
Laila Andersson
Rikard Bjurström
Stefan Törnqvist
Elias Lindström
Kai Alajoki
Rasmus Lundén
Maria Tokou
Joakim Horsma
Karin Palmén
Eva Lillmangs
Tom Liljestränd
Tomy Wass
Tomas Björkroth

Puolue

RKP
SDP
RKP
RKP
Kok.
Ahvenanmaa
SDP
RKP
RKP
RKP
RKP
RKP
RKP
Vas.
RKP

Valtuuskunta 22.5.2025

Kokoustiedot

Aika Torstai 22.5.2025 klo 10.00-16.30

Paikka Kuntatalo, Toinen linja 14, Helsinki.

Kokousohjelma

Klo		
9.30-	Ilmoittautuminen ja tulokahvi	luentosalin aula
10.00	Kokouksen avaus <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Daniel Sazonov</i>	luentosali
	Kokousasioiden 1 § – 5 § käsittely	
12.30	Lounas	Kuntatalon ravintola
13.30	Valtuustoryhmien kokoukset	
14.30	Ryhmien puheenjohtajien välinen neuvottelu B 3.5	3. kerros
14.45	Kokous jatkuu	
	Kokousasioiden käsittely jatkuu, 5 § - 16 §	luentosali
16.30	Kokouksen päättäminen	
17.00	Kuntaliiton kultaisten kunniamerkkien luovutustilaisuus	Kuntatalon aula
18.00	Valtuuskunnan illallinen	Kuntatalon ravintola

Valtuuskunta 22.5.2025

Asiat

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Päätösasioiden esittely ja ajankohtaiskatsaus
- 6 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024
- 7 Kuntaliiton vuosikertomus 2024
- 8 Kuntaliiton nelivuotiskertomus 2021-2024
- 9 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2025
- 10 Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu vuonna 2026
- 11 Eropyyntö Kuntaliiton hallituksen jäsenen tehtävästä ja täydennysvalinta
- 12 Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkiot 1.1.2026 alkaen
- 13 Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetys- ja matkakulukorvaukset 1.1.2026 alkaen
- 14 Seuraava kokous
- 15 Muut asiat
- 16 Kokouksen päättäminen